

Toppie Brons

door

P. Koek

ALKMAAR - GEBR. KLUITMAN

Geïllustr. Jongensboeken:
In prachth. à f 2.50, Ingensaïd à f 1.60.
(Leestijd 10—15 jaar.)

TOPPIE BRONS, door P. KOEKOEK.
Geïllustreerd door POL DOM.

TWEE HEERLIJKE VACANTIE-
MAANDEN, door P. KOEKOEK. Geïll.
door POL DOM.

DE AVONTUREN VAN MAX EN
KEES, door P. KOEKOEK. Geïllustr.
door POL DOM.

FREEK VAN DEN GROENTENBOER,
door CHARLES KRIENEN. Geïll. door
POL DOM.

HET KAN VERKEEREN, door
N. W. C. KUYK. Geïllustreerd door
ANNI v. d. RUTE.

JIMMY SPEELT VOOR DE FILM, 2e
druk, door N. W. C. KUYK. Geïllustr.
door WILLEM HARDENBERG.

VAN VIEE VROOLIJKE VRIENDEN,
door N. J. P. SMITH. Geïllustr. door
POL DOM.

KEES EN ZIJN KORNUITEN, door
N. J. P. SMITH. Geïll. door POL DOM.

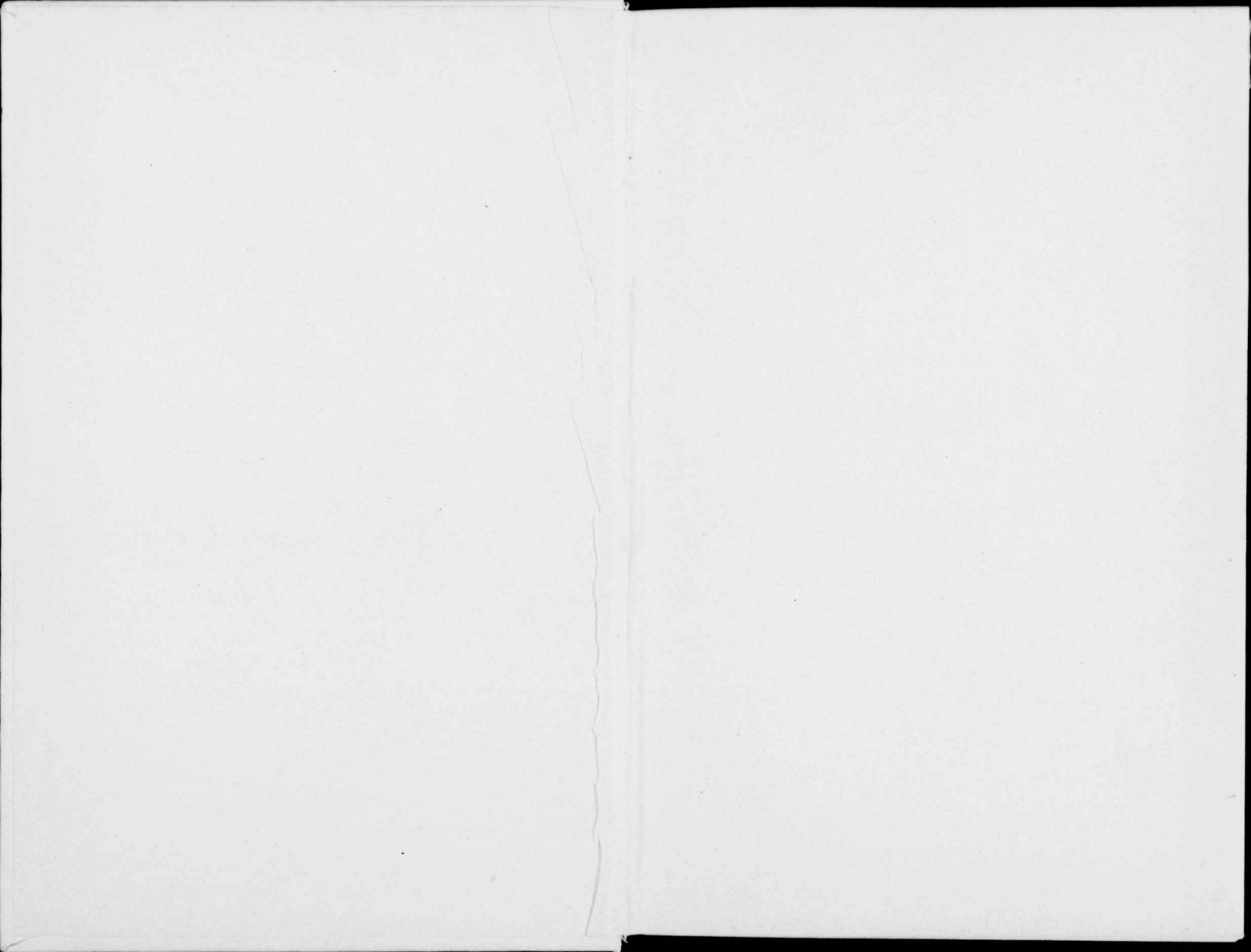
HET RADIO-SPOOK, door
JACQ. BERGHUIS Jr. Geïllustr. door
JAN LUTZ.

DE TELEVISIE KELDER, door JACQ.
BERGHUIS Jr. Geïll. door JAN LUTZ.

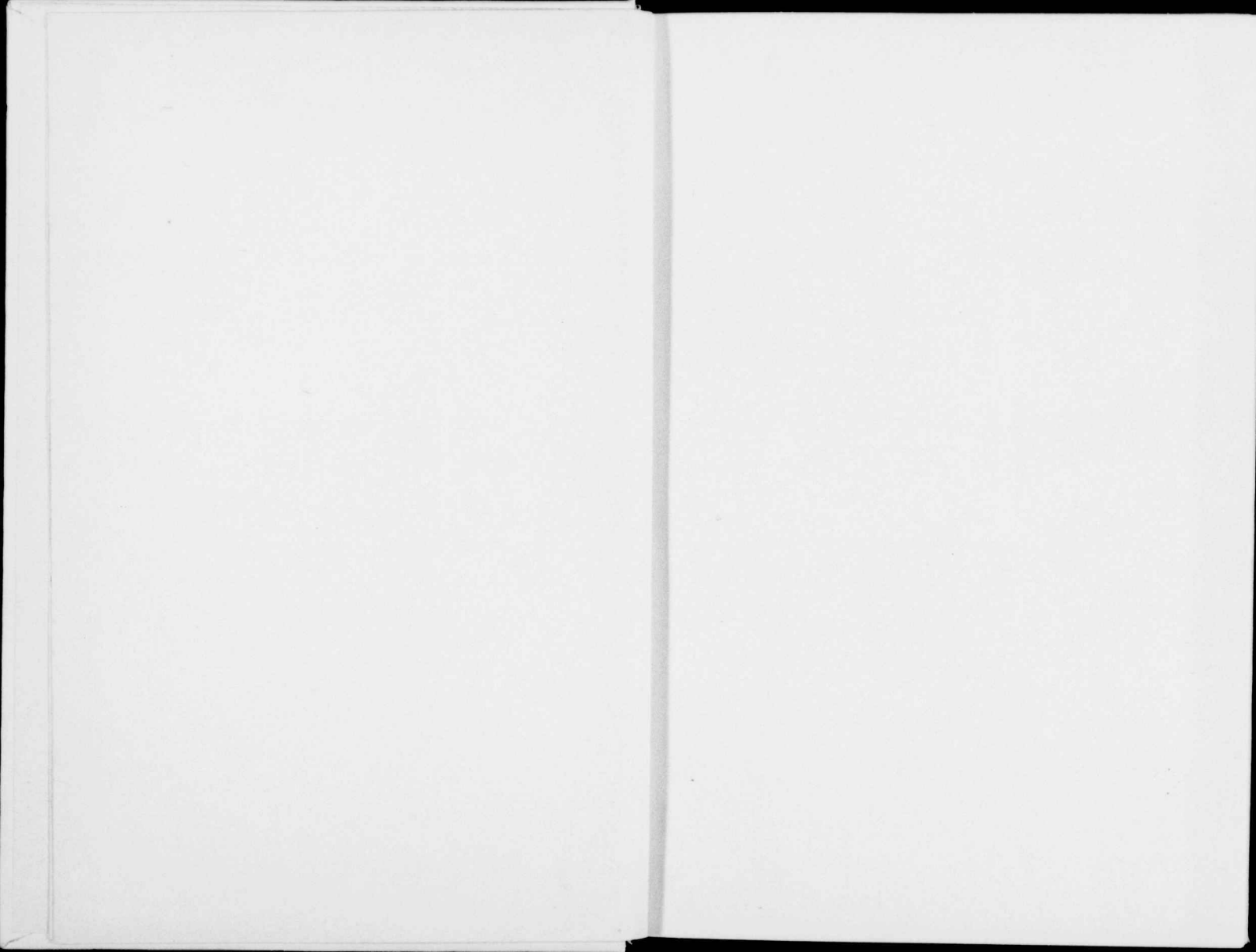
Toppie Brons

door
P. Koekoek
ALKMAAR - GEBR. KLUITMAN

TOPPIE BRONS

„Kijk mij nou die twee dieven!” (Blz. 17.)

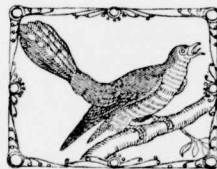
16.0 K
Kook
(Leeftijd 10—15 jaar.)

TOPPIE BRONS

DOOR P. KOEKOEK

GEÏLLUSTREERD DOOR

POL DOM

ALKMAAR — N.V. GEBR. KLUITMAN

Geïllustr. Jongensboeken van P. Koekoek:

In prachtb. à f 2.50, Ingenaaid à f 1.60.
(Leeftijd 10—15 jaar.)

**TWEE HEERLIJKE VACANTIE-
MAANDEN.** Geïllustr. door POL DOM.
Het beschrijft de heerlijke vakantie-
maanden van Frank van Doorn en Hein
Korler, twee onafscheidelijke vrienden.
Er zijn geen wereldschokkende gebeur-
tenissen in beschreven, alles is zoo een-
voudig en jongensachtig, vol waar ge-
voel, en echte, frissche, jeugdige vriend-
schap.

Het is een greep uit het volle jongens-
leven, weergegeven met het talent van
een goed verteller en jongensvriend.
Hein heeft longontsteking gehad en is
pas beter. Daarom gaan ze samen een
poos op een boerderij doorbrengen te
Laag-Keppel. Dáár, in het gezonde bui-
tenleven, gevoelen de jongens het groote
geluk van het ongekunsteld bestaan der
landbouwers en Frank vraagt ten laat-
ste aan zijn vriend: „Wist jij, dat dit
alles zóó mooi is?”
Deze bewondering van de natuur is
verheffend. Mocht de geestdriftige
schrijver er ook wat van aan de lezers
meedeelen!

**DE AVONTUREN VAN MAX EN
KEES.** Geïllustreerd door POL DOM.
Een alleraardigst jongensboek. Max en
Kees zijn een paar Haagsche school-
jongens, die van alles beleven, zelfs al-
lerlei stukjes uithalen, in allerlei pret-
tige en minder prettige historietjes be-
trokken worden, maar er zich altijd nog-
al weten uit te redden.

Van hun ervaringen op school vertelt
de schrijver ook wel aardige staaltjes.
De jonge lezers voor wie het bestemd
is — de lezeressen ook — zullen er met
genoegen kennis mee maken en er mis-
schien nog wel eens hun zelve in her-
kennen en hartelijk lachen.

De schrijver heeft den goeden toon
weten te vinden voor zoo'n boek en
Pol Dom gaf aardige illustraties.

(De Avondpost.)

p 831785 g77
B 1000 898 5285

HOOFDSTUK I.

Top en het meisje.

„Het heerlijke weer van de laatste dagen had velen onzer stedelingen naar buiten gelokt. Een bonte menigte bewoog zich op de wegen en paden, die onze bosschen doorkruisen. Vele dames wandelden in lichte, kleurige voorjaarstoiletten.”

Dit stond in de krant, die Top Brons op den avond van den 22sten April las. En toen hij den volgenden morgen naar school stapte, en voelde dat de zon zoo warm scheen, en hoorde dat de musschen zoo levenslustig kwetterden en de spreeuwen zoo tevreden tjoelden in de dakgoten, was zijn besluit genomen.

Hij zou dien middag de bosschen ingaan. 't Was toch een vrije Woensdagmiddag en hij had niets te verletten.

Wie rusten wil in 't groene woud,
Wie rusten wil met lusten,
Hij kiez' een plekje dicht in 't hout,
En vliee zich tot rusten:
Een peluwte van mollig mos
Een kussentje van varen,
En een gordijn van blären,
Geeft zoete middagslaap in 't bosch.

Dit lied zongen zij dien morgen, en het voor-
zicht heerlijk te kunnen slapen dien middag,
lichte Top toe.

Hij had namelijk dien nacht bijna geen oog toegedaan door kiespijn. Hij kon Jan Daamen wel meenemen, vond hij en daarom vroeg hij onder het schriftelijk rekenen aan zijn voorbuurman: „Zeg, ga je vanmiddag mee de bosschen in?”

Jan keerde zich half om in zijn bank.

„Wou je de bosschen in?” vroeg hij.

„Wil jij je ophangen?”

„Neen, aap worden,” antwoordde Top.

„Zul je niet lang voor noodig hebben,” meende Jan en hij grinnikte prettig.

Top lachte, maar legde uit:

„Ja, ik doe het voor jou; zoo alleen onder de menschen moet jij je wel eenzaam voelen.”

Toen lachten zij allebei, tot een waarschuwing van hun onderwijzer hieraan een einde maakte.

Om half twee liep Top tusschen al die genietende wandelaars door de bosschen, die zich ten Noorden van de stad uitstrekten.

Doelloos slenterde hij een langen tijd mee, tot hij een smal paadje in het oog kreeg, en dat op-liep.

Hij liep zoo ver, tot hij geen stemmen van wandelaars meer hoorde, noch geschuifel en geknorp van voeten op de paden.

Toen wist hij, dat hij echt in 't bosch was. Hij stond stil en luisterde. Zoo volmaakt stil was het, dat hij elk piepend geluidje van een vogeltje of een ander klein dier hooren kon.

Kijk, daar stond een groote pol bloeiende anemonen. Hoe warm, dat wit tegen het lichte groen der struikenblaadjes.

Bukkend liep hij onder de lage struiken door, en sneed met zijn zakmes alle bloemen af. Nog een tweede en een derde pol zag hij en weldra

had hij en groote tuil bloemen, die hij voor zijn moeder zou meenemen.

Die was dol op bloemen.

Hij ging zitten tegen een heuvelhelling en vond het fijn zoo alleen in het groote bosch.

Zie, daar vóór hem bewoog eensklaps de aardkorst en een paar seconden later kwam een zwart snuitje te voorschijn.

Een mol werkte zich naar boven. Het dier keek even rond en tippelde schommelend weg.

„Een onplezierig beest voor larven, insecten en wormen,” dacht Top, die plotseling opschrikte door een geluid als van krakende takken. Een konijn, nagezet door een bruingevlekten hond, zig-zagde pijsnel door het bosch.

„Een wedloop op leven en dood,” mompelde Top, „en dat noemen ze in de verzen het vredige woud. Mooie vrede!”

Hij ging languit liggen op zijn rug. Door het nog schaarsche groen der boomen kon hij den hoogen, licht-blauwen hemel zien, waarlangs een enkel grijs wolkje langzaam voortzeilde.

In den boom boven hem, op de uiterste punt van een tak, tjlpte een vogeltje. Top zag het dertje zitten, dat al fluitend zijn kopje van links naar rechts bewoog. Plots zag Top iets dalen uit de hooge lucht, iets, dat al grooter en grooter werd, en al sneller en sneller daalde, en eindelijk in pijsnelle vaart neerschoot op het vogeltje, dat hij in zijn klauwen meevoerde, de lucht in.

Top oogde den roofvogel na, die achter hem wegcirkelde en spoedig uit het gezicht was verdwenen.

„Zoete middagslaap, 't vredige woud,” mopperde Top weer en hij lachte om die verzenmakers.

Maar in zijn peinzend gemopper werd hij gestoord door een man, die met rassche schreden naderde. Het was een forsche man, gekleed in een manchester pak. Een zware stok voerde hij met zich.

Voor Top, die werktuigelijk overeind was gaan zitten, bleef hij staan en viel hem op het lijf met de woorden: „Ha zoo, je dacht die bloemen zoo maar ongemerkt te pakken, hè. Dat zit je niet glad!”

De man hield den knuppel achter zich schuin opgeheven, of hij er Top zoo maar mee te lijf wilde.

„We zullen je voor den heer van 't bosch brengen, die op het buiten ginds aan den weg woont. Die weet, wat hij met dieven van jouw soort moet aanvangen.”

Top sprong op.

„Ik ben geen dief,” verdedigde hij zich, „k heb die bloemen maar geplukt.”

De man lachte.

„Plukken en meenemen is stelen,” zei hij.

„Iederen dag loopen hier van die stadsschooiers, die bloemen meenemen, den grond omwoelen en het lage hout vernielen.”

„k Wist niet, dat ik geen bloemen plukken mocht,” verdedigde Top zich verder, „en ik ben geen schooier.”

De man liet den dreigenden stok rusten op den grond en beschouwde Top van het hoofd tot de voeten.

„Neen, dat is waar,” stemde hij toe, „schooierig zie je er niet uit. Zit je al lang hier?”

Top wilde antwoorden, doch zijn aandacht werd getroffen door den bruinevlechten hond.

„Kijk,” riep hij tot den man, „daar is hij weer, de hond, die zooveen een konijn na-zette. Hij heeft hem gegrepen, het doode dier bungelt in zijn bek.”

De man keek en snel schoot zijn rechterhand in den broekzak en vóór Top eenig besef had, van wat gebeuren ging, knalde een schot en met een smartelijk jankend gehuil viel de arme hond neer.

„Neen, neen,” riep Top en sprong op den man toe, als kon hij het getroffen dier nog hulp verleen.

Het gehuil van den hond doorscheurde de stilte van het bosch.

Een tweede schot uit den revolver maakte een einde aan het lijden van het dier.

„O, waarom heb je dat gedaan,” schreeuwde Top. „Wat deed die hond u?”

In den toon van zijn stem lag afgrijzen, in de uitdrukking van zijn blik minachting.

„'t Is de hond van den herbergier ginds. Ik heb hem al zoo vaak gewaarschuwd. Staat er dan voor niks op alle hoeken van het bosch: Loslopende honden worden doodgeschoten? En als ik ze laat loopen, wat zou mijn heer zeggen? Ik raakte mijn baantje kwijt, als hij wist, dat ik altijd mijn oogen maar dicht knijp. Voor jou wil ik dat nog doen. Neem die bloemen maar mee, als je er maar niet mee langs het buiten van den baron komt.”

De man liep weg.

Een oogenblik later volgde Top hem met de bloemen in de hand. Toen hij langs het arme, doode dier kwam, wendde hij het hoofd af. Zonder er zich rekenschap van te geven, waarheen

hij liep, vervolgde Top zijn weg, peinzend over alles wat hij beleefd had; de mol op jacht naar allerlei klein gedierte onder den grond, die roofvogel, die dat kleine, zingende vogeltje meevoerde in zijn klauwen, de jager, die den hond neerschoot, die even te voren het schuldeloos konijntje vervolgde. Onwillekeurig bleef hij even stil staan om goed te kunnen hooren. Alles om hem heen ademde rust en vrede. Zacht suisde het windje door de groene struiken, vredig klonken de stille toontjes van kleine vogeltjes. Door de blauwe lucht wickten kraaien en eksters en de voorjaarszon verlichtte warm de aarde. Maar in het bosch, die wreede, felle strijd.

Top liep door, bij een kruising van het pad niet vragend welken kant hij uit zou gaan. Hij liep op goed geluk maar voort. Eenmaal moest hij toch aan het eind van het bosch komen.

En toen hij dit bereikt had, zag hij vóór zich een klein, doch smaakvol landhuisje. Het stond enkele meters van den breeden, met diepe wagensporen doorploegden zandweg, die het langzaam glooiend terrein, waarop het gebouwd was, van het bosch scheidde.

Top voelde, dat hij dorst had en besloot water te vragen.

Hij klom het glooiend terrein op, zijn oogen gericht op een man, die langs den rechtermuur van de woning, in gestadigen stap op en af liep.

Dicht bij dien muur bleef Top staan. De man steeds maar op en neer stappend, neuriede zacht.

Hij liep daar blootshoofds. Zijn witte haren golfden tot op zijn rug, lang was zijn grijze baard. Een groote, blauwe bril stond op zijn neus.

„Zeker een peinzende wijsgeer,” dacht Top, die den man aandachtig bleef gadeslaan, zooals hij daar liep, gelijkmatig, als een dier in een tredmolen.

Doch, omdat hij dorst had, kuchte Top, om van zijn aanwezigheid blijk te geven.

De man bleef staan en hief het hoofd op. Zijn gelaat was nu naar Top gekeerd en daar hij door woord noch gebaar kenbaar maakte, Top te hebben opgemerkt, begreep deze, dat daar vóór hem een blinde stond.

Weer kuchte Top.

„Is daar iemand?”

„Ja meneer, mag ik wat water drinken, ik heb zo'n dorst.”

„Kom maar hier, jonge vriend,” klonk de vriendelijke uitnodiging en Top naderde snel. Voor den man bleef hij staan.

Hij staarde in de glanslooze oogen van een blinde.

„Kom maar mee, dan kun je je dorst lesschen.”

Hij vatte Top bij een jasmouw en nam hem mee de woning in.

„Hier,” zei hij, toen zij in de keuken waren, „is de kraan. Een glas zal er wel bij staan. Drink, zooveel je wilt.”

Toen Top zijn dorst gelescht had, volgde hij den blinde naar buiten.

Hier bleef hij staan en zei: „Wat ruik je lekker.”

„k Heb anemonen geplukt,” vertelde Top.

„Heerlijk, die voorjaarsgeuren,” zei de blinde, „hoe heet je en kom je uit de stad?”

Top vertelde, wie hij was en waar hij woonde.

„Dan heb je al een heele wandeling achter den rug,” merkte de blinde op. „Kom mee, dan gaan

we op de bank daar nog wat zitten praten, en rust je meteen uit."

Toen ze gezeten waren, zei de man, zich geïnteresseerd in de handen wrijvend: „Heerlijk, die zon, heerlijk!”

„Kunt u de zon zien, meneer?” vroeg Top en hij schrok van de vraag.

„Neen, eigenlijk niet, maar 't is nu lichter voor m'n oogen, dan wanneer de zon er niet is. En bovendien is de warmte zoo aangenaam.”

Hij stak zijn pijp aan en rookte.

Met innig medelijden zag Top den armen blinden man aan.

„Is u al lang blind?” waagde hij te vragen.

„Ja,” vertelde de man, „al drie en veertig jaar.”

Meewarig schudde Top het hoofd.

„Je hoeft niet zoo medelijdend het hoofd te schudden, Top! Denk er aan, wij blinden zien alles, ja, met onze ooren en ons gevoel. 'k Ben er niet boos om, hoor! Ja, ik ben al drie en veertig jaar blind. Heb je al goed naar mijn gezicht gekeken? Dat ziet er raar uit, hè? Pokdalig, is het niet? Ja, op vijf en twintigjarigen leeftijd heb ik de pokken gekregen. Ik ben niet doodgegaan, zooals je ziet, maar mijn gezicht heb ik er door verloren. Mijn oom en tante, bij wie ik als klein kind reeds ben komen inwonen, telegrafeerden op een dag om Professor Donders uit Utrecht. En die kwam onmiddellijk, maar constateerde dat blindheid niet kon worden voorkomen. Toen Professor Donders bij me was, kon ik nog wat zien, doch iederen morgen, als ik wakker werd, was het licht bleeker, de dingen vager, tot op een morgen ik niets meer zag, niets meer...” Even zweeg de man, om dan plotseling vroolijk uit te

roepen: „Maar ik ben, Goddank, tevreden en gelukkig. Ik vind in arbeid mijn geluk en — in bedelen. Ja, nou kijk je me aan, Top, of je 't in Keulen hoort donderen. Dat zie ik wel. En toch ben ik een aartsbedelaar. Heb je wel eens gehoord van het tehuis voor blinden te Wolfheze bij Arnhem? Nou, dat huis heb ik bij elkaar gebeld.”

„Dan is u mijnheer Schild,” riep Top eensklaps, als blij verrast.

„Dus, je kent mijn naam.”

„Heel goed mijnheer, onze onderwijzer heeft over dat huis gesproken en ons uw naam genoemd.”

„Dat is prettig voor je, Top, bij een oude kennis te zitten. Maar ik wist werkelijk niet, dat ik zóo beroemd was. Maar nu het huis er is, behoeft ik niet meer te bedelen, en kan ik altijd heerlijk studeeren.”

„Dus u heeft veel werken in Brailleschrift,” onderstelde Top.

„Dus daar heb je ook al van gehoord,” zei de heer Schild. „Heb je wel eens Brailleschrift gezien?”

Top antwoordde ontkennend.

„Wacht even, ik zal een vel voor je halen.”

Veerkrachtig stond de acht-en-zestig-jarige grijsaard op, en liep zoo vlug, als zag zijn neus den weg, de woning in.

Een minuut later was hij terug, een dik stuk papier in de hand. Hij zette zich weer naast Top neer, en toonde hem de verschillende voelbare teekens op het blad.

„Wij lezen met onze vingers,” zei hij.

Hij legde het papier op het bleekveld.

„Ha, daar hoor ik Anna!” riep hij eensklaps.

Top luisterde, doch hoorde, noch zag iets.

„Hoor je ze ook?” vroeg de blinde.

Op Tops ontkennend antwoord zei de man: „De natuur is zoo wijs, Top. Als de mensch een of ander orgaan missen moet, worden de andere des te scherper.”

„Dat is ze zeker,” riep Top eensklaps, „een meisje komt daar om den hoek.”

„Ja, dat is Anna, mijn nichtje,” zei de blinde.

Ze was het tweetal genaderd. „Ik zal je maar even aan elkaar voorstellen,” zei de heer Schild. „Dit is mijn nichtje, Anna Verzendaal, deze jongen is Top Brons.”

Top was opgestaan en gaf het meisje een hand.

Ze ging voor het tweetal op het gras zitten.

„Wat prachtige anemonen,” prees Anna, terwijl haar oogen bewonderend op de groote tuil bloemen rusten bleven.

„O, ze is dol op bloemen,” vertelde de blinde.

Top bukte zich, raapte de tuil, die hij op 't bleekveld had gelegd op en reikte ze Anna toe.

„Als-je-blijft,” zei hij.

„Nee, dat wil ik niet,” weigerde het meisje, „je hebt ze zelf geplukt om mee te nemen naar huis, natuurlijk.” En ze stak haar hand niet uit.

Doch Top drong zoo lang en vasthoudend aan, tot ze eindelijk de tuil in haar beide handen vatte en met een vriendelijk: „Dank-je wel, hoor!” haar erkentelijkheid uitte.

„Je hebt al een heele wandeling achter den rug, Top,” merkte de heer Schild op.

„Ja, mijnheer, maar ik heb nog een tijdje in het bosch uitgerust, toen ik die bloemen geplukt

had. En ik heb nog iets vreeselijks gezien ook!”

„Iets vreeselijks, heerlijk, o, toe, vertel eens!” riep Anna, die aan roovers dacht.

Toen vertelde Top:

„Ik had de bloemen geplukt en toen stooft er eensklaps een konijn langs me, onmiddellijk gevolgd door een hond. Die wou natuurlijk het konijn pakken. Een tijdje later vloog de hond weer langs me heen, met het konijn in zijn bek. Onderwijl was er een man bij me gekomen en toen ik hem op den hond wees, trok hij, vóór ik er erg in had, een revolver te voorschijn en schoot den hond neer. Vreeselijk!”

Ik riep nog: „Waarom doe-je dat?” maar hij loste een tweede schot, dat de hond uit zijn lijden hielp. „Ellendeling,” wou ik roepen, maar ik durfde niet. Hoe kan zoo'n onmensch . . .”

„Stil Top, stil,” riep eensklaps de blinde opspringend en hij maakte een beweging met beide handen, alsof hij een gevaar wilde afweren.

Vuurrood sprong Anna eensklaps op.

„Hier,” kreet ze woedend, „hier!” En ze slingerde Top de tuil bloemen in 't gezicht. „Ik wil jouw bloemen niet. Ik haat je. Ik kan je wel schoppen!”

En ze hief haar rechterbeen op, als wilde ze haar bedreiging uitvoeren.

Onthutst en ontsteld was Top eveneens opgesprongen, niets begrijpend van die plotselinge woede en drift.

„Ik begrijp niet, . . .” stamelde hij, doch Anna liet hem geen tijd tot uitspreken.

„Hou je stil en ga weg,” riep ze met minachting en woede in haar stem. „Wou je onmensch zeggen tegen mijn vader! Tegen m'n vader,” her-

haalde ze, terwijl ze Top tot op een handbreed naderde.

„Stil, Anna, stil,” vermaande de blinde.

„Nee, ik wil niet stil zijn,” verzekerde ze heftig en in een herhaalden aanval van woede gaf ze Top een harden klap in het gezicht.

En toen liep ze, huilend van drift en door-gestane beleediging, het huis in.

De blinde schudde het hoofd.

„Wat is dat jammer, dat het zoo geloopt is,” zei hij spijtig tot Top, die daar bedremmeld, verlegen en ontgaan, zwiingend staan bleef. „Ze houdt zooveel van haar vader,” vertelde hij, om Anna's daad te vergoelijken en te rechtvaardigen.

„Als ik geweten had,” begon Top zich te verdedigen, doch de heer Schild viel hem in de rede:

„Voorzichtig zijn in oordeelen, Top! Haar vader is een braaf mensch en deed niet anders dan zijn plicht. 't Is de hond van den kastelein ginds aan den straatweg. Honderdmaal zeker heeft Verzen-daal dien man al gewaarschuwd toch z'n hond vast te leggen. Anna's vader staat in dienst van den Baron van Nederhorst en heeft z'n plicht te doen.”

„Mag ik naar Anna toegaan?” vroeg Top. „Ik zal haar om vergeving vragen.”

„Laat mij gaan,” antwoordde de blinde en hij liep heen.

Top stond daar nu alleen, als verslagen en verweet zich zijn onbesuisden uitval.

Hij voelde een groote behoefte in zich, Anna om vergeving te vragen, doch vreesde, dat ze niet komen zou. Ze voelde zich stellig te diep beleedigd, haar vader te wreed gehoond.

Hij luisterde, of hij geen voetstappen hoorde,

of stemmen, die hun nadering aankondigden.

Hij hoorde niets.

„Ze weigert beslist,” concludeerde Top en een oogenblik koesterde hij het voornemen heimelijk te vluchten, doch plotseling zag hij beiden om den hoek van het huis te voorschijn komen.

Top stond op.

Schoorvoetend liep hij op haar toe, vast zijn oogen in de hare.

Haar gezicht stond strak, doch niet onvriendelijk.

Toen hij haar genaderd was, stak hij haar de hand toe.

„Ik vraag je om vergeving, Anna,” zei hij.

„Ze gaf hem de hand.

„We zullen er niet meer over spreken,” besliste ze.

En met hun drieën gingen ze naar de bank terug.

Hier aangekomen zei het meisje en haar stem had weer de oude vriendelijkheid: „Zie eens, wat je gedaan hebt!”

En ze wees op de bloemen, die over het bleekveld wanordelijk verspreid lagen.

„Ja, dat is jouw schuld. Help me maar gauw ze op te rapen.”

Gewillig en gehoorzaam knielde Top op het grasveld neer en ook Anna bukte zich en samen gaarden ze de bloemen bijeen.

„Kijk me nou die twee dieven!” riep eensklaps een prettige stem en toen Anna en Top opkeken, zagen ze Anna's vader dicht bij hen.

„Ja, hij is stout geweest,” zei Anna. „Nu moet hij voor straf me helpen de bloemen bijeen te doen.”

„Ja, ik ken hem wel,” zei Verzendaal. „We hebben elkander al in 't bosch ontmoet.”

„t Begin van een sprookje,” zei Anna.

Top kreeg een kleur, toen hij Anna de bloemen toereikte.

„Mag ik ze toch hebben?” vroeg ze.

„Ja natuurlijk!” antwoordde Top.

„En wanneer krijg ik die klap terug?” vroeg ze fluisterend.

„Als je een jongen bent,” antwoordde Top en toen stak hij de drie menschen beurtelings een hand toe en liep heen.

Onderweg dacht hij na over alles, wat hij wedervaren had.

„Een klap van een meisje,” dacht hij, „dat is me nog nooit gebeurd!”

„Een klap van Anna Verzendaal!”

Hij herhaalde zacht haar naam: „Anna!”

Een mooie naam, vond hij.

En Verzendaal, een dal van verzen!

's Nachts droomde hij, dat ieder vingertje van Anna een vers was, en dat ze hem met die vijf verzen een klap had gegeven, en toen glimlachte hij in zijn slaap.

HOOFDSTUK II.

Top verzint een naam.

Jan Daamen kwam hard stappend de speelplaats op. Hij wendde zich opgewonden tot een groep klassegenooten met de vraag:

„Wie van jullie houdt van kegelen?”

De jongens vonden die vraag zot en bleven dus Jan zot aankijken.

Maar toen Jan zijn vraag herhaalde, zei Top: „Zeg, als je met ons de kachel wilt aanmaken, moet je toch een uurtje vroeger opstaan!”

Jan antwoordde: „Niks te kachelen, ik meen, wat ik vraag. Mijn vader is lid van een kegelclub. Die club kegelt iederen Donderdag-avond in Café l'Esperance. De eigenaar van dat café is een oom van me. De baan, waarop ze spelen, wordt vernieuwd. De oude kegels worden weggedaan. Die krijg ik met de ballen erbij.”

Jan voelde zich en zette zijn borst vooruit.

„Ik ben dol op kegelen,” zei Top, die nog nooit een bal in z'n hand had gehad.

En alle jongens beweerden er dol op te wezen, behalve Karelkje Kwast. Dat was een min, tener ventje van rijke ouders.

„Maar heb je een plank?” vroeg hij met een pieperig stemmetje.

Jan voer tegen hem uit:

„Dat 's nou ook een vraag! Dat 's een idiote vraag. Die is nou net zoo idioot als wanneer ik zeg: „Kom jullie vanmiddag bij ons eten? We hebben gebakken aardappelen, sla en biefstuk.” en een vraagt er: „Heb je wel een vork en een mes?”

De jongens schaterden.

„'t Is zoo,” zei Top, „daar zijn planken genoeg in de wereld.”

„Ik hou in elk geval niet van kegelen,” verzekerde Karel'tje, „en zal dus niet meespelen.”

En hij verliet het gezelschap.

„Die heeft plankenkoorts,” spotte Toppie, en toen de jongens lachten, riep Karel'tje, het hoofd omwendend: „Ben je weer grappig vandaag?”

„Reken maar,” lachte Top terug, „grappiger dan morgen.”

Aan het herhaalde lachen der jongens maakte Jan een einde door een breed handengebaar.

Toen telde hij de aanwezige hoofden.

„We zijn met z'n achten,” zei hij. „Ik zal er nog vier andere jongens bij vragen, dan hebben we een club van twaalf man.”

„Juist,” riep Top, „een club van twaalf mannen.”

En hij deed of hij zijn snor moest opstrijken. „Morgen, Zaterdagmiddag, vergaderen we in ons huis,” zei Jan. „Er moet natuurlijk eerst een bestuur wezen.”

„Natuurlijk!” beaamde Top, „een club zonder bestuur is geen club.”

„Er moet een baancommissaris wezen ook,” vertelde Jan verder, die al die wijsheid van z'n vader, den kegelaar, had.

„Wat is een baancommissaris?” informeerde

Piet van Doorn.

„Wel jô, die moet je de baan uitgooien, als je er niet in hoort.”

„Present,” zei Jan Bovenlander, die de sterkste van de groep was.

„Dus morgenmiddag om twee uur vergadering!” herinnerde Jan.

„Een ieder van ons bedenkt een naam voor de nieuwe club, en we kiezen den naam, die de meeste stemmen krijgt.”

De aanvangsbeld luidde en de clubleden gingen de school binnen.

Den volgenden middag zaten er elf van de twaalf jongens in de huiskamer te vergaderen. Jan was natuurlijk de president.

„Dat Dirk Vermeulen er nou nog niet is,” mopperde de voorzitter.

„Laten we maar beginnen,” stelde Willem Duif voor.

„Kan niet,” zei de voorzitter, „de club is niet voltallig.”

„Maar ik ben niet van plan, om op hem te wachten,” waarschuwde Willem, die al op stond.

„Doe nou niet idioot,” schold Koos Prinsen.

„k Zal gaan als ik wil,” verzekerde Willem.

„Begin nou geen ruzie,” ried de voorzitter vermanend.

Daar ging de bel.

„Daar is de hardlooper,” waarschuwde Top, die uit 't raam keek.

„Hij draagt een groote witte zak, die bol staat.”

„Hij brengt zeker meikersen mee.”

Jan had inmiddels opengedaan en toen Dirk binnenstapte, keken ze allen naar die uitbollende zak.

Dirk zette den zak op den grond en ging zitten. „We beginnen,” waarschuwde de voorzitter, hoewel twee-ën-twintig oogen den zak bestaarden. „Voorzitter,” riep Top, „laten wij eerst den zak leegmaken. 't Water loopt door m'n mond.”

„Goed,” besliste de president.

En zich tot Dirk Vermeulen wendend: „Wat breng je mee, kegelbroeder?”

„Strijkgood!” antwoordde Dirk.

„Hoe nuchter,” zei Huib Verkooi.

„Laten we de club noemen: De Stijve Boord! dan hebben we den naam alvast,” stelde Willem Duif voor.

Dirk werd woedend.

„Wij kunnen tenminste gestreken linnengoed dragen,” zei Dirk hatelijk, terwijl hij Willem Duif heel leelijk aankeek.

't Begon heet te worden tusschen die twee, en daarom schreeuwde de voorzitter: „De vergadering is begonnen. We zullen eerst den naam van de club vaststellen. Henk Bos, welken naam heb jij verzonnen?”

En Henk, overtuigd, dat zijn vondst stellig door allen geniaal zou worden gevonden, riep triomfantelijk uit:

„Kip!”

„Kip, ik heb je!” riep Top en ze gierden allen.

Toen werd Henk kregel en viel uit tegen Top: „Als jij denkt, dat je geestig bent, leg jij dan eens uit wat Kip beteekent.”

„Ik ben niet kippig,” sneerde Top terug.

„Maar zeker idioot!” schold Henk.

„Stilte,” schreeuwde de voorzitter.

„Laat Henk in elk geval uitleggen, wat Kip beteekent,” ried Huib Verkooi, die een vriend van

Henk was.

„Ja, leg uit,” beval de voorzitter.

En Henk legde uit:

„Waarom gaan we kegelen? Natuurlijk omdat we het prettig vinden, is het waar of niet?”

„Ja,” schreeuwden enkelen.

Dat bijval-geroep moedigde Henk aan. En daarom gaf hij maar ineens de verklaring:

Kegelen is Prettig!

K I P

En Henk verbaasde er zich over, dat de jongens hem niet beide handen toestaken, om hem met zijn schrandere vinding geluk te wenschen.

Doch niemand zei iets; hier en daar smoorde zelfs een onderdrukt gegichel. En nu beging Henk de onvoorzichtigheid te vragen: „Nou, hoe vinden jullie hem?”

De voorzitter bleef beleefd.

„Het kan,” zei hij. En zich tot de vergadering wendend: „Wie stemt voor de kip?”

Jan Bovenlander begon: „Ik verdraai 't lid te worden van een club, die kip heet. Stel je voor: lid van de kip!”

Ze schaterden allen, behalve Henk en Huib.

„Jan heeft gelijk,” viel Toppie bij, „lid van de haan zou nog kunnen, maar lid van de kip! Niks hoor!”

Henk sprong en stooft op:

„Als je denkt . . .” Hij sprong op Top toe, doch de voorzitter kwam tusschenbeiden.

„Geen ruzie! We vergaderen, en jullie zijn in mijn huis!”

„Dan straks buiten,” beloofde Henk.

„All right,” nam Top aan.

't Begon warm te worden in de club der kegelbroeders.

„Piet van Doorn,” riep de voorzitter, „wat heb jij bedacht?”

Piet kuchte verlegen, want er was groote vrees in hem, dat ook zijn vinding met smalend gelach kon worden ontvangen.

Daarom begon hij aarzelend: „Ja, zie eens, als we kegelen, willen we natuurlijk, dat de kegels omvallen, is 't waar of niet?”

Ze riepen allemaal, dat het waar was.

En dit gaf Piet den moed uit te roepen: „Juist, en daarom zou ik de club willen noemen:

„Val Om!”

„O, wat vloek jij!” waarschuwde Willem Duif en toen begonnen ze natuurlijk allemaal te brullen van het lachen.

„Val om!” schreeuwde Hein Zegers en hij liet zich vallen tegen Oscar Mijnsen, die het evenwicht verloor en op den grond kwakte.

Maar deze sprong op en gaf Hein een dof.

't Lieve leven was weer begonnen. Ze vatten elkaar bij de kraag. Slagen vielen, schreeuwen klonken, een stoel viel kletterend op den grond.

„Wat is dat hier!”

In de open deur stond eensklaps Jan's moeder, een groote, pootige vrouw.

„Ja, dat zal me gebeuren!” riep ze en ze trok de twee vechtenden van elkaar en gaf ze een oorviig van je welste.

Gedwee gingen ze zitten.

't Was doodstil in 't vertrek.

„'t Zal niet meer gebeuren, Moeder,” beloofde Jan.

„Daar reken ik op!” zei de vrouw en ze verliet de kamer.

Hein en Oscar bleven elkaar als woedende kemphanen aankijken.

De voorzitter durfde het woord „val om” niet meer te gebruiken, daarom richtte hij maar gauw het woord tot Willem Duif.

„Willem, wat heb jij gevonden?”

Willem aarzelde. Zou ook zijn vinding met hoongelach worden begroet?

„Nou, spreek op!” moedigde Dirk Vermeulen niet opwekkend aan.

„Zie eens,” begon Willem Duif, „we gaan kegelen. Hoe zullen we kegelen? We maken er natuurlijk geen kinderspelletje van.”

„Kun je begrijpen!” zei Top heel ernstig.

„Dus,” ging Willem voort, „wij willen kegelen als mannen, nietwaar? Hoor jullie 't goed?”

Kegelen-As-Mannen.

K A M.”

't Bleef een oogenblik angstig stil. Maar een begon zacht te grinniken, een tweede onderdrukt te gnuiven, een derde proestte even.

En 't lawaai begon weer.

Willem, die zeer driftig was, sprong op. Maar de groote vrouw verscheen weer in de deur met de mededeeling, dat ze even in de buurt een boodschap ging doen, en er op rekende, dat alles stil bleef.

„Maar we zijn toch stil, moeder. Kijk eens, hoe rustig. Willem Duif wou net het woord nemen.”

„Dat zie ik,” antwoordde de moeder, „zoo gaat het goed.”

Een oogenblik later hoorden de jongens de

buitendeur dichtslaan. Van die groote vrouw dreigde hun voorloopig geen gevaar. Willem, wiens woede door de onderbreking, veroorzaakt door de verschijning van Jan's moeder, wat bekoeld was, ging weer zitten. Maar zijn schrandere vondst moest het nu deerlijk ontgelden. Dirk Vermeulen verzekerde, dat-ie nooit lid van de kam wenschte te worden, en Govert Buis bezwoer, dat-ie eerder al zijn hoofdhalen liet wegscheren, om geen kam meer noodig te hebben, dan in een kamclub te gaan. Henk Bos, zelf nog geërgerd, omdat ze zijn kip zoo deerlijk hadden geplukt, vond zich geroepen Willem Duif te beschermen.

„Ze lachen om alles,” begon hij.

„Maar dat is geen kunst. We zullen straks hooren, wat jullie gevonden hebben.”

„Juist,” riep Piet van Doorn, de vinder van het bespote „val om,” zoo is het. Iedereen lacht en schimpt.”

„Omdat, wat jullie drieën gevonden hebben, ook belachelijk is,” riep Jan Bovenlander.

’t Lawaai nam met iedere seconde weer in hevigheid toe.

Bedreigingen als: Wacht maar tot straks! kom maar op! k zal je straks kippen! klonken verward dooreen.

Top was stil geworden.

Hij voelde een lichte vreugde in z'n hart om dat gekijf en geharrewar.

Hoe meer ze al die voorgestelde namen hekelde, hoe meer kans er was, dat zijn vernuftige vondst met vreugde zou worden begroet. Vroeg de voorzitter nu hem maar zijn vondst ter tafel te brengen! Nu, na die zotte voorstellen van kam, kip en val-om, zou zijn voorstel als een welkome

verrassing aanvaard worden. Wat had hij niet lang over een naam gepiekerd, en nu juist gisteravond, toen hij wakker lag in zijn bed, was 't woord hem ingevallen:

ANNA!

De kegelclub Anna! 't Was de naam van dat meisje uit het bosch, en als de club aanstonds met zijn vondst zou zijn gedoopt, zou hij het haar schrijven.

Hij was zoo geheel met zichzelf en den gevonden naam bezig, dat hij niet hoorde, hoe wilder en luider er geschreeuwd en gedreigd werd.

De stem van den voorzitter, die op de tafel sloeg, en luidde schreeuwde: „Govert Buis,” bracht hem tot de werkelijkheid terug.

Maar ze schreeuwden door.

„Bedaar dan toch, bedaar!” schreeuwde Top, die vreesde, dat 't rumoer geen einde nemen zou, waardoor hij geen beurt zou krijgen zijn vondst ter tafel te brengen.

„Hou jij je d'r maar buiten,” schreeuwde Henk Bos hem toe, die de uitdaging van zooeven nog niet vergeten was.

„Goed, goed, maar buiten, buiten,” riep Top.

„Juist, buiten,” bevestigde de voorzitter en toen allen de zekerheid hadden gekregen, dat ze straks buiten hun recht zouden krijgen, werd 't stil.

„Govert Buis,” riep weer de president.

„Ja,” begon Govert, „ik had hetzelfde genomen als Henk. Ik had ook kip bedacht, maar nu jullie de kip niet mooi vinden . . .”

Weer onbedaarlijk gelach.

„Begin nou niet weer,” waarschuwde de voorzitter, „we hebben nu genoeg om de kip ge-

lachen.

„'t Beest legt nog lacheieren,” voorspelde Tom Weyman.

En opnieuw ging het spannen, doch toen de voorzitter schreeuwde: „Top Brons,” werd het eensklaps stil.

Net of ze van Toppie den gewenschten naam verwachtten.

Top stond op en sprak zeer ernstig:

„Kegelbroeders, welk doel hebben wij als we kegelen? Wat willen we? We willen dat alle negen kegels op de vlakke vallen. Alle Negen, is dat zoo, of niet?”

„Dat is zoo,” riepen stemmen.

Top voelde, dat hij zou winnen.

„Alle negen,” beklemtoonde hij weer.

En toen met groote stemverheffing:

„Alle Negen Niet Anders! Hooren jullie! en dus zal onze club heeten

ANNA!”

De uitwerking, die zijn voorstel op de aanwezigen maakte, was een geheel andere, dan Top verwacht had. Inplaats van luide toejuichingen, hoorde hij hoonend gelach en Henk Bos spotte:

„Het waschmeisje Anna! Hoe kan iemand nu zoo'n bespottelijke naam verzinnen!”

Opeens begon Huib Verkooi te zingen:

„O, wat zijn we heden blij,
Anna is jarig, Anna is jarig!”

en toen laaide fel de woede-drift op in Toppie.

Dat ze om zijn vondst lachten, was nog tot daar aan toe, maar hij voelde het of ze Anna daar-

ginds beleedigden. En hij wierp zich op Henk Bos, met wien hij toch nog iets had te verhapstukken. Dit was het sein tot een algemeenen aanval. Zooveel wrok en nijd had zich opgehoopt in de harten der jongens, dat ze die er nu maar ineens moesten uitslaan.

Stoelen vielen om, de tafel werd weggeduwd tot in den uitersten hoek, de een lag op den ander, — ze worstelden tot in de gang, tot dicht bij de buitendeur, en hun heidensch geschreeuw doorscheurde de stilte van het huis.

En daar verscheen eensklaps Jan's moeder, terug van haar boodschap. Ze rende naar de keuken en met haar geduchten mattenklopper bewerkte ze de vechtenden.

En die wisten niet, hoe gauw ze elkaar konden loslaten, en hun heil zoeken in de vlucht.

In een minuut had moeder Daamen het huis leeggeranseld.

Jan stond in een hoek van de kamer, en hoopte dat zijn moeder hem zou sparen. Maar moeder en mattenklopper kwamen ook op hem af.

Doch tot zijn geluk ging net de telephoon.

„Ga jij luisteren,” hijgde moeder, „ik ben buiten adem.” En ze liet zich op een stoel vallen. „Is dat werken,” zei ze.

Jan luisterde aan de telephoon. Zijn oom, de kastelein, de eigenaar van de kegelbaan, deelde hem mede, dat kegels en ballen niet konden worden afgestaan, omdat de club ze als reserve wilde behouden.

Jan hing de haak op en moeder legde de mattenklopper neer. „Dan geen club,” zei moeder, die haar bezinning had teruggekregen.

Buiten liep Top op een draf naar huis met een

bloedneus, wat schrammen en een gescheurde broek. En dat alles had hij nou opgelopen om Anna.

HOOFDSTUK III.

Top en zijn Tante.

„Wat treft dat nu ongelukkig,” zuchtte Tops moeder, die door een lichte influenza het bed moest houden. „Nou ben ik nooit ziek en nu tante Antje komt, lig ik hier.”

Ze hield die verzuchting tegen Top, die op een stoel bij haar bed zat.

„U mag morgen weer op!” troostte hij haar.

„Jawel, maar het is zoo jammer, dat ik den eersten dag, dat ze hier is, niet met haar uit kan.”

Top stond op. Hij schudde het kussen bol, duwde moeders hoofd erin en zei: „Niet opwinden, oudje!”

„Je bent een kwibus, Top!”

„Ja, moeder.”

„Hoe laat is het, Top?”

Top ging naar de huiskamer en kwam terug met de mededeeling, dat het twaalf uur was.

„Over een half uur kan tante hier zijn. Je moet maar effen koffie malen, Top, en water opzetten. Na zoo'n lange reis zal tante wel een kopje lusten.”

Top ging heen, zette de koffieketel te vuur en kwam met den koffiemolen terug.

„Ik ga hier malen,” zei hij, „dan verbeeldt u zich maar, dat u radiomuziek hoort.”

Hij zette zich op den stoel en begon te malen.
„Hooft u moeder, wat er in den aether is? Niet? U hoort thans het gekerm van Lucie de Lammermoor.”

Moeder schaterde en Top keek haar nijdig aan.
„Hoe kunt u lachen om het gekerm van 't arme schaap, harteloze vrouw!” verweet hij met ge-
maakte ernst.

„Vanmiddag moet jij maar met tante de stad ingaan, Top. Ze komt hier om wat te zien. Morgen ben ik gelukkig zelf weer op de been.”

Top staakte het malen, keek moeder aan en vroeg: „Heeft tante een toetje?”

Onzinniger vraag had Top niet kunnen doen.

„Een wat?” vroeg moeder.

„Een toetje, hier achter op het hoofd.”

„Dat zal wel.”

„Dan ga ik met haar niet de stad in,” besliste Top.

Verbaasd zag moeder hem aan.

„Niet de stad in,” herhaalde ze, „en waarom ga je met tante niet de stad in?”

„Omdat ik niet met een toet kan loopen. Stel je voor, dat jongens of meisjes van de klas me zien met een toetjesvrouw! Dan denken ze toch zeker, dat die zoo maar is weggeloopt uit de jungle.”

„Tante Ant is een lieve vrouw, Top.”

„Dat kan, moeder, maar ze zou liever zijn zonder toet.”

De koffie was gemalen, Top bracht den molen naar de keuken en kwam terug met een groote schaar.

„Wat moet je met die schaar, Top?”

„'k Ga tante aftoeten, als ze er is.”

„Als tante het zou toestaan, ben je er mal genoeg voor, Top.”

„Draagt tante ook een muts met oorijzers?”

„Nee maar, die is goed,” riep moeder uit. „Ga gerust je schoolgeld voor je aardrijkskundige lessen terug halen. Een Geldersche vrouw met oorijzers!”

Top sprong op en liep naar de keuken, want de fluitketel gilde erbarmelijk.

Tegen half een kwam tante Ant binnen, door vader, die een uurtje had vrij gevraagd van de fabriek, afgehaald.

De twee zusters, die elkaar in jaren niet hadden gezien, hadden elkaar zooveel te vertellen en van weerszijden zooveel vragen te beantwoorden, dat tante nog maar weinig notitie van Top had genomen.

Eerst toen hij een kopje koffie voor haar had neergezet, richtte ze 't woord tot hem.

„En hoe oud ben je nu, Top?”

„Twaalf, tante.”

„Je bent flink voor je leeftijd, Top. Wat moet je worden?”

„Kapper,” antwoordde Top plotseling zeer beslist.

Vader keek hem verbaasd aan, maar moeder glimlachte, tante en Top keken ernstig.

„Zoo,” zei tante, „is kapper je lievelingsvak, Top?”

Toen vroeg Top: „Houdt u van toetjes tante?”

Hoewel die vraag al zeer onverwachts en zelfs zeer onnoozel klonk, antwoordde de niets vermoedende vrouw: „Ja, zoo'n toetje na den eten, een puddinkje bijvoorbeeld, of een...”

„Nee tante, zoo'n toetje bedoel ik niet. Ik

bedoel zoo'n toet." En meteen greep hij tante's haarknoedel, die op haar achterhoofd stevig opbultte.

„Foei, Top," bestrafte moeder.

Vader gierde van het lachen.

Tante keek verbluft.

„Wat wil je met mijn toet uitvoeren?"

„Die moet er af, tante. Zie, de schaar heb ik al klaar gelegd."

„Maar zit dat ding je dan in den weg, Top?"

„Neen, tante, maar zoo kunt u de stad niet in, 't is geen gezicht!"

„Als ik mijn haren knippen liet, zou je oom me zoo terug sturen," zei tante, „en dan zat je altijd met je tante opgescheept."

„Nog een kopje koffie, tante?"

„Graag, Top."

Top ging weer naar de keuken en vond, dat zijn tante een prettige vrouw was, niettegenstaande die ouderwetsche haarknoedel.

En dien middag ging hij met haar de stad in.

Toen ze in de smalle straten der binnenstad waren, waar huis aan huis de winkels hun kostelijke en kostbare waren etaleeren, had tante geen oogen genoeg om te zien.

Voor iederen winkel bleef ze bewonderend vele minuten staan, en uitte telkens zoo hoorbaar haar verbazing, dat degenen die bij haar stonden of haar passeerden, glimlachten.

„Neen maar Top, zie toch eens wat een prachtige kleeden, o, zie toch eens! 't Jonge, 't jonge, wat een pracht!"

„Ben u van buiten?" schreeuwde eensklaps een straatjongen, zoo dicht aan haar oor, dat tante verschrikt opzij sprong en een hond op den poot

trapte, die jankend opzij stooft, pardoes tegen een klein kind vloog, dat aan de rok van haar moeder hing en opzij tuimelde. Blèrend krabbelde het kind stuntelig op.

„Hou je hond bij je," krijtschte de vrouw, beide handen op de heupen plaatsende en zich voor tante posteerende.

„Jouw beest gooit dat arme schaap onderste boven. Stil maar m'n dotje, stil maar! Als je het moois van alles wilt afkijken, mijn goed, maar laat een ondiër thuis, dan van geen fatsoen weet."

Verbouwereerd door die dreigende woerdenvloed bleef tante het mensch aanzien. Ze was zoo uit het veld geslagen, dat ze geen woord tot haar verontschuldiging of verdediging zeggen kon.

„Nou, doe je kakement dan open en zeg ten minste wat!"

Plotseling sprong Top tusschen haar en tante in.

„Hou je groote mond," waarschuwde hij woedend, „dat beest is niet eens van ons."

„Niet van jullie," kefte de vrouw. „Niet van jullie, maar waarvoor zegt dat mensch me dat dan niet? Ze staat me maar aan te gapen, of ze met stomheid geslagen is."

Een groote kring menschen had zich reeds om de kijvende vrouw en haar slachtoffer geschaard.

„Als je eerst fatsoenlijk aan deze dame gevraagd had of het haar hond was..." begon Top, doch de twistzieke madam liet hem geen tijd, zijn vermanende raadgeving te voleinden.

„Fatsoenlijk," schreeuwde ze, „fatsoenlijk! Wou je soms zeggen, dat ik onfatsoenlijk ben? Ik onfatsoenlijk! Bleeer zoo niet," ging ze in één adem door tot het kind, dat aan haar rok hing en meer van schrik dan van pijn erbarmelijk schreeuwde,

„ik niet fatsoenlijk, zeg je!”

„Dat zeg ik niet eens,” verdedigde Top zich, „ik zeg...”

„Jij zegt, jij zegt, je hebt niks te zeggen. Ik zeg, dat zij d'r hond bij zich heeft te houden, dat zeg ik.”

„Maar het is niet eens m'n hond,” herhaalde Top met verheffing van stem.

„Had dat dan gezegd!” schreeuwde ze door.

„Mensch, dat heb ik gezegd,” repeteerde Top.

„En nou zal ik 't je nog eens zeggen: die hond is niet van ons.”

„Goed en wel, goed en wel,” betoogde heftig het mensch door, „in elk geval loopt hij mijn kind ondersteboven. Laten ze de beesten vasthouden, wat doen ze met dat tuig in de drukke straten! Wees jij maar stil, m'n wurmpie, m'n schaapie,” deed ze ineens aandoenlijk meewarig, en ze bukte zich en nam het kind in haar armen. Van die stilte maakte tante gebruik, Top aan een jasmouw mee te trekken.

„Ja, schei nou maar uit met dat gedrens,” aldus richtte de vrouw zich nu weer tot het kind. „Je zit nou toch op m'n arm. Hou je stil, zeg ik, ik neem je nooit meer mee; je maakt me moe.”

„Hè, wat schrok ik,” zuchtte tante, toen ze zich veilig wist, „ik beef er van. Neen, dat zijn we in ons dorpje niet gewend.”

„Wat een drukte, wat een drukte om me heen. Hoe houwen ze 't uit in de stad, hoe houwen ze 't uit!”

„Verlangt u nu al naar het dorp terug, tante?”

„Nou, om je de waarheid te zeggen, wou ik hier of daar wel een kop thee drinken en even op adem komen. Foei, foei, die drukte!”

Top was moe geworden van dat gedrentel en gekijk naar de etalages, die hem niet het minste belang inboezemden.

Hij nam tante mee naar een groot café op het plein, waar het rustig was.

„Hè, hè,” zei tante, toen ze gezeten was, „dat doet me goed. Bestel jij maar thee, Top.”

Een kellner in 't zwart en met veel goud, naderde.

„Twee thee,” bestelde Top.

„Simple of complet?” vroeg de zwart-gouden man.

Top keek den kellner angstig aan, tante staarde op haar handen, die ze in haar schoot gevouwen had.

„Complet? Simple?” klonk ten tweede male onverstooraar de vraag.

„Brengt u maar twee kwast,” fluisterde Top, alleen verstaanbaar voor den kellner. De kellner ging heen.

„Wat vroeg-ie toch?” vroeg tante.

„Ik weet het ook niet,” bekende Top, „'t is zeker een Franschman.”

Tante voelde zich evenmin als Top op haar gemak, maar toen de kellner de kwast neerzette, was ze heelemaal uit het veld geslagen.

Sprakeloos van verbazing keek ze Top aan.

„Maar wat heeft-ie nu gebracht, Top?” riep ze, toen de kellner heen was.

„Ja, tante, ik heb maar kwast besteld, want ik kon uit die thee geen wijs worden.”

„Maar ik lust geen kwast, Top. Dat zure goedje! Hè, ik ril, als ik er aan denk, zooveel zuurs in m'n maag.”

„Maar we hebben suiker, tante.”

„Ja, dat is allemaal goed en wel, Top, maar je

krijgt het niet in m'n maag."

En ineens besliste ze: „Ik wil thee."

Ze riep den kellner.

„Mijnheer, brengt u mij thee."

En opnieuw klonk de pijnlijke vraag: „Simple? Compleet?"

Tante trok haar schouders op en maakte met beide handen een teeken van niet-begrijpen.

„Ja," legde de kellner uit, „ik bedoel of u de thee compleet of..."

„Natuurlijk compleet," besliste tante.

De kellner boog en was weg.

Triomfantelijk keek tante Top aan. „Wat een vraag, hè," fluisterde ze Top toe. „Die vraagt of de thee compleet moet zijn, ja natuurlijk compleet, ik moet er melk en suiker in."

En opeens bracht ze een vinger aan haar voorhoofd, ten bewijze, dat ze nu volkomen begreep.

„Ha, nu vat ik het!" zei ze. „Er zijn menschen die de thee zonder suiker en melk gebruiken. Begrijp je? Daarom vroeg-ie 't. Maar hij had het woord wel wat fatsoenlijker mogen uitspreken."

Top dronk van de kwast en was niet gerust. Een gevoel, dat nog een onaangename verrassing hun wachtte, bekleemde hem.

Die compleete thee stemde hem zorgelijk.

„'t Duurt lang," zei tante, „ze wordt zeker versch gezet."

Maar eindelijk kwam de compleete thee. En toen de kellner deze voor tante had neergezet, keek ze met oogen wijd open van verbazing, eerste de compleete thee en daarna Top aan.

„Dat kan toch niet allemaal voor een paar dubbeltjes zijn?" betwijfelde ze.

„'t Is een maaltijd!" zei Top.

„Maar als dat nu maar een paar dubbeltjes kost, Top, neem jij dan ook een compleete thee," zei tante, en ze begon een boterhammetje te eten met ossetong belegd.

„Te deksel, dat is lekker," zei ze. „En dat ze de korstjes van het brood afgesneden hebben, komt me al bijzonder goed gelegen. Je moet weten, Top, ik heb pas eergisteren twee kiezen laten trekken, die hol en pijnlijk waren. Maar jonge, hier, eet jij ook een boterhammetje."

„Hoe kunnen ze 't er voor doen?" ging tante vragend voort, toen ze aan een taartje begon en al smullend het eerste kopje thee inschonk.

„'t Zal meer kosten dan een kwartje," waagde Top eindelijk te onderstellen.

„Goed, jongen, goed, laten het twee kwartjes zijn. Dat 's nog niet te veel. Ja, ja," prees ze, een heerlijke fondant in haar mond stekend, „dat heeft de stad voor. Je krijgt er het neusje van de zalm. Hier, jongen, 't moet op, eet!" aldus noodigde ze Top uit en reikte hem tegelijk een taartje en een fondantje toe. Hoewel Top smulde, week de trek van ernstige bezorgdheid niet van zijn gezicht.

En ineens voelde hij het als een plicht, tante voor te bereiden op de teleurstelling, die haar wachten kon.

„'t Zal duur zijn, tante," begon hij aarzelend.

„Jongen, in zoo'n stad als deze, waar veel slaggers en bakkers zijn, is alles veel goedkooper. Als je rekent, bij ons op het dorp is één bakker. Nou, die kan voor zijn gebak vragen, wat-ie wil. Heeft geen concurrentie! Maar hier, in zoo'n stad! En vergeet niet, dat al die café's ook concurreeren tegen elkander. O, en dat maakt de

prijzen zooveel lager! 'k Zei daarnet vijftig cent. Goed, laat het zestig wezen, dan is 't nog niets te duur. Natuurlijk, jongen, nemen we nog een gebakje. Ze zijn lekker en bovendien, 't moet betaald worden." Tante schonk zich een tweede kopje in; Top dronk z'n tweede kwast. „En dan gaan we zoo nog een tijdje de stad in, Top. Ik kan van die mooie winkels maar niet genoeg krijgen."

De compleete thee was naar binnen gewerkt.

„Hier jongen, heb je een gulden. Betaal jij maar," zei tante. „Bij ons op het dorp zeggen ze altijd: waar broeken zijn, betalen geen rokken."

Top wenschte rokken aan te hebben.

„Je moet een footje geven. Vijf cent is genoeg. Tenminste, als je oom en ik Zondags in de uitspanning zitten, geeft-ie aan Bart altijd vijf cent, en die is dan dubbel en dwars tevreden."

Top stak den gulden in den zak en voelde zich geplaatst voor een angstwekkend gevaar.

„Nou, betaal nu maar gauw, Top," zei tante, „ik verlang naar de mooie winkels!"

„Ja, tante, maar... kijkt u eens, laat ons zeggen, dat die compleete thee zestig cent kost. En die kwast..."

Top kon zijn berekening niet voltooien, want tante rekende zelf:

„Jongen, de citroenen kosten op het oogenblik twee cent. In ieder glas een citroen, dit maakt vier cent voor citroenen. En zeg voor drie cent suiker, dat wordt dan zeven cent. Water kost natuurlijk niets, dan komen we, alles bij elkaar, op zeven-en-zestig cent. Geef vijf-en-zeventig, dan heeft de kellner acht cent fooi en niets te zeggen; volgens de rekening van Bartjes."

Die rekening van Bartjes vermocht echter niet, Tops onrust weg te nemen.

Met een bedeesd: „Mijnheer," riep hij den kellner.

„Hoeveel krijgt u?"

„Dat is samen, twee gulden en vijf-en-twintig cent."

Top wou, dat de grond zich had geopend, om hem en zijn radelooze verlegenheid op te nemen. En desondanks flitste nog pijlsnel de gedachte door zijn brein, dat de rekening van tante en Bartjes deerlijk faalden.

En deze gedachte deed een glimlach spelen op z'n van verlegenheid en angst vuurrood gezicht.

Den kellner ontging die glimlach niet, en daar hij zich daar zelf staan zag in de pijnlijke positie van deftigen kellner tegenover een burgerjuffrouw en dito jochie, verloor hij zijn kalme deftigheid en drong op spoedige betaling aan, daar zijn tijd kostbaar was.

Verbouwereerd had tante tot nu toe gezwegen, maar begrijpend, dat ze handelend moest optreden, waagde ze te zeggen: „Maar u moet u vergissen, meneer."

Zwijgend nam de kellner een lijst van een der tafels en toonde tante de tarieven. Hij wees met zijn vinger de prijzen van het gebruikte aan.

„U is duur," zuchtte tante.

De kellner keek naar den hemel.

Top zat te beven.

Uit haar beursje nam tante een rijksdaalder en legde die op de tafel.

„Vijf cent voor u," zei ze.

„Gelukkig," zuchtte Top onhoorbaar, die zijn bevrijding voelde naderen.

De kellner had de rijksdaalder genomen en legde met een voornaam en tevens minachtend gebaar een kwartje voor tante neer, keerde zich veerend op de hakken van zijn lakschoenen om en ging heen.

Tante en Top waren weer op straat.

„Die complete thee zal me heugen,” zei tante, „wil je wel gelooven, Top, dat ik voor geen geld van de wereld van die thee aan oom durf vertellen?”

Top dacht nòch aan oom, nòch aan de complete thee. Hij was alleen maar blij, dat hij weg was. Die stoel, dat tafeltje, hij zag ze vóór zich als twee meubelen in een cel, met den kellner als de ijzig-koele, zwijgende cipier.

„Top,” zei tante, „als we weer samen uitgaan en we gaan hier of daar zitten, kijken we eerst de lijst van de prijzen in. Dom van ons, dat we dat niet eerst gedaan hebben. Een mensch kan niet voorzichtig genoeg wezen.”

Top reikte tante den gulden toe.

„Och, houdt hem maar,” zei ze. „Als het drie gulden vijf en twintig had gekost, was ik hem ook kwijt geweest.”

Tegen deze logica kon Top niets inbrengen en hij voelde dien harden gulden als een geweldig groot bezit.

„Ik begrijp maar niet, dat-ie geen fooi heeft afgehouden,” ging tante voort. „Bart van de uitspanning was er gelukkig mee geweest.”

Nog bijna twee uur moest Top achter en naast tante meeslenteren en toen ze thuis kwamen, was hij doodmoe.

Maar tante vertelde verrukt en opgetogen over alles, wat ze gezien had aan moeder, die overeind

zat in haar bed en belangstellend luisterde. Top had zich op een stoel laten vallen, zijn doodmoede beenen op een tweeden stoel gelegd en — sliep spoedig in.

De vrouwen, die druk zaten te babbelen, keken niet naar hem, anders zouden ze Top in zijn slaap hebben zien glimlachen.

Hij droomde, en de oorzaak van zijn glimlach was dien blinkenden gulden, welke hij in zijn zak droeg.

HOOFDSTUK IV.

Top heeft onaangename ontmoetingen.

Top begreep, dat hij veel geld had. Hij had nog nooit geld bezeten dat hij 't zijne kon noemen, en nu ineens een gulden. En met dit groote bezit liep hij op den eersten vrijen middag de stad in. In de stad gekomen, werd zijn aandacht getrokken door een langen man, die een paar hoofden boven de andere menschen uitstak. Hij was gekleed in een blauwe jas en geelgeruite broek. Een hooge hoed stond op zijn lang gerekt hoofd. Wie hem passeeren moesten, bleven even staan kijken; vele nieuwsgierigen volgden hem op den voet.

Erbarmelijk schreeuwde de man op huilerigen toon:

„Hier is Johnie
Hij heeft geen monnie
Hij mag niet thuis komen,
Zijn vader slaat hem dood
Als-ie thuis komt.”

En na deze huilerige wanhoopsuiting, duwde hij de menschen om hem iets onder den neus, dat hij verkoopen wilde.

„Wat zou-ie te koop hebben?” dacht Top en haastte zich om den man nabij te komen.

En deze duwde Top een ringetje onder den neus.

„Fijne ring,” verzekerde de man, die zich als Johnie luidruchtig had voorgesteld, „vijftig cent, een pracht damescadeau.”

Top trok de gulden te voorschijn.

„Net iets voor moeder,” had hij bedacht.

Hij nam den ring, betaalde, kreeg twee kwartjes terug en verwijderde zich snel uit de menschenvolte, om alleen loopende het cadeau voor moeder rustig te bekijken.

„'n Mooie ring,” dacht hij. „Doublé,” had Johnie verzekerd, „zwaar doublé!”

Top stak den ring bij de twee kwartjes en had het blijde gevoel, dat hij voor het eerst in zijn leven van zijn eigen geld iets voor moeder gekocht had.

Op den hoek van een der straten liep hij pardoes Jan Daamen tegen het lijf, de voorzitter van de kegelclub, die ze vergeefs hadden getracht te doopen.

„Waar moet jij heen?” vroeg Top hem.

„k Heb een boodschap gedaan,” luidde het antwoord, gevolgd door de wedervraag, wat Top in de stad had uit te voeren.

„Och, ik loop maar wat,” vertelde Top en ineens denkend aan den ring, toonde hij dezen aan Jan.

„Hoe vind jij hem?” vroeg Top.

„Maar die is fijn,” verzekerde Jan, of hij een eerste kenner was. „Is 't goud?”

Die vraag verheugde Top en stemde hem heel mild voor Jan.

„Nee, zwaar doublé.”

„Is haast hetzelfde,” verzekerde Jan eigenwijs.

„Heb jij er verstand van?”

„Ja, mijn oom, die in de Valeriusstraat woont, is goudsmid. Dus, je begrijpt...”

„Natuurlijk,” zei Top. „Wat heb ik er voor betaald, denk je?”

Jan keek heel lang het gekochte onderzoekend aan.

„Twee gulden,” antwoordde hij.

„Vijftig cent!” vertelde Top.

„Dat is een koopie!” stelde Jan gerust.

„k Heb 'm op straat gekocht van zoo'n venter.”

„Op straat koop je altijd het goedkoopst,” zei Jan. „Voor wie is die ring?”

„Voor mijn moeder.”

„Ze zal in d'r schik zijn,” voorspelde Jan.

„Maar ik loop door. Mijn moeder wacht op de gordijnringen, die ik gehaald heb. Saluut!”

Ook Top vervolgde slenterend zijn weg.

Voor een sigarenwinkel verdrongen zich veel menschen, die met langgerekte halzen een plaat bestaarden, die een met inkt geschreven lang onderschrift bevatte.

„Even kijken,” dacht Top en hij trachtte een plaatsje dicht bij de ruit te veroveren.

„Ben je gek, dring zoo niet,” waarschuwde een opgeschoten jongen, die 't echter niet bij een waarschuwing liet, maar Top een stomp gaf.

Wat kon Top anders doen, dan er een terug geven?

„Zeg als jullie me nou...” riep eensklaps een man, tegen wien ze aanbotsten.

't Was een kerel met den nek van een stier en de schouders van een buffel.

En ieder van zijn geweldige handen greep een jongen, tilde hem op en beide armen gestrekt

voor zich, droeg hij ze beiden de straat op en zette ze daar naast elkaar neer.

De omstanders gierden van het lachen. Zooiets potsierlijks kon ook wel niet nalaten op de lachspieren van de menschen te werken. Twee jongens, die daar naast elkaar midden op de straat worden neergezet, als tot spot en pronk.

En zoo onthutst en beduusd waren ze, dat ze een oogenblik staan bleven, vlak naast elkaar.

„Zie, twee poppen!” riep een jongen.

„Twee vogelverschrikkers!” krijschte een vrouwenstem.

En plotseling beseffend, wat een bespottelijk figuur hij daar stond te maken, liep Top weg.

Hij voelde zich gekrenkt, beleedigd, gehoond, bespot.

Dat die man hem, met gestrekten arm voor zich uitdragend, had neergezet, joeg een hoogroode kleur van ergernis en schaamte op zijn gezicht. En dat hij daar niets, niets tegen doen kon.

Zijn besluit was genomen: „Ik ga boksen leeren,” besloot hij, „een goed bokser kom je nooit aan z'n lijf,” had hij wel eens gehoord.

Op een afstand bleef hij wachten, tot die groote kerel was heengegaan en toen dreef zijn nieuwsgierigheid hem weer naar de ruit. Hij wist zich een goed plaatsje te veroveren en bekeek de plaat.

De eerste der vijf Fokker-vliegtuigen stond gereed voor den start naar Indië. Een ontzaglijke menschenmenigte woonde op het vliegveld Waalhaven het grootsche gebeuren bij.

En onder deze plaat stond geschreven: Hulde aan onze kranige piloten, die over zeeën, bergen

en woestijnen, naar het verre Indië zullen vliegen. Het is zeer zeker een grootsche onderneming, maar even zeker is het, dat van alle sigaretten de

MAVRIDES

de beste is.

„Een flauwe reclame,” mopperde een mager heertje, dat erg bleek zag.

Top stapt den winkel in.

Hij wil zelf ook profiteeren van zijn gulden.

„Mavrides!” bestelt hij.

Een heer achter de toonbank kijkt hem even aan, tast dan in zijn vastzak en zegt: „Hier, dat 's beter voor je.”

Werktuigelijk heeft Top zijn hand uitgestoken en ziet dan een pepermuntje op zijn open hand.

Met een minachtend gebaar schuift Top het ding over de toonbank naar den man toe.

En weer voelt hij die kleur van ergernis en schaamte op zijn gezicht komen.

„Mavrides!” herhaalt hij.

„Doe mij een plezier,” zegt de man, „en wacht, tot je den leeftijd hebt.”

„k Ben twaalf geweest,” verzekert Top heftig.

De man grinnikt.

„Wacht dan nog twee jaar, dan is de Mavrides belegen,” raadt de man en kijkt Top den winkel uit.

En nou loopt hij daar weer op straat, geërgerd en het hart vol schaamte.

„Wat een lamme middag,” moppert hij. „Tweemaal al een figuur gemaakt als modder. Was hij maar thuis gebleven! Hij voelde weer in z'n zak. Ja, ze zaten er nog, de doublé ring en de twee

kwartjes.

„Rijkdom brengt ook al geen geluk,” denkt hij.

En ineens verwijt hij zich: „m'n eigen schuld! Ik had toch kunnen weten, dat aan jongens beneden veertien jaar geen tabaksartikelen mogen verkocht worden! En ik meende twaalf.”

Hij liep door.

Een hoog met steenen beladen kar ging langzaam voor hem uit. Dat ding ging hem te langzaam, daarom zwenkte Top naar rechts om de kar te laten passeeren, en botste op den hoek van de straat tegen een breeden neger op, zoo hard, dat hij opzij tuimelde, en op het trottoir terecht kwam. Hij sprong op en keek den neger na, die doorliep, alsof hij niets omver geloopt had.

„Nikker,” siste het tusschen Tops tanden, „als je in Amerika een blanke ondersteboven liep, zou je gelyocht worden, en daarna hadden ze je opgeluncht.”

Top lachte om de woordspeling, die hij aardig vond.

Op de breede Breestraat, die hij over stak, zag hij in een auto, die daar stil stond, Karel'tje Kwast zitten. Die zat daar in de kleine auto van zijn vader, die zeker even in den winkel, waarvoor het kleine ding stond, een boodschap deed. Top merkte op, dat Karel'tje, na hem gezien te hebben, het hoofd van hem afwendde.

Karel'tje was, zooals we reeds weten, een rijkelui's jongetje. Die minachting in zijn houding en gebaar, hinderde Top tot woedend wordens toe.

Hij liep tot dicht bij de auto.

„Zeg,” riep hij, „jij daar in je kinderwagen moet niet zoo verwaand doen.”

Kareltje keek hem aan.

„We hebben een auto,” herinnerde hij hooghartig.

„Een auto, een auto,” smaalde Top, „’t is maar, wat je een auto noemt. ’t Heeft meer van een kinderwagen met een kind erin. Als ik je moeder tegenkom, zal ik haar zeggen, dat het tijd voor je fleschje is. Saluut hoor!”

Top liep door en vond het niet onplezierig het pedante ventje een hatelijkheid gezegd te hebben.

Wat hoefde hij ook zoo minachtend het hoofd af te wenden, toen hij Top zag!

Hij vond het niet prettig in de stad.

Dat hij daar als een vogelverschrikker midden op straat was neergezet, dat hij in die sigarenwinkel die kleineering had moeten ondergaan, dat hij daar op het trottoir had gelegen, dat hij door Kareltje minachtend was behandeld, dat alles hinderde hem zóó, dat hij besloot naar huis terug te loopen. Daar zou hij tenminste het blije gezicht van moeder zien.

En Top liep terug.

In een straat dicht bij zijn woning duwde een jongetje een handkar voort.

Toen Top, die op het trottoir liep, nevens het ventje was, hoorde hij dezen roepen: „Mooie meloenen! mooie meloenen!” waarop Top galmde: „Mijn moeder draagt handschoenen!”

Het ventje keerde het hoofd om en keek Top aan.

En nu zag deze toch zoo’n bleek en armelijk gezichtje, dat innig medelijden hem plotseling deed uitroepen: „Stop, ik koop van je.”

En hij had spijt van zijn spottenden uitroep.

Toen Top bij de kar stond, keek het ventje

hem weer aan en ’t was of diens oogen Top smeekten, toch wat van hem te koopen.

Drie armzalige meloenen lagen op het open vlak van dien wijden kar.

„Heb je er al zooveel verkocht?” vroeg Top.

„Nog niet een!” was het antwoord.

„Wat kost een meloen?”

„Twintig cent.”

„Geef me er twee,” besliste Top.

Het ventje wikkelde de twee vruchten in een krant.

Top reikte hem de twee kwartjes toe.

„Ja, houdt dat dubbeltje maar,” zei hij en liep heen.

De wrakke kar ratelde rammelend achter Top aan en hij was blij, dat hij nu tenminste een gelukkig en tevreden gezicht zou zien.

Hij ontvouwde de krant en legde de meloenen voor moeder op tafel.

Moeder rook er aan en sneed er een door, toen de tweede.

„Ze zijn verrot, die zijn niet te eten!”

Was nu vandaag alles, waren allen tegen hem?

Moeder ook al!

„’t Is zielig voor je Top,” zei deze.

„k Had ze anders van m’n eigen geld gekocht,” pruttelde Top, die ontstemd was.

„Ik vind het ook heel aardig van je Top, maar je ziet het zelf.”

Top wou zeggen: „k Merk er anders niet veel van, dat u het aardig vindt.” Doch zijn moeder keek hem zoo vriendelijk aan, dat hij de leelijke opmerking voor zich hield, en toen ineens de ring vlak voor moeders oogen hield.

„En hoe vindt u die, moeder?”

Moeder nam den ring en bekeek hem.

„Dat is een mooie ring!” prees ze. „Voor wien heb je dien gekocht?”

„Voor u, moeder.”

En toen probeerde moeder het cadeau maar dadelijk aan haar kleine pink te steken, maar hoe ze ook duwde en wrong, de ring kon er onmogelijk omheen. Hij bleek te klein.

„'t Gaat niet,” zei moeder en ze legde den ring op de tafel.

„Jammer, dat je hem gekocht hebt!”

„Waarom hebt u ook zoo'n dikke pink!” zei Top en 't klonk als een verwijt.

„Ja, maar daar kan ik nu toch werkelijk niets aan doen,” verdedigde moeder zich en toen vroeg ze, waar Top hem gekocht had.

Top vertelde haar al zijn lotgevallen van dien middag.

„'t Zijn wonderlijke lotgevallen, Top, maar plezierig zijn ze niet. Ik heb ééne troost voor je, aanstonds eten we je lievelingskost, sla met eieren en gebakken aardappels!”

„Dat 's tenminste plezierig!” verzekerde Top, „want zoo is 't geen leven langer.”

Moeder lachte om die verzekering van wanhoop en liep naar de keuken. Top stak den ring weer in z'n zak. Toen liep hij naar den tuin, vulde een zak ten halve met zand, en hing die op, omsloten door een touw, aan den eenigen boom, die daar stond.

Toen begon hij de zak te beuken met beide knuisten.

't Was hem, of hij dien neger bewerkte en tegelijk Hercules voor de winkelruit.

De zak schommelde heen en weer.

En toen ze weer op hem afkwam, nam hij zich voor hem een rechtsche te geven, die hem hoog op zou doen vliegen.

Maar Top sloeg mis en de zak kwam zoo hard tegen zijn gezicht, dat hij ondersteboven op het zand terecht kwam.

Zijn neus bloedde, heel zijn aangezicht deed hem pijn.

Toen uit woede begon hij met een knuppel de zak te beuken. Toen hij zich moe geslagen had, kwam moeder hem roepen voor het eten. 's Avonds op bed, dacht hij lang na over de lotgevallen van dien middag. En opnieuw trok hij de conclusie, dat ze alle even onplezierig waren geweest.

En dat hij nou vijftig cent voor dien ring had uitgegeven voor niets, dat hij ook zoo dom was geweest, dat ding niet eerst aan zijn eigen vinger te probeeren, alvorens hem te koopen.

Dat geld was nu letterlijk weggesmeten.

„Nee, nee, niet weggegooid,” riep hij eensklaps en hij sprong op in zijn bed. Hij had het gevonden.

Anna daarginds had dunne vingertjes. Hij zou Anna den ring geven, Anna Verzendaal! Een van diezelfde vingertjes, die hem toen die klap hadden gegeven, zou zijn ring dragen.

Alleen maakte hij er zich bezorgd over, of hij haar wel ooit zou ontmoeten, en hij vond het te gek, morgen aan den dag naar haar toe te loopen en te zeggen: „Hier, Anna, deze ring is voor jou.”

Dat was te bespottelijk en zij zou hem uitlachen.

HOOFDSTUK V.

Top op 't politie-bureau.

In Tops klas zat een Duitsche jongen. Hij heette Heinrich Buchner en was sedert enkele maanden in Holland. Met de gemakkelijheid, waarmee jonge jongens zich een vreemde taal eigen maken, had hij spoedig de Hollandsche taal onder de knie, en kon in de klasse vrij goed mee.

Alleen de vaderlandsche geschiedenis, die met zijn vaderland heel weinig verband hield, bleef voor Heinrich een struikelblok.

Op een dag repeteerde de onderwijzer, de heer Mooiman, geschiedenis. Heinrich kreeg een beurt.

Opzettelijk, om den jongen te sparen, deed de onderwijzer hem gemakkelijke vragen.

En een dezer luidde: „Heirich, wie kwamen ongeveer tweehonderd jaar voor Christus in ons land?”

Heinrich, die in een bank achter die van Toppie zat, zweeg, en daarom fluisterde Top achter zijn hand hem toe: „De Batavieren.”

En dadelijk antwoordde Heinrich, waarschijnlijk op den klank af: „De vaten bieren.”

Onbedaarlijk gelach van de jongens en meisjes. Ook de onderwijzer schaterde.

Dat maakte Heinrich verlegen en dus werd hij woedend. En, omdat hij geloofde, dat Top hem

verkeerd en nog wel opzettelijk verkeerd had voorgezegd, uitte zijn woede zich in een stevigen klap op Tops hoofd.

En toen gingen de poppen aan het dansen.

Top sprong op, keerde zich om en betaalde den onverdienden klap met een nog heviger dito.

„Ben je gek,” schreeuwde Top, maar tot verdere woorden of daden kwam het niet, want de heer Mooiman was al op het gevechtsterrein.

„Waarom sla jij Top?” vroeg hij streng aan Heinrich.

„Omdat ie me verkeerd voorzegt,” verdedigde Heinrich zijn aanval.

„'k Zei hem niet verkeerd voor, ik zei Batavieren,” verdedigde Top zich.

„Hij wil altijd geestig zijn,” schamperde Karel-tje Kwast, die natuurlijk nog altijd gebeten op Top was.

De onderwijzer keek Karel bestraffend aan.

„Heb je werkelijk Batavieren gezegd?” vroeg de onderwijzer gemoedelijk.

„Werkelijk, meneer,” was Tops antwoord.

„Dan moet je Top gelooven, Heinrich. Wil je Top gelooven?”

„Ja,” antwoordde Heinrich onmiddellijk, en met een stak hij Top de hand toe.

Hiermede was, althans gedurende dien school-tijd, deze onbeduidende zaak afgeloopen.

Doch na den schooltijd wakkerde een opmerking van Karel-tje Kwast de zaak opnieuw aan.

De jongens van Tops klasse liepen in een groep op het trottoir, toen langs hen, over den weg, een met biervaten beladen wagen voorbij-reed.

„Daar gaan de Batavieren van Top Brons,”

riep Karel'tje, en om deze opmerking lachten eenige jongens.

Dat prikkelde Top, niet zoo zeer om zichzelf, dan wel om Heinrich, die gemoedelijk met hem mee liep, en nu, na deze schampere opmerking van Karel, weer aan Tops oprechte verzekering kon twijfelen.

„Hoor eens, ventje,” ried hij, zich voor Karel'tje plaatsende, „nu heb ik jou te zeggen, dat je voortaan die Batavieren met rust laat. Begrepen?”

Benauwd zweeg Karel'tje, doch hij vond steun in Henk Bos, die Tops aanval op z'n kip niet vergeten was.

„Nu moet je Karel niet aanvallen,” beet hij Top toe, „hij mag toch zeker zeggen, wat hij wil?”

„Nee maar, nou zal waarachtig die kip zich er ook nog mee bemoeien,” schamperde Top onvoorzichtig.

Die herinnering aan de doorstane bespottung van zijn vondst, maakte Henk op zijn beurt, woedend.

„Moet je hem hooren,” riep hij meer tot de andere jongens dan tot Top. „Hij is zeker vergeten, hoe we zijn naam vonden.”

Akeliger, naarder, bespottelijker naam — door zijn woede had Henk geen moeite de verkneeuende namen te vinden — dan Anna voor een kegelclub is toch zeker niet te bedenken.”

Karel'tje en ook Willem Duif gierden van 't lachen.

Top geraakte in vlam.

„Dat jij lacht, akelig kam-karel'tje,” aldus wendde hij zich tot Willem Duif, „kan ik best begrijpen.”

Nu werden alle hoofden warm, want een ieder

dacht aan dat geschimp op dien vergadering-middag.

Piet van Doorn dacht aan dat gesmade „Val om,” dat hij gevonden had en ging zich ook met 't nu aanhangige geval bemoeien.

Hij wendde zich tot Top met de vraag: „En waarom mag Karel niet zeggen: Daar gaan de Batavieren? Heeft ie daar het recht niet toe?”

„Dat recht heeft ie,” snauwde Top terug, „maar als hij 't nog een keer durft zeggen, krijgt ie.”

„Roep het maar, Karel'tje, roep het nog een keer,” vuurde Henk Bos aan, en toen riep Karel'tje, zich sterk genoeg wanende, het opnieuw luide uit: „Daar gaan de Batavieren van Top Brons.”

Ineens werd het doodstil in de groep. Aller oogen waren op Top gericht, van wiens optreden het verdere verloop der zaak zou afhangen.

„Nee,” riep Top ineens, na Karel'tje van 't hoofd tot de voeten opgenomen te hebben, „nee, jij bent me te schriël, maar jij daar,” en hij wendde zich tot Henk, „jij daar, kom maar op.”

Nu er toch gevochten zou worden, vergaten en Willem Duif en Piet Damen en al die anderen hun oude wrok.

Werktuigelijk maakten ze een wijden kring, die Henk en Top omsloten hield.

„Anna gaat met de kip vechten,” riep Huib Verhoog, die zich geheel neutraal had gehouden.

En toen de jongens hierom gierden, ving ineens de kloppartij aan. Van weerszijden vielen slagen en stompen, tot Top plotseling Henk een harden stoot tegen de borst gaf en de getroffene als een plank achterover viel op de straatsteen, en hier liggen bleef. Top wilde zich op hem werpen, doch hij deinsde ontsteld en verschrikt terug, toen

hij het lijkleke gezicht van Henk zag, die daar roerloos liggen bleef.

Er scheen een angst te huiveren door den grond, waarop al die jongens stonden. Eenzelfde vrees was in hen, een vrees, het angstig vermoeden, dat niemand in woorden uiten durfde.

Top stond daar duizelig naar zijn slachtoffer te staren, onmachtig een woord te zeggen.

Doch, zich vermannende, knielde hij naast Henk neer.

„Henk, Henk,” riep hij, terwijl hij het bleke gelaat bestreedde, dat ijskoud was.

„Henk dan, Henk.”

„Hij is dood, help, help,” gilte eensklaps Willem Duif, en toen schreeuwden allen hetzelfde zoo hard de straat in, dat overal deuren opengingen en menschen toeschoten.

„Wat is er?” vroeg haastig de eerst aangekomen man, en toen hij Henk daar liggen zag, bevoelde hij ook het bleke gezicht en riep: „Die jongen... menschen, gauw, de eerste hulpdienst, telefoneeren, die jongen... is... dood.”

Men schreeuwde, men jammerde, hooge angstgillen van vrouwen en kinderen klonken... een groote menigte menschen stond daar om en voor Top en deze zag of hoorde niets.

Hij zag die menschen niet, hij zag zelfs zijn slachtoffer niet, over de menschen keek hij en zei niets.

Hij hoorde stemmen, die op hem scholden, hij hoorde andere, die hem meewarig beklaagden, doch geen woord drong door tot zijn bewustzijn.

Tegelijk met de auto van den eersten hulpdienst, kwamen ook twee agenten.

De dokter, na Henks pols gevoeld te hebben,

vroeg aan de jongens naar Henks adres en toen hem dit bekend was, werd Henk opgenomen, en weg reed de auto.

De agenten vroegen, hoe 't geval zich had toegedragen en toen ze zich voldoende ingelicht meenden, zei een der gezagsmannen tot Top: „Ja, nou moet je maar mee naar 't bureau.”

Tot groote verbazing der jongens sprak Top geen woord, en liep zwijgend mee.

De jongens keken hem na, tot hij om den hoek der straat uit het gezicht was verdwenen.

„Dat Top geen woord zei,” merkte een der jongens op. „Geen woord heeft ie gezegd, al dien tijd niet. Hij schreide niet eens. Ik begrijp er niets van.”

„En alles zoo ineens,” zei Willem Duif. „Henk dood en... Top gaat nu natuurlijk naar de gevangenis.”

„Dat die dokter niets zei,” verbaasde Piet van Doorn zich.

„Dokters zeggen nooit iets,” verklaarde Koos Prinsen, „maar wil ik jullie eens wat zeggen? Heb je Top goed aangekeken? Heb je gezien, hoe hij daar stond? Dat hij maar aldoor keek naar de lucht. Hij zei geen woord en toen de agent hem vertelde, dat ie mee moest naar 't bureau, zei ie nog niets. Hij liep maar mee. Heb je die groote, wijd-open oogen gezien, waarmee hij strak voor zich keek?”

Niemand sprak.

„Top is krankzinnig geworden,” besliste Koos Prinsen.

„Stel je toch voor, stel je toch voor,” riep Govert Buis, „Henk dood en Top krankzinnig.”

En toen zeiden ze geen woord meer. Zwijgend

liep een elk naar huis.

Inmiddels stapte Top tusschen de twee agenten door de straten, op alle vragen, die de gezagsmannen deden, antwoordende met een:

„Ik weet het niet, ik weet het niet.”

De agenten waren verlegen met Top en het geval.

Vergeefs trachtte Top zich alles te herinneren. Wat was er toch gebeurd? Was er iets gebeurd? Waarom liep hij daar door de straten tusschen twee agenten in?

Een der politiemannen verwijderde zich en liep een dwarsstraat in. Van een der jongens had hij vernomen, waar Top woonde en nu ging hij diens ouders van 't gebeurde op de hoogte stellen.

Een oogenblik later stapte Top den agent na de kamer in, waar de inspecteur van dienst zat.

De agent vertelde dezen in 't kort wat er gebeurd was.

Eerst luisterde Top met koele onverschilligheid, als ging hem de zaak niet aan, doch allengs, toen door de mededeelingen van den agent al het gebeurde weer in zijn herinnering terug werd gebracht, ontspanden zich de wezenlooze trekken op zijn gelaat.

En toen de agent meedeelde, dat de jongen voor dood was meegevoerd door de eerste hulpdienst, riep Top plotseling uit: „Neen, neen, ... Henk is niet dood, hij is niet dood. Laat me gaan, ik wil naar hem toe. Ik wil hem zeggen ...” En nu plotseling week de verstarring uit hem en barstte hij in tranen uit.

„Water,” zei de inspecteur.

De agent ging heen en kwam een oogenblik later met het gevraagde terug.

De inspecteur nam het glas uit de hand van den agent en op Top toetredende, zei hij vriendelijk: „Hier m'n jongen, drink eens.”

Hij bracht het glas aan Tops mond.

Met korte teugen dronk deze.

„Zie zoo, m'n jongen, ga nu maar eens zitten. Je bent moe en overspannen.”

Op een teeken van den inspecteur ging de agent heen.

En toen Top daar zat in die stille kamer en de vriendelijke oogen van den gemoedelijken inspecteur op zich gericht zag, zei hij: „Neen, hè, meneer, Henk is niet dood. Hij kan toch niet dood zijn, meneer... Henk viel... Ik kon er niets aan doen. Mag ik niet naar hem toegaan, meneer?”

„Wees maar kalm, m'n jongen,” zei de man vriendelijk. „Ik zal eens naar den patiënt laten informeeren.”

Hij drukte op een knopje, dat boven de tafel uitstak. Een schelletje klonk waarschuwend in de gang en onmiddellijk hierop verscheen dezelfde agent, die Top binnen had geleid.

„Ga eens even naar den toestand van dien jongen vragen. Je weet z'n adres.”

Na een bevestigend antwoord gegeven te hebben, liep de agent heen. Top zat zacht te schreien.

De inspecteur, begrijpende, dat die tranen een weldadige verlichting zouden geven aan zijn te lang opgekropte zenuwen, stoorde hem niet.

En vele minuten zaten ze daar zwijgend.

Eensklaps werd de deur met een ruk opengeworpen, en stormde Tops moeder binnen.

„Toppie, Toppie,” riep ze en ze drukte Top, die opgesprongen was, tegen zich aan.

„Moeder, moeder.”

En opnieuw en heviger snikkende, drong Top zich heel dicht tegen zijn moeder aan.

„Moeder, Henk is niet dood, hij is niet dood, moeder.”

„Neen, m'n jongen,” suste moeder. „Henk is niet dood. Ik ben al bij z'n moeder geweest. Henk heeft een heel lichte hersenschudding, heeft de dokter gezegd.”

„Dank u, dank u moeder,” riep Top, alsof hij aan z'n moeder het behoud van Henks leven te danken had.

Toen wendde moeder zich tot den inspecteur.

„Hij mag toch wel met me meegaan, meneer.”

De inspecteur knikte bevestigend.

„Drink nog maar wat, Top,” ried hij gemoedelijk, „en als je dan je tranen hebt afgedroogd, mag je met je moeder meegaan.”

Top deed, wat hem was aangeraden en een minuut later liep hij buiten met moeder.

Deze vertelde, dat Henk te bed lag en dat de in allerijl ontboden geneesheer een lichte hersenschudding had geconstateerd, en dat Henk na een rustigen slaap wel weer geheel hersteld zou zijn.

Toen Top thuis was, voelde hij zich doodmoe.

Zijn moeder ried hem naar bed te gaan, wat Top deed.

Na lang peinzen en woelen viel hij eindelijk in slaap en toen den volgenden morgen moeder hem wekte, voelde hij alle angst, onrust en beklemming uit zich geweken.

De vreeselijke dag was voorbij, en nadat hij zijn ontbijt had gebruikt, stapte hij opgewekt naar Henks huis.

Diens moeder deed open, en haar vriendelijk

en opgewekt gezicht stelde Top onmiddellijk gerust.

Ze vertelde, dat Henk het heel goed maakte en dat Top na schooltijd wel bij hem mocht komen.

Top begon Henks moeder om vergeving te vragen, doch deze zeide: „Maar ik begrijp toch wel Top, dat je zelf veel angst hebt uitgestaan. Maar één ding moeten jullie beiden leeren, en dat is, je drijft te beheerschen.”

Ze stak Top haar hand toe.

„Tot vanmiddag,” zei ze en trok de deur dicht.

Top stapte naar school en neuriede blijde wijsjes.

Wie koninkrijken won en legers heeft verslagen,
Die mag vrij van laurier een trotsche kroon dragen,
Maar wie dan nog daarbij zich zelf verwinnen kan,
Geeft dien de hoogste kroon, dat is de sterkste man.

Dit vers lezen ze dien middag en Top voelde het, als voor hem geschreven.

Dien middag tegen half vijf stapte Top de kamer binnen, waarin Henk zat.

Top groette met een fluisterend: „Dag Henk.”

En deze begon ineens te schateren.

„Zeg, je komt niet op ziekenbezoek. 'k Ben springlevend hoor. Jô, 't was zoo gek in m'n hoofd, toen ik op de keien terecht kwam. Alles draaide voor m'n oogen en in m'n hoofd begon het te gonzen en te suizen. Maar alles in orde, hoor. Ga zitten.”

En ze spraken als twee beste vrienden, tot Henks zusje, een meisje van negen jaar binnen kwam.

Ineens bedacht Top iets, dat hij aardig vond.

„Hoe heet je?” vroeg hij aan 't meisje.

„Mimi,” antwoordde deze.

Top wenkte haar bij hem te komen en toen ze voor hem stond, nam hij haar hand in de zijne en bekeek haar vingertjes.

„Ja,” zei hij, „dat 's in orde.”

Toen nam hij den ring, die eerst voor moeder en toen voor Anna bestemd was geweest, uit z'n zak en schoof hem aan Mimi's ringvinger.

„O, wat mooi,” riep het kind.

„Die mag je houden,” zei Top.

Het kind liep blijde naar moeder in de keuken.

„Morgen om half negen kom ik je halen,” beloofde Henk. „Wat zullen ze opkijken, Top, als ze Anna en de kip samen zien wandelen.”

En toen gierden ze beiden van den lach en voelden, dat ze van nu aan vrienden zouden zijn.

„Toppie, Toppie,” riep ze en ze drukte Toppie, die opgesprongen was, tegen zich aan. (Blz. 61.)

HOOFDSTUK VI.

Top en de zonderlinge man.

Toen Top, als naar gewoonte dien morgen naar school stapte, zou er al dadelijk iets bizonders gebeuren.

Op de straat, niet ver van zijn huis, speelde een klein, blond meisje met haar tol, die ze voortdreef met lichte slagen van haar zweep.

Plotseling kwam om den hoek een slagersjongen aan op zijn fiets. Het kind trippelde juist naar haar tolletje toe, dat naar den wegkant was gedraaid. De woeste rijder week wel uit, doch raakte nog even het meisje, dat viel, en luid en pijnlijk begon te schreeuwen. De slagersjongen schonk haar, noch 't geval eenige aandacht, doch vloog door.

„Stop, als je durft,” schreeuwde Top, doch de woesteling was hem al voorbij.

Top op 't meisje af. Hij tilde haar van den grond.

„O, 't is nog goed afgeloopen,” suste hij, „stil maar, stil maar.”

Top zag, dat haar jurkje besmeurd en haar neusje op een klein plekje ontveld was.

„Stil maar, stil maar.”

Top raapte den tol op, stak dien in zijn zak en

tilde het kind, dat haar zweep krampachtig omknelde hield, op.

„Waar woon je?”

„Daar,” riep ze snikkend, met een vingertje wijzende naar een huis, schuin aan den overkant, „daar, op nummer negentien.”

„Kom dan maar.”

Top klom met de kleine de trap op, maar eer hij had aangescheld, werd de deur reeds opengeworpen en een heer, die de vader van 't meisje bleek te wezen, kwam naar buiten.

„Wat is er aan de hand?” informeerde hij driftig, terwijl hij 't kind uit Top's armen nam.

„Zoo'n slagtersjongen reed haar onderstboven,” vertelde Top.

„Dat tuig,” schold de man, wiens woede grooter bleek te zijn, dan zijn erkentelijkheid voor Tops bemoeiingen.

Het kind kermde door.

„Nou, stil maar, 't is niet zoo erg, juf zal je afwasschen. Ja, kom jij maar effen mee naar boven,” zei hij tot Top, die den man naklom de trap op.

In de kamer gekomen, schreeuwde hij: „Juffrouw,” en onmiddellijk verscheen een meisje, dat de kinderjuffrouw bleek te zijn.

„Maar hebt u Noortje nou niet hooren schreeuwen, juffrouw,” begon meneer te verwijten. „'t Kind is door een fiets overreden, deze jongen heeft haar opgeraapt. En hebt u daar nou niets van gehoord, juffrouw?”

„Maar meneer, ik was op den zolder,” verdedigde de kinderjuffrouw zich.

„Op den zolder,” herhaalde de man, die met een eenigszins knerpend neusgeluid sprak. „Maar

hoe kunt u 't kind zoo vroeg wegsturen, de straat op? 't Kind hoort niet op straat.”

„Ja, ja, meneer, maar gisteren zei u zelf...”

Hij viel haar in de rede: „Ja, juffrouw, dat weet ik nou allemaal wel, maar gaat u nu maar gauw met 't kind naar de keuken en wasch haar.”

De kinderjuffrouw liep met het nog zacht snikkende kind heen.

Toen richtte de man zich rechtstreeks tot Top.

„Je had die slagtersjongen van zijn fiets moeten halen,” begon zijn verwijt.

Top verdedigde zich.

„Hij vloog me in een razende vaart voorbij en inhalen kon ik hem niet.”

„'t Is tuig,” herhaalde de man.

Op de tafel stond de rest van het ontbijt. Een groote appel lag op de fruitschaal.

„Hier, lust je die?” vroeg de man, nu niet bepaald onvriendelijk en hij reikte Top de vrucht toe.

„Moet je naar school?”

Op Tops bevestigend antwoord, vroeg hij naar zijn naam en adres.

„O, dus je woont hier ook in de straat. Wat doet je vader?”

Top vertelde, dat die bedrijfsleider was op een machinefabriek.

Beneden sloeg iemand heel hard enkele accorden op een piano aan.

„Die man beneden maakt me krankzinnig,” riep Tops zonderlinge gastheer, die van den stoel, waarop hij had plaatsgenomen, opsprong. Driestig gaf zijn voet een harden stamp op den vloer.

„Krankzinnig! Den heelen dag, van 's morgens vroeg tot 's nachts twaalf uur, slaat hij op dat ding.

„Nog een groot kwartier te vroeg,” gromde hij.
„Jouw schuld. Je liep als een razende.”

Hij wischte zich het zweet van 't voorhoofd.
„k Houd niet van dat wachten op de perrons.
Kom mee, dan gaan we in de restauratie zitten.
Dat gewirwar van al die menschen op zoo'n per-
ron maakt me zeeziek.”

Ze zaten in de restauratiezaal.

„Wil je een kop chocola?”

„Graag meneer.”

De heer Ramsdorp raadpleegde de prijslijst en
toen hij bevonden had, dat de limonade een dub-
beltje goedkooper was, besliste hij, dat Top maar
limonade moest drinken.

„'t Is te warm voor chocola,” vond hij.

„Hij is erg bezorgd voor m'n gezondheid,”
dacht Top, „of aandeelhouder in een limonade-
fabriek.”

„Een klein glas limonade en een kop thee,”
bestelde de heer Ramsdorp aan den naderenden
kellner.

„Als-'t-u-blijft, meneer.”

Een electriche van Rotterdam schoof onder de
overkapping en hield krakend en knarsend stil.

Enkele seconden later kwam haastig een tengere
dame zenuwachtig de restauratie ingeloopt.

„Och kellner, breng me twee broodjes met ham
in 't voorste rijtuig van de electriche, eerste
klasse.”

„Ik zal ze u direct brengen,” beloofde de man,
die een paar seconden later de dame was na-
gerend.

De vingers van de rechterhand van den heer
Ramsdorp betrommelden zenuwachtig het tafel-
blad.

Nauw was de kellner weer in de restauratie-
zaal verschenen, of Tops gastheer wenkte hem
met een kort en driftig handgebaar.

„k Heb die thee en limonade niet meer noodig,”
snauwde hij. „Ik wensch à la minute bediend te
worden en geen kwartier te wachten.”

„Maar meneer,” begon de kellner gemoedelijk,
doch de heer Ramsdorp sneed hem iedere ge-
legenheid tot verdere verdediging af met een be-
slissend: „Ik wensch die limonade en die thee
niet meer.”

„Ik geloof niet, dat ik voor m'n plezier uit
ben,” prevelde Top binnensmonds, doch op het-
zelfde oogenblik sprong hij op van zijn stoel,
want snauwend hoorde hij zich toeroepen:

„Zei je wat?”

„Ja, dat ik dorst heb,” loog Top haastig.

De heer Ramsdorp stond op en schonk een glas
water uit de karaf, die op de groote tafel in 't
midden der zaal stond.

„Nu kun je drinken,” zei hij.

Top dronk en trachtte zich al drinkende te ver-
beelden, dat limonade z'n tong streelde.

Maar zijn verbeelding bleek erg weerbarstig.

De electriche naar Rotterdam stooft binnen.

„Kom gauw, 't is erg druk, anders krijgen we
geen plaats.”

Hij ging Top vóór, het perron op.

„Hier, gauw, hier in,” waarschuwde hij en klom
Top vóór den wagen in, zich langs reizigers, die
uit wilden stappen, heenwringende.

Ze waren binnen, doch toen de heer Ramsdorp
zich wilde neerzetten, waarschuwde de conducteur,
die eveneens haastig was binnen gekomen: „Me-
neer, u mag aan de voorzijde niet instappen. De

voorzijde is voor de reizigers, die uitstappen. U moet achter ingaan."

„Ik zit," was de korte verzekering van den man.

„Nee, u zit niet," zei de conducteur. „U moet den wagen verlaten en aan de achterzijde instappen."

Reizigers, die nog niet uitgestapt waren, bleven nieuwsgierig op den afloop wachten.

„Ik blijf hier zitten," hield de heer Ramsdorp hardnekkig vol.

„Nee meneer, dat zult u niet," zei de conducteur, die op zijn stuk staan bleef.

„De conducteur heeft gelijk," mompelden enkelen uit het publiek.

De heer Ramsdorp moest zwichten.

„Goed dan, goed, ik zal de wagen verlaten, maar u in Rotterdam wel vinden."

„Dat moogt u, meneer."

De heer Ramsdorp klom uit en Top volgde hem.

Ze klommen nu beiden achter in en de heer Ramsdorp kon nog juist dezelfde plaats van daar net veroveren.

„Nou zit ik toch, waar ik daarnet zat," en hij glunderde als een kwajongen, die meent z'n zin gekregen te hebben.

Zwijgend zette Top zich naast hem neer.

De heer Ramsdorp begon weer te pruttelen.

„Dat 's nou echt Hollandsch om iemand te verplichten een plaats te verlaten, die hij reeds ingenomen heeft."

„'t Is voorschrift, meneer," zei een gemoedelijke, dikke meneer tegenover hem.

„Larie," zei de heer Ramsdorp.

„Dat kan wezen," zei de dikkerd.

„Maar die conducteur is nog niet gelukkig," kondigde de heer Ramsdorp aan. „Straks in Rotterdam gaat ie voor de bijl. Zijn nummer heb ik. Wacht, even noteeren."

Hij schreef en Top overwoog, dat hij een rare ruziemiddag tegemoet ging.

„Kaartjes, heeren."

't Was de stem van denzelfden conducteur van zooeven.

De heer Ramsdorp toonde zijn abonnement en de conducteur knikte.

Plotseling opende de heer Ramsdorp weer het debat.

„Zie eens waarde heer, u had zooeven gelijk. Ik mocht hier niet instappen. Daar had u gelijk aan. Maar," en vervaarlijk was de klemtoon, die de heer Ramsdorp op dat voegwoord legde, „maar uw toon, m'n waarde, uw toon, die beviel me niet. Zoo spreekt een conducteur niet tot de passagiers."

Toen klonk het gemoedelijk uit den mond van den dienstdoenden man: „Och meneer, wil u 't nu op m'n toon gooien? Dat is toch wel wat al te mal, nu u ziet, dat ik in mijn recht ben . . ."

„Ik zal u vinden, als we in Rotterdam zijn," beloofde de heer Ramsdorp en keek onheilspellend den conducteur na, die glimlachend wegliep.

Knorrig en ontevreden bleef Tops gastheer voor zich kijken, beide handen op zijn knieën.

Top zag, dat om den wijsvinger van zijn rechterhand een lap was gebonden.

„Heeft u zich bezeerd, meneer?" waagde hij te vragen.

„Ja," klonk een snauw. „Of denk je, dat ik

voor de chic zoo'n lap om mijn vinger bind?"

Top betreurde zijn vrijen middag.

„Het lamste is, dat ik vanavond niet kegelen kan." beklaagde Ramsdorp zichzelf.

Top overwoog de mogelijkheid, dat het verhaal van hun in 't water gevallen kegelclub zijn gastheer wat zou kunnen opvroolijken en daarom vertelde hij in geuren en kleuren van die vergadering en al die doopnamen. Doch meer dan een spottenden glimlach wist de schildering van al die tooneelen niet op het gezicht van den heer Ramsdorp te tooveren.

Eensklaps stak hij de hand in zijn binnenzak en trok er een zakje met sigaren uit.

Hij haalde er een voor den dag.

„Kapot," snauwde zijn stem.

Hij nam een tweede.

„Ook kapot," snauwde die weer.

De sigaren bleken allemaal stuk.

„Hoe komt dat nu, meneer?" vroeg Top, natuurlijk heel onschuldig.

„Hoe dat komt, dat komt natuurlijk door jou.

Je zat daarnet zoo te gesticuleeren met je hand en je elleboog, dat je al mijn sigaren hebt stuk gestooten. Schik wat op zij, en hou je handen thuis als je praat."

De twee heeren op de bank naast hem, keken Top medelijdend aan.

„Ik ben voor mijn plezier uit," dacht deze weer.

„Prettig reizen in zoo'n elektrische," zei de gastheer na een oogenblik van stilte.

„En of," antwoordde Top, die de Mookerheide graag voor zijn plaatsje verruild zou hebben.

„Ja, je zit hier werkelijk voor je plezier," prees de man, die, nu er ruimte tusschen hem en Top

was, zich daar breeduit neerplante.

„Ja, voor je plezier," beaamde Top, die steeds wijs de twee heeren aankeek, die nu glimlachten.

De elektrische stopte in Rotterdam, en ze stapten uit.

„Nou krijgen we een nieuwe scène," dacht Top, want hij onderstelde, dat de tocht rechtstreeks naar den stationschef zou wezen, bij wien de heer Ramsdorp zich zou beklagen. Doch tot zijn verbazing koos de gastheer den uitgang en beiden stonden spoedig voor het station. Plotseling ontwaakte het duiveltje van de spot en plaagzucht in Top. „Moet u niet naar den stationschef," vroeg hij, zoo onnoozel, alsof zijn vraag niet de minste bedoeling inhield.

Met groote oogen keek zijn gastheer hem aan.

„Zou je dat maar niet aan mij overlaten?" snauwde hij. „Je moet oudere menschen niet op hun plicht wijzen, leer dat van mij."

Top zweeg, maar voelde of hij zijn retourkaartje nog had.

„Ben je dikwijls in Rotterdam geweest?" vroeg plotseling de heer Ramsdorp.

„Eén keer, meneer."

„Nou, dan loop je de stad maar eens door en naar de havens. Daar is genoeg te zien voor een jongen, die tenminste zien kan. Maar, we zullen eerst een glas limonade drinken. Ik heb 't je beloofd en belofte maakt schuld."

Hij ging met Top een melksalon in aan de overzijde en een oogenblik later zaten ze tegenover elkaar, ieder met een glas limonade voor zich.

De heer Ramsdorp had gedronken.

„Dat is heerlijk frisch," prees hij. „Dat doet

goed met die warmte."

Het scheen Top toe, dat zijn toon iets zachter, milder was geworden.

Ineens zag hij Top als onderzoekend aan.

"Je hebt een schrandere gezicht, Top," zei hij prettig, "en je vindt mij zeker wel een aarts-mopperaar, hè? Ja, zeg 't maar," drong hij aan. "Vóór twee uur 's middags ben ik nooit in m'n schik. Ik hoor tot die ongelukkige menschen, die de eerste uren van den dag slecht gemutst zijn. Ja, ik vertel het je maar eerlijk. Ik vecht er wel tegen, maar het wil niet. Nou zit m'n hoofd ook vol zorgen. Elken dag bijna moet ik op reis, en dan zit ik maar te piekeren over die schat van me, die kleine Nora. Ze is met de juffrouw alleen thuis en nou ben ik maar bang, dat er wat gebeuren zal. Zoo'n kleine hummel kan van de trap rollen, uit het raam vallen, een ongeluk op straat krijgen, verdwalen, alles, alles kan. En dan mijn hoofd altijd vol zorg en angst over m'n arme, zieke vrouw, die nu al ruim zeven maanden in 't ziekenhuis verpleegd wordt. — En mijn zaken, mijn zaken eischen m'n heele persoon. En den ganschen dag, tot laat in den avond beneden maar die piano. Dan wil ik rustig zitten, om op m'n verhaal te komen na zoo'n afmattenden dag, en dan zit die man maar tot vervelens toe, te trommelen. Ik verwijt mezelf wel, dat ik onhebbelijk ben tegen de menschen, maar 't wordt me soms te machtig, Top."

Er klonk aandoening in zijn stem.

"Je moet me dien uitval van daarnet maar ver-geven, Top."

Een innig medelijden maakte zich van Top meester.

Daar zat een groote man, die zijn vader kon zijn en die vroeg hem om vergeving. En ineens dacht hij: „Als mijn vader daar nou eens zat en zoo spreken moest."

„Praat er maar niet meer over, meneer," vroeg hij. „Kan ik u vandaag niet met iets helpen?"

„Nee, mijn jongen, ik moet enkele menschen over zaken spreken, maar ik zal zorgen, tegen half vijf voor 't station te zijn. Je wacht daar wel op me."

Hij rekende af en stond op.

„Hier heb je iets in je zak, je zult wel weer dorst krijgen met die warmte en ook wel eens gebruik van een tram moeten maken. De afstanden zijn hier groot."

Buiten gekomen stak hij Top de hand toe. „Tot straks," groette hij vriendelijk en liep heen.

Top keek hem na tot hij om een hoek verdwenen was en toen liep ook hij de stad in.

't Was overvol in de straten. Wagens en karren ratelden en hotsten over de bonkerige straatsteenen, electriche trams beugelden klingelend af en aan, auto's en motoren toeterden waarschuwend, fietsers belden druk en zenuwachtig en over de trottoirs schoven in dichte drommen de hun bestemming zoekende menschen. Top keek zijn oog en uit; wel was hij de drukte gewend in de binnenstraten van zijn stad, doch welk een verschil tusschen beider straatleven. In zijn stad steeds een bedaarde, een soort voorname drukte, de drukte van rustig naar huis of bureau wandelende ambtenaren, rijke nietsdoeners, en winkellende dames. Hier in Rotterdam de hijgende drukte der zwoegende handelsstad.

Hoewel Tops geografische kennis van Rotter-

dam niet bijzonder groot was, wist hij natuurlijk wel, dat de havens een bezoek waard zijn, en dus liep hij in de richting, welke op zijn verzoek een agent hem aanwees, de havens tegemoet. Het was drukkend warm.

„Ongewoon heet, vreeselijk,” hoorde hij een enkelen voorbijgangers mopperen, „is dat een hitte voor September?”

Top mopperde niet, hoewel de zonnehitte als een laaiende gloed lag op de straat.

„Zou ik geen tram nemen?” overwoog hij, toen hij een tijd lang in de brandende zon had voortgelopen.

Hij besliste ontkennend.

„Toen had ik een gulden,” redeneerde hij, „en was zoo dom er een ringetje voor te koopen, dat te klein was, en twee meloenen die verrot waren. Nu zal ik dat blinkende ding besteden op een wijze, die moeders bewondering zal afdingen. Want voor moeder iets meebrengen, dat stond vast bij hem.

„Vreemde man, die meneer Ramsdorp, in 't station geeft hij me, inplaats van limonade, water en nu een heele gulden. Wat is dat gek, als een groote man een jongen om vergeving vraagt. Je wordt er zelf zoo verlegen mee,” redeneerde Top.

En ineens schoot een gedachte, een plan in zijn hoofd, en hij lachte luid, wat een passeerende straatjongen tot zijn makker deed zeggen: „Dat is zeker een idioot, die lacht in zijn eentje.” Top deed of hij die onderstelling niet hoorde en liep door. „Ja, dat doe ik,” dacht hij. „Die mevrouw Ramsdorp is ziek, ligt in 't gasthuis. Voor haar koop ik een klein fleschje echte Eau de Cologne of odeur. Dat zou hij wel in de parfumerie-winkel

vragen. Hij wist niet, wat voor een zieke de beste verfrissching was.

„Zoo zal ik m'n gulden goed besteden,” dacht Top, en tevreden liep hij verder, over de bonkerige, heete keien.

Plotseling voelde hij gekriebel van langzaam over zijn gezicht lekkende zweetdruppels. Zijn hand gleed in zijn broekzak, de vingers trokken den zakdoek eruit.

Maar de gulden, die Top eronder verborgen had, schoot mee en rolde rinkelend over de straat.

Top zag hem gaan, schoot toe, maar eerder dan hij, hadden de vingers van een passeerenden straatjongen aan den overkant het geldstuk te pakken.

De jongen ging er ijlings mee vandoor.

„Die is van mij, van mij, houdt den dief,” schreeuwde Top, die den jongen nazette.

Maar nog geen minuut later, was de jongen, goed bekend met de sloppen en stegen in die buurt, uit zijn gezicht verdwenen. En als verlagen stond Top daar. Langzaam stappend ging een agent dicht langs de huizen, waar nog een weinig schaduw was. Top ging naar hem toe, en vertelde, wat hem wedervaren was.

„Ja, dat 's onmogelijk uit te zoeken,” zei de man van het gezag. „Een jongen, dien je niet kent, gaat er met een gulden vandoor, en verdwijnt in de een of andere steeg. Dat is niet meer uit te zoeken.”

„Moet ik nog lang loopen naar de havens, waar de groote zeeschepen liggen?” vroeg Top toen.

„Dat zal je niet meevallen in die hitte,” waarschuwde de politiemann, „drie kwartier zeker nog.”

De agent liep door.

Top bleef staan en voelde zich ellendig. Hij miste den moed verder te gaan. Toen hij dien gulden nog had, overwoog hij, had hij een tram genomen, als hem den afstand en de warmte al te machtig werden, doch nu hij wist, dat hij ook terug zou moeten loopen, besloot hij niet verder te gaan en nam weer den weg, die hij gekomen was.

Top voelde zich ongelukkig.

„Weer deze gulden weg,” dacht hij, „en mijn leuk plan naar de maan. Wat zou de heer Ramsdorp toch wel zeggen? Die zou hem van onvoorzichtigheid, van nonchalance, ja wie weet van wat nog meer beschuldigen. En weer als toen met dien gulden, dacht hij: „ik word nooit rijk, geld en Top schijnen nu eenmaal maar niet bij elkaar te hooren.”

En nu ineens, na die teleurstelling, voelde hij de warmte als drukkend en zichzelf moe, doodmoe.

Lusteloos slenterde hij, tot hij het station bereikt had en toen was het nog geen drie uur.

„Hoe moet ik die anderhalf uur zoek maken,” dacht hij. Hij voelde zich dorstig, en zich herinnerende, dat hij in de wachtkamer drinken kon, leschte hij daar eerst zijn dorst. Toen ging hij weer naar buiten en zette zich op de bank, die daar stond in de schaduw. Hij legde zijn hoofd tegen de leuning en sloot zijn oogen, want dat helle licht boven het stationsplein blikerde verblindend.

„Hè, hier is het goed,” dacht Top en hij dommelde in. Als van heel ver klonken de geluiden, die al zachter en zachter werden in zijn ooren en een kwartier later was hij ingeslapen.

Hij werd niet wakker, voor het geluid van een stem hem wekte, alsmede een klap op zijn

schouder.

„Zoo, mooie zwerver,” hoorde hij zich prettig toespreken, en opziende zag hij den heer Ramsdorp.

„Heb je het te kwaad gekregen met de warmte, Top, je zit hier als een verlaten stakker. Kom mee, dan drinken we een glas heerlijke ranja met ijs.”

Ze zetten zich aan een tafeltje in de wachtkamer.

„Ik ben in mijn schik, Top. Ja, niet alleen omdat dat fatale uur van twee voorbij is, neen, ik heb reden, Top, tot vroolijkheid. Mijn vrouw wordt hier in 't ziekenhuis verpleegd. Ik heb haar bezocht en ze voelt zich veel, veel beter. En de dokter, dien ik gesproken heb, zegt, dat haar beterschap nu spoedig volkomen zal zijn. Dan komt ze weer bij me thuis, Top, en dan...” En na even zwijgen beloofde hij: „Dan zal ik nooit meer mopperen, Top. Onze lieve Heer doet toch alles weer ten goede keeren.”

Ze dronken van de ranja, inmiddels door den kellner gebracht.

„En hoe heb jij het gemaakt, Top?”

„Slecht meneer.”

De heer Ramsdorp schaterde.

„Dat zeg je nou op een toon, of je je laatste oortje versnoept hebt, Top.”

„Had ik het maar versnoept, meneer, maar het ergste is gebeurd. Ze hebben me dien gulden ontstolen.” En hij vertelde den heer Ramsdorp zijn wederwaardigheden. Doch deze keek niet zoo sip als Top.

„Ja,” zei hij, „als iemand verre reizen doet, dan kan hij wat verhalen, Toppie.”

„Mijn verhaal is somber, meneer.”

„En vertel me eens, wat zou je met dien gulden gedaan hebben?”

En hoewel Top het erg vervelend vond van zijn mooie voornemens te moeten vertellen, moest hij wel met zijn verhaal voor den dag komen.

Met bewondering had de gastheer hem aangezien en zijn plan aangehoord.

„Top,” zei hij, „ik zal mijn vrouw morgen een heerlijke flesch eau de cologne geven en haar vertellen van jouw mooie en goeie voornemens, dan neemt zij ook den wil voor de daad en als ze beter is, Top, kom jij eens een heelen dag in mijn huis, dan zul je eens ervaren, hoe lief zij is, en hoe ik, ondankbare brompot, mij gebeterd heb. En hier heb je een nieuwen gulden.”

Met den trein van vijf uur vertrokken ze. En de heer Ramsdorp stapte achter in.

Toen Top thuiskwam, was het eerste, wat hij tot moeder zei, haar den gulden toereikende: „Hier moeder, bewaar u die, als-t-u-blijft, geld en Top hooren niet bij elkander.”

HOOFDSTUK VII.

Top spiekt en is toch een gentleman.

Top behoorde tot de goede leerlingen. In één vak echter was en bleef hij een beunhaas: geschiedenis.

Al die jaartallen en oorlogen en veldslagen, hij kon ze maar niet onthouden, en het vooruitzicht van een geschiedenis-repetitie was voor hem een nachtmerrie. En morgen, den dag waarop de heer Mooiman jarig was, zou er in de ochtendschooltijd een geschiedenis-repetitie zijn. Tegen dien morgen zag Top op als een vermoeide reiziger tegen een hoogen berg, dien hij beklimmen moet.

De middagschooltijd zou een en al pret wezen.

Dan werd er niet gewerkt, dan tracteerde de onderwijzer op peren en pruimen, die er volop waren, want de heer Mooiman was in den herfst jarig.

Toen ze dien morgen gezeten waren, keerde de onderwijzer het bord om, en op het nu zichtbare vlak stonden de vragen, die ze schriftelijk te beantwoorden hadden.

„Noem de Graven uit het Hollandsche Huis,” luidde de eerste vraag.

Top gnuifde voldaan.

Die namen had hij toevallig pas gisterenavond

uit zijn hoofd geleerd, en dus schreef hij ze achter elkaar op.

't Begon goed.

„Noem de oorzaken van den tweeden Engelschen oorlog.”

En daar zat Top ineens. „Ja,” redeneerde hij stil voor zichzelf, „het ging tegen Engeland, tegen het trouweloze Albion.” En hij concludeerde, dat Engeland's trouweloosheid dus een der oorzaken moest zijn en hij schreef derhalve:

„De oorzaken van den tweeden Engelschen oorlog zijn:

1. de trouweloosheid van Albion.

Hij schreef opzettelijk Albion, omdat dit woord vreemd is, en dus bij de beoordeeling van zijn antwoord van meer beteekenis zou wezen. Maar hij wist tevens, dat er meer oorzaken moesten zijn.

Hij peinsde, en omdat hij geen andere oorzaken vinden kon, brak het angstzweet hem uit en trok hij tersluiks het geschiedenisboekje uit het kastje onder hem te voorschijn.

Hij bladerde en gluurde, maar het hart bonsde hem in de keel. Als hij zoo wilde spieken, begreep hij, zou de heer Mooiman hem stellig betrappen. En daarom keek hij heel leelijk tegen zijn pen, drukte er op, en liet de punten veeren op de nagel van zijn linkerduim en trok haar toen uit den houder. En al zijn boeken en schriften en ook zijn griffelkoker nam hij uit het kastje en legde ze alle voor zich op het blad. Hij trok den koker open, nam een nieuwe pen, stak die in den houder en begon te peinzen. Boven, op de boeken- en schriftenstapel lag het geschiedenisboek. Twee vingers van zijn linkerhand sloegen

onhoorbaar de blaadjes van het boekje om. Zijn oogen gluurden, zijn hart klopte.

Wat beefden zijn vingers, die behoedzaam de eene bladzijde na de andere onhoorbaar omsloegen.

Top zijn oogen lazen: De oorzaken van den tweeden Engelschen oorlog zijn...

Beverig schreef de pen, tot alle oorzaken daar in inkt voor hem stonden. Hij zuchtte. Wat was dat spieken benauwend.

De derde vraag:

„Tusschen welke landen en in welk jaar werd de Triple Aliantie gesloten?”

Omdat zijn brein weer vergeefs peinsde, kwamen duim en wijsvinger van zijn linkerhand weer in actie.

En ook zijn hart kreeg opnieuw zijn deel.

De heer Mooiman, die schriften corrigeerde, en op zijn stoel zat, stond eensklaps op. Top trok zijn linkerhand schielijk terug en liet haar rusten op zijn rechterknie en staarde peinzend voor zich uit.

Zacht naderde de onderwijzer.

Hij boog zich over Top heen en zei vriendelijk: „Doe die boeken liever in je kastje, Top, ze zouden kunnen denken, dat je spiekte.”

Toen ging de onderwijzer stil heen.

Top bergde de boeken en een gevoel van schaamte en ellende woog drukkend in hem.

De verdere vragen beantwoordde hij zoo goed en kwaad dat ging.

Het examen was afgeloopen.

De onderwijzer verzamelde het gemaakte repetitie-werk. 't Was kwart voor twaalf.

De heer Mooiman wees vraag 1 aan, die ging over de Hollandsche Graven.

„Top, wat heb jij van die vraag gemaakt?”

In één adem noemde Top de namen, doch zijn stem klonk beverig.

„Heel goed,” prees de heer Mooiman. „Voor die vraag heb je een tien, Top.”

„Vraag 2: De oorzaken van den tweeden Engelschen oorlog. Jij, Willem Duif.”

Willem Duif noemde de oorzaken.

„Goed,” zei de onderwijzer, „doch één voorname oorzaak heb je vergeten. Wie weet die?”

Heel wat vingers gingen de hoogte in, maar Tops vinger durfde niet.

„Vraag 3: Wat heeft Willem Beukelszn in Biervliet uitgevonden en in welk jaar?”

Deze vraag werd gedaan aan Max Lega, een Indische jongen.

Deze antwoordde, met den bekenden en eigenaardigen Indischen tongval: „Willem Beukelszn uit Biervliet, meneer, heeft uitgevonden, de haring te leeren kakelen.”

Onbedaarlijk gelach van de heele klasse en ook de onderwijzer schaterde, maar Top lachte niet.

Had de heer Mooiman hem maar woedend alles afgenomen, papieren, pen, boek. Had hij hem maar een draai gegeven, een felle draai om zijn valsch gespiek. Maar dat hij zoo gemoedelijk en vertrouwend gezegd had:

Ze zouden kunnen denken, dat je spiekte, Top, was het allerellendigste, wat kon gebeuren.

De eindbel luide.

„Nou tot vanmiddag,” zei de onderwijzer, „en dan geen boeken en schriften, maar peren en pruimen en wat plezier.”

Zichzelf verwenschend en zijn bedriegend gespiek, liep Top eenzaam naar huis.

Toen om twee uur de jolijt in de klasse begon,

toen ze allemaal lachten en schertsten en smulden, zat Top daar stil voor zich te kijken naar het mooie bloemstuk, dat ze hun onderwijzer gegeven hadden.

Het viel den heer Mooiman het eerst op, dat Top daar zoo stil zat en gemoedelijk vroeg hij: „Wat is er toch Top? Waar heb je je ouwe vroolijkheid gelaten. Is er iets, m'n jongen?”

Er was in die gemoedelijk gedane vragen geen zweem van twijfel, geen schaduw van achterdocht.

En toen, diep beseffende, hoe leelijk hij tegen dien man gedaan had, riep Top: „Meneer, mag ik mijn repetitie-werk verscheuren, wilt u mij een nul ervoor geven? Ik heb gespiekt, meneer, gespiekt.”

Toen kwam de heer Mooiman naar hem toegelopen. Hij stak Top de hand toe.

„Bravo, m'n jongen,” zei hij. „Ik geef je nul voor je repetitiewerk, maar een tien voor je eerlijkheid.”

En toen beet Top maar gauw in z'n peer, want hij voelde een snik opspringen naar zijn keel.

En toen er een aanhief: „Lang zal de meester leven, schreeuwde Top zoo hard mee, als hij nog nooit geschreeuwd had.

De feestvreugde was er nu ineens in, en daar Top zijn bedrukt en beklemd hart gelucht had, was hij de luidruchtigste van allen.

Plotseling tingelde lang en driftig de buitenbel een een minuut later werd de deur van het lokaal open en weer dicht geworpen en een vrouw stormde binnen.

Een latmagere vrouw.

„Meester,” riep ze, „ik zoek een jongen, een schavuit van een jongen.”

„Zoek hem,” antwoordde de heer Mooiman, die als vaste stelregel had aangenomen, iedereen in 't lokaal te laten, die meende over een zijner leerlingen zich te moeten beklagen.

„Dat 's elke dag hetzelfde, meester,” legde ze uit: „Belletje trekken, dat je hard in je lijf opspringt. Vanmorgen staat er een emmer water voor mijn deur, want ik ben kraakhelder, meester, dat durf ik te zeggen, en zoo dat ik binnen ben om spons en zeem te halen, hoor ik geschreeuw en gelach, en als ik naar buiten vlieg, zie ik de smeerlap in de verte wegdraven. En nou daarnet, vlak voor schooltijd, gooit-ie me smurrie door het open raam.”

Ze luchtte haar woede tegen den meester en dit scheen haar zoo op te luchten, dat ze vergat naar den bewerker van haar woede te zoeken.

„Zoo, zoo,” zei de heer Mooiman, terwijl een spotlachje om zijn mond speelde, „en nu komt u dien schavuit hier zoeken?”

„Juist, meester, juist.”

„Zoek hem, juffrouw.”

Nu keerde ze zich met het gelaat naar de klasse en haar scherpe oogen vlogen langs de rijen jongens. Ineens schoof ze een paar meter vooruit en op Top aan.

„Maar als jij het niet ben,” kreet ze.

„Of ik het ben,” riep Top.

De klas schaterde, de onderwijzer mede.

Haar venijnige oogen monsterden Top.

„k Zal niet gezond zijn,” begon ze te verzekeren. Doch Top, het magere mensch van het hoofd tot de voeten bekkende, onderbrak haar verzekering met een: „U hebt ook geen gezonde dikte, juffrouw.”

De woede van de vrouw bereikte nu haar top-punt, driftig wendde ze zich tot den onderwijzer en zei:

„Hij is het niet, meester, hij is het niet. Maar als-ie het was, zat het hem niet glad. Maar dat-ie me hier staat te verkleineeren om mijn lichaam, dat zal-ie weten. Z'n fiselemie heb ik in me, o, mannetje, als ik jou straks na schooltijd te pakken heb.” Ze stond te trillen op haar beenen.

„Een nieuwe ster in het trilbeeld-land,” riep Top opeens.

Toen gierden ze allemaal en de vrouw schoot de deur uit, na nog eenmaal verzekerd te hebben, dat ze hem straks na schooltijd wel krijgen zou.

„Top, je bent een type,” zei de onderwijzer, „maar vertel me eens, ken je die vrouw, en heb je al dat katekwaad uitgehaald?”

Top verzekerde, dat hij zich van geen kwaad bewust was en de vrouw nooit had gezien.

„Ik ken haar wel,” zei Willem Duif. „Ze woont ginds in de Schapenstraat, daar heb ik haar meermalen voor haar huis zien staan.”

„Een nieuwe ster in het trilbeeldland, de vergelijking was aardig,” zei de heer Mooiman, die nu voor de zooveelste maal met den mand met pruimen rondging.

Toen hij bij allen geweest was, ging de heer Mooiman naar de kast, haalde er een gekleurde zak uit en zei, toen hij weer op zijn hoogen stoel had plaats genomen: „Jongelui, in dezen zak zitten bonbons. Ik zal jullie een verhaaltje vertellen en wie de fout erin kan aanwijzen, heeft de bonbons gewonnen.”

Ze spitsten nu allen de ooren.

„Dus, goed begrepen. In het verhaaltje dat ik ga doen zit een fout en wel een fout tegen de logica. Jullie weten, wat logica is?”

„Logisch,” riep Jan Bovenlander.

„Precies,” zei de onderwijzer, „luister dus.

Het was een winteravond. Bij de kachel zaten een bejaarde man en een vrouw. Hij las de krant, zij breide aan een kous. De waterketel zong suizend. En allengskens dutte de man in, en droomde.

Hij droomde van een man in Parijs, die op gruwelijke wijze een kind vermoord had. De man werd gegrepen, later gevonnis. Zijn hoofd zou vallen onder de guilotine... Juist toen hij met zijn droom zoo ver was, dat hij den man op 't guilotine-blok zag liggen, ging de telephoon.

„Man, de telephoon,” waarschuwde zijn vrouw.

Haar man sliep en droomde door.

„k Zal zelf maar gaan,” besloot mevrouw en toen ze was opgestaan en langs haar slapenden man heenliep, streek een der breinaalden langs zijn nek. Juist op dat oogenblik scheidde het mes het hoofd van den romp des moordenaars.

Het telefoongesprek was geëindigd en de vrouw keerde terug naar haar zitplaats. En verbeeld je nu haar ontsteltenis. Daar naast haar zat haar man... dood.”

De heer Mooiman zweeg, in de klasse was het stil.

„Ook toevallig,” zei een der meisjes, „dat die man dood ging, toen die breinaald langs zijn nek streepde.”

„Vreeselijk toevallig,” zei de heer Mooiman en hij glimlachte.

„Maar nu de fout tegen de logica, jongelui.”

Hoog hief de heer Mooiman den zak met fondant op.

Ze repeteerden allen, stil voor zichzelf het verhaal en peinsden. Ze peinsden en dachten en pikierden, maar geen, die de fout vinden kon.

„'t Gaat boven mijn pet,” verzekerde Top, die nooit een pet droeg.

Toen legde de onderwijzer uit: „Zie eens, wat kunnen we constateeren? We kunnen vaststellen, dat de vrouw breide, de man eerst de courant las en daarna insliep. Maar, dat die man droomde en vooral, wat hij droomde, weet toch niemand!”

„Logisch,” riepen een paar stemmen en toen verbaasde een ieder zich erover, dat hij de fout niet gevonden had.

En sneu keken ze allemaal naar dien lekkeren zak met fondant.

„Die gaat ons logisch voorbij,” zei Top.

De heer Mooiman lachte.

„Ik geef je nog een kans,” zei hij, „want ik heb nog een tweede verhaal. Luister maar.

Ik heb jullie onlangs verteld, dat bijna alle groote zaken en instellingen een safe of box hebben op 't postkantoor, waarin de post al 't hun gezondene deponeert.

Welnu, de heer Kröner, directeur van een groote ijsfabriek, die IJSCO was gedoopt, bezat zoo'n safe. Op een dag zei hij tot den procuratiehouder van z'n zaak: „Meneer Visscher, ik vertrek morgen voor den tijd van veertien dagen naar Stockholm. Zend me iederen dag alles toe, wat de post brengen zal.”

Den volgenden dag vertrok de heer Kröner naar Zweden.

Maar vergeefs wachtte hij in Stockholm vier

dagen, en geen enkele zending uit Holland bereikte hem.

Dit moest wel onbegrijpelijk wezen voor een fabrieksdirecteur, die dagelijks tientallen stukken, brieven en bescheiden ontvangt. Hij wachtte nog een dag en toen hij wederom niets had ontvangen schreef hij een brief, waarin hij zijn verbazing en ontstemming uitte. Hij vouwde den brief in een enveloppe, dien hij van 't volgende adres voorzag:

Den Heer Directeur
van de IJsfabriek „IJsco”
Amsterdam.

Twee dagen later ontving hij het volgende antwoord van zijn procuratiehouder:

Den Heer Kröner
Grand Hotel de L'Europe
te
Stockholm.

In beleefd antwoord op Uw schrijven d.d. 9 September, heb ik de eer U te berichten, dat ik de safe niet kan openen, aangezien U den sleutel ervan hebt meegenomen.”

De klasse bleef nog in gespannen aandacht luisteren, doch de heer Mooiman zeide: „Mijn verhaal is geëindigd. Aan jullie de taak de fout tegen de logica te vinden.”

Dertig hoofden dachten, peinsden, piekerden weer, tot eensklaps Top in z'n bank opsprong en

uitriep: „Ik heb het, meneer, ik heb het. Die... brief... die... die...” Hij begon door vreugde en zenuwachtigheid over z'n vondst te stotteren. „Die brief... uit Stockholm!... kan... die meneer Visscher niet ontvangen... hebben... want die... brief is ook in de safe terecht... gekomen... en die procuratiehouder had den sleutel toch niet?” „Bravo,” riep de heer Mooiman en hij reikte Top den zak met fondant toe.

Toen de triomfeerende overwinnaar den zak in de hand had, sprong hij meteen de bank uit en op 't eerste het beste meisje toe.

„Hier Doortje,” zei hij, „voor de meisjes.” Ten tweeden male riep de heer Mooiman: „Bravo,” en hij legde een hand op Tops hoofd en zei: „Jongens, Top is nu, wat de Engelschman noemt: een Gentleman.”

Op hetzelfde oogenblik ging de eindbel, die het einde van den verjaarsmiddag aankondigde.

HOOFDSTUK VIII.

Top en een zonderlingen middag.

Dat werd een zonderlingen middag voor Top. Met zijn vriend Jan had hij afgesproken de stad uit te gaan en het bosch in te loopen.

„Weet je nog wel,” had Top gezegd, „dat ik je in 't voorjaar vroeg, met me mee te gaan en dat je toen meende, dat ik aap wilde worden? Welnu, twee apen zullen nu het bosch onveilig maken, de aap Jan en de aap Top. En, omdat jij langer bent dan ik, ben jij natuurlijk de grootste aap.”

„Die jou, als 't noodig is, beschermen zal,” beloofde Jan en toen gingen ze op stap.

Voorzien van proviand liepen ze de stad in.

Nog niet lang hadden ze gemarcheerd, of Jans aandacht werd getrokken door twee meisjes, die een waschmand met schoon strijkgoed tusschen zich in dragende, voor de jongens uitliepen.

„Top?” vroeg Jan, „durf jij over die waschmand heen te springen?”

Dat 's een gevaarlijke vraag aan een jongen: „Durf je?”

„Natuurlijk durf ik,” antwoordde Top.

Hij spuwde in zijn handen, omdat dit een bevijs is van durf en ook van inzicht, dat de te verrichten taak moeilijk is. Daarna nam hij een

aanloop, deed den sprong en kwam met beide beenen midden in de mand met strijkgoed terecht.

Gillend lieten de meisjes de mand los en bevoelden haar pijnlijken arm, maar ze keken met niet te verhelen vreugde naar Top, die daar languit lag, met zijn neus op de keien.

„Au!” schreeuwde Top, opspringende.

„Jammer, dat je neus niet druipt van bloed,” zei spijtig het eene meisje.

Top zweeg beschaamd en dacht aan Anna, die hem toen tenminste zachte en liefelijke bloemen in 't gezicht wierp.

„Kom, laten we maar gauw doorloopen,” ried Top.

„Ja, zoo laf ben je wel,” verweet het andere meisje, „ons strijkgoed bederven en er dan lafhartig van doorgaan.”

Top wist niets te zeggen.

„Je zit er leelijk tusschen,” spotte Jan, die naast den haastigen Top voortliep.

„Meisjes kunnen niet lachen,” beweerde Top.

„Neen, vooral niet, als je in haar mand met gestreken strijkgoed springt,” merkte Jan gnuiwend op.

Top keek hem van terzijde aan.

„Trek jij maar partij voor ze,” begon Top uit te varen. „En als je zoo'n medelijden met haar hebt, loop dan terug en help haar de mand dragen. Ik kan ook alleen wel het bosch in.”

„Zoo'n kleine aap alleen in het bosch? Je verdwaalt immers direct.”

Eensklaps wierp Top zijn in een papier gewikkelde boterhammen op de straat en daagde met een kort: „Kom maar op!” zijn vriend uit.

Ook deze wierp zijn proviand neer en nam de

gevechtshouding aan.

Twee, drie seconden bleven ze zoo staan en toen begon Top eensklaps onbedaarlijk te lachen.

„We zijn gek, Jan,” zei hij en raapte zijn pak boterhammen op.

Werktuigelijk bukte ook Jan zich en toen ook hij zijn proviand had opgeraapt, liepen ze samen verder.

„Ja, we zijn gek,” beaamde Jan.

„Dat komt door die meisjes,” besliste Top.

En toen schaterden ze beiden.

Een eind hadden ze het bosch in geloopt, toen Top zei: „k Heb honger. Laten we ons proviand maar verorberen, dan behoeven we ook niet verder die pakjes mee te sjouwen.”

Tegen eten heeft een gezonde jongen in den regel geen bezwaar, maar omdat ze het bosch hadden opgezocht, waarin Top voor de kleinste aap zou spelen, klommen ze op Jans voorstel een boom in en zetten zich ieder op een dikken tak, dicht bij elkander.

„Volwassen apen,” zei Top en toen nam hij een grooten hap uit een snede tarwebrood.

Een oogenblik hadden ze daar zoo etende doorgebracht, toen een man den boom naderde, waaronder een bank geplaatst was.

De man ging er op zitten.

„Dat is zeker die groote natuurvorschier Darwin,” fluisterde Top zijn vriend toe.

„Ja, die komt ons bestudeeren,” verzekerde Jan. „Als hij opkijkt en ons ziet zitten, klimt hij vast naar boven, om een gesprek te beginnen met de twee verstandigste apen, die hij ooit in de bosschen ontmoet heeft.”

„Ik zal hem opmerkzaam maken op onze tegen-

woordigheid,” zei Top, „en een eikel op zijn harden kaashoed gooien.” Hij stopte de nog restende broodsneden in zijn zak en plukte een eikel af, die boven zijn hoofd hing.

Maar juist, toen hij zou gaan mikken, gebeurde er daar beneden iets zonderlings.

De jongens zagen, dat de man heftig eenige malen met het hoofd schudde en toen eensklaps voorover van de bank schoot en op den grond plofte.

Roerloos bleef hij liggen.

„Er overkomt hem wat,” waarschuwde Top, „gauw naar beneden.”

Als echte apen lieten ze zich pijlsnel uit den boom glijden en stonden in een ommezien bij den man, die daar bewegingloos lag.

Ze deden, wat iedere jongen in hun geval zou gedaan hebben. Ze deden niets, maar schreeuwden alleen om hulp.

„Help, help!” gilden ze, zoo hard ze konden, doch niemand was er in het leege bosch, die hen hooren kon.

„Laten we het bosch uitloopen en iemand zien te vinden, die met ons meegaat,” ried Top. „Wat moeten we met zoo'n grooten man aanvangen?”

„Ik zal wel gaan en hard loopen,” beloofde Jan, die het leelijk benauid had. „Blijf jij hier en pas op hem, we kunnen hem niet zoo alleen laten liggen.”

En Jan draafde weg.

Top was nu alleen bij den man, dien hij dood waande.

In zijn angst begon hij, zoo hard hij kon, te schreeuwen om hulp.

Plotseling begon het roerlooze lichaam zich te

bewegen en Top, die het zag, staakte het gillen.

Met bonzend hart staarde hij naar den man, die al heftiger en heftiger zijn ledematen strekte. Dan wreven zijn handen eenige malen door de oogen en richtte hij zich op.

Daar zag hij Top voor zich staan.

„Ja, 'k ben niet goed geworden,” zei de man. „'k Heb er wel meer last van. Hoe kom je zoo bij me?”

Top vertelde het hem.

„Ik vind het aardig van je, dat je me niet alleen hebt gelaten en ook aardig van je vriend, dat hij om hulp is gegaan. Maar, ik ben nu weer klaar en stap op.

Hij gaf Top een hand en ging langzaam heen.

„Een rare middag,” mompelde Top, die zich op het zand neerzette en voortging zijn boterhammen naar binnen te werken. Reeds lang was hij hiermee gereed, doch zag, noch hoorde iets van Jan.

„Dat die idioot nou nog niet met iemand terug is,” mopperde Top. „We zitten hier toch niet in een woestijn, tien dagen reizens van het naast bewoonde oord?”

Hoe lang Top gewacht had, wist hij niet, want een horloge had hij niet bij zich en de boomen en struiken konden hem den tijd niet zeggen.

„Ik stap ook op,” besloot Top, toen zijn twijfel aan Jans terugkomst volkomen was.

Een oogenblik dacht hij er aan, verder het bosch in te loopen en het huisje van Anna weer op te zoeken. Maar de overweging, dat hij dan zeker nog een uur loopen moest, hield hem van dit plan terug.

„Ik loop de stad maar wat in,” besloot hij. „Wat moet ik zoo zielig alleen in dat kale bosch uitvoeren.”

Fluitend stapte Top heen.

Toen hij het bosch een eind achter den rug had, zag hij een man, die in de verte naderde, een zak in de hand.

Hij zag, dat de man een helling afdaalde en hierachter verdween.

Een oogenblik later klom de man de helling weer op en onmiddellijk trok het Tops aandacht, dat nu de zak verdwenen was.

Top versnelde zijn pas. Daar moest hij het zijne van hebben. Wat drommel, had die man toch met dien zak uitgevoerd.

Nauwlettend hield hij de plek in 't oog, waar de man was afgedaald en later weer was opgeklimmen en de zak moesten echter gelaten zijn.

Toen Top bij de plek was aangekomen, was de man niet meer te zien.

Snel daalde Top de helling af en zag, dat het boveneinde van den zak nog boven het water der sloot uitstak. Schielijk bukte Top zich, greep den zak beet, hief hem op en toen hij een zacht, klagelijk gemauw hoorde, begreep hij.

Die zak bevatte jonge poesjes, die de man blijkbaar van plan was geweest te verdrinken.

„Dat is je niet gelukt, vader,” dacht Top tevreden met zichzelf: „Bah, zulke kleine beestjes te willen verdrinken!”

Hij klom den berm op, met de bedoeling op den weg, die er langs leidde, den zak te openen en diens inhoud te onderzoeken.

Doch, zoodra hij het hoofd boven den berm had uitgestoken, zag hij zich geplaatst tegenover

een grooten agent.

„Wat doe jij hier en wat draag je daar mee in den zak?” klonk norsch de vraag.

„Ja,” vertelde Top, „daar net zag ik een man hier den berm afgaan. Toen had hij een zak in zijn hand. Maar een oogenblik later teruggekomen, was de zak weg. Ik ben daarna hier gaan kijken en heb den zak opgehaald. Er zitten jonge poesjes in. Hoor maar, ze mauwen.”

Top hief den zak hooger op.

„Je weet je smoesjes wel te maken,” snauwde de gezagsman. „Prachtig zelfs. Maar jouw uitvluchten en leugens zullen mij niet van de wijs brengen. Jij wou die dieren natuurlijk verdrinken, maar, omdat de sloot hier niet diep genoeg is, heb je er geen kans toe gezien. En nu wou je een dieper gedeelte opzoeken. Maar, zoover kom je niet, vriend. Ga maar eens gauw mee naar het bureau.”

En of Top nu al bij hoog en bij laag verzekerde, dat hij niets dan de eerlijke waarheid sprak, de agent sommeerde hem, mee te gaan en Top moest wel gehoorzamen.

Een agent blijft altijd agent en deze was zoo vervaarlijk van omvang en scheen zoo geweldig van kracht, dat Top een oogenblik later gedwee naast den man voortstapte, den zak met de piepende en mauwende poesjes in de hand.

De groote menschen, die Top passeerden, schudden het hoofd over zoo vroege verdorvenheid.

Maar zij zwegen tenminste, in tegenstelling met de jongens, die op onderscheiden wijze Top schreeuwden en uitjouwden.

„Geknipt is ie!” riep de een, en „gejat” heeft ie,” een ander, en vuurrood van schaamte en

ergernis, kwam Top op het bureau tegenover den dienstdoenden inspecteur.

Deze bleek gelukkig beter kijk te hebben op Top, dan de agent, want, toen Top hem alles verteld had, zei hij: „Dat 's braaf gehandeld van je, Top. Als het bestuur van de Vereeniging „Dierenbescherming” wist, wat je gedaan hebt, zou het je een compliment maken. Doe den zak maar eens open. We zullen dan eens zien, wat die herbergt.”

De groote agent sloop weg.

De zak bleek vijf, kleine, bibberende poesjes te herbergen.

„Nou, die houden we voorloopig maar hier,” zei de inspecteur.

Hij reikte Top de hand en deze ging heen.

Bij de buitendeur stond de dikke agent.

Toen Top hem passeerde, keek hij hem vlak in de oogen en niet erg eerbiedig.

„Hoe gelukkig, dat die inspecteur een prettig mensch is,” dacht Top. „Als hij van 't soort was, als die agent, had hij me misschien een paar uur vastgehouden, een boodschap naar mijn huis gestuurd, om moeder een doodschrik op 't lijf te jagen.

Als Jan nu maar terug was gekomen, zou alles stellig anders geloopt zijn. Waar die toch kon zitten? Nooit ging hij met hem weer het bosch in. Als die man nu toch eens dood was geweest, dan stond hij, Top, daar nu toch alleen in 't bosch met een dooden man aan zijn voeten. Eensklaps hoorde hij achter zich luide zijn naam schreeuwen en omkijkende, zag hij Jan, die in draf naderde.

„Hei, Top, kom eens,” hoorde hij Jan schreeuwen,

doch Top verzette geen been.

„Ja, 'k heb lang genoeg op jou gewacht,” prut-
telde Top, „ik verzet geen voet.”

Als een rots bleef hij staan op het trottoir.

Een oogenblik later stond Jan hijgend voor hem. Hij wilde Top blijkbaar zijn ervaring mee-
deelen, want hij begon: „Zeg... Top... toen...
ik...”

Doch Top viel hem ijskoud in de rede: „Zou jij niet wachten met praten, tot je mijn standje te pakken hebt? Jij laat me daar maar staan met dien man, die dood...”

„Is ie dood?” vroeg Jan hijgend.

„Welneen, ben je gek, maar als hij dood was geweest, zou ik daar gestaan hebben met een dooden man aan mijn voeten. Want jij hebt me lafhartig in den steek gelaten.”

Jan was op adem gekomen.

„Gelukkig, dat hij niet dood is,” zei hij, „maar als je hoort, wat mij overkomen is, zul je wel anders praten. Ik heb den eersten den besten man aangesproken en hem verteld van dien dooden man in het bosch. Maar hij geloofde me niet en wilde niet meegaan. Na lang loopen kwam ik een tweeden man tegen.

„Ga je mee?” vroeg ik hem, „daar ligt een doode man in het bosch.” De vent verstond me niet. Hij meende, dat ik „dooode mand” zei en gaf me een watjekou, die aankwam.”

Top schoot in een lach.

„Goed lachen,” bromde Jan, „omdat jij die watjekou niet te pakken hebt.”

„Verder,” drong Top aan, wiens belangstelling en nieuwsgierigheid was opgewekt.

„Na nog heel lang loopen zag ik een dame.

Die klampte ik aan en vertelde haar 't zelfde.

„Griezelig,” zei ze huiverend en liep door.”

„Vrouwen vinden alles griezelig,” zei Top.

„Daarna heb ik zeker,” aldus vervolgde Jan zijn verhaal, „nog wel een kwartier geloopt en kwam eindelijk een man tegen, die met me mee-
liep.

Maar ik had zoo lang, dan links, dan rechts geloopt, dat ik de plek in het bosch niet meer vinden kon.”

Top kreeg medelijden met Jan.

„En omdat ik niet meer wist, waarheen ik loopen moest, ben ik aan het schreeuwen gegaan.

„Toppie, Top!” gilte ik zoo hard ik kon. Maar je hoorde me niet.”

„Ja, ik was natuurlijk al weg,” verdedigde en verontschuldigde Top zich, „want, toen de man was bijgekomen, ben ik weggegaan, omdat jij niet terug kwam.”

„Nou, hoor verder,” vermaande Jan. „Zoals ik zei, ik schreeuwde jouw naam, zoo hard ik kon. Ik hoorde niets. Ik bleef echter maar schreeuwen, want je begrijpt, hoe ik daar naast dien man voor spot liep. En toen ik mijn keel had heesch geschreeuwd en niet meer kon, kwam voor mij de ellende.

De kerel pakt me ineens bij m'n kraag, schudt me, of ik een zak bruine boonen ben, door elkaar, dat 't me groen en geel voor de oogen wordt en snauwt me toe: „Als je nou denkt, vlegel, dat je mij er tusschen kunt nemen, ben je aan het verkeerde adres. Denk je, dat mijn tijd me geen geld waard is?”

En of ik al bij Kris en bij Kras verzekerde, dat ik de volle waarheid heb gezegd, hij gelooft me

niet en geeft me een opstopper, dat ik op den grond rol.

En toen ik hier lag, ging hij er vloekend van door. Toen ik zag, dat hij ver genoeg was, ben ik opgestaan en nou is het heel toevallig, dat ik je hier tegenkom."

Top had met Jan te doen, dien hij zoo onverdiend verwijten had gedaan.

„Het is voor ons beiden een zonderlingen middag, Jan," troostte hij zijn vriend. „Maar één ding is zeker: apen zijn we niet. Apen hebben in de bosschen alleen maar plezier, wij niets dan narigheid."

En weer dacht Top aan Anna Verzendaal, die hem toen die tuil bloemen in 't gezicht wierp.

„Ik ga 't bosch niet meer in," verzekerde Jan.

„Ik ook niet," zwoer Top.

Toen liepen ze een tijdlang zwijgend naast elkaar voort.

„Jan," riep Top eensklaps, „we zullen dezen zonderlingen dag toch goed besluiten. Thuis hebben we limonade. Als ik moeder alles vertel, trakteert ze ons stellig. Kom!"

Thuis wist Top zoo welsprekend te lamenteeeren dat moeder hun op limonade trakteerde en de koekjestrommel open voor hen liet staan.

HOOFDSTUK IX.

Top, een oud-gediende en een aap.

„Top, je moet even het strijkgoed wegbrengen," waarschuwde moeder. „De strijkman heeft ons zeker vergeten."

Een kwartier later stapte Top, een witten zak, waarin zijn moeder boorden, manchetten en overhemden had geborgen over den schouder, de deur uit.

Het was herfstvacantie, Top had zich dus niet te haasten. Gemoedelijk neuriënd stapte hij door de straten.

Om den hoek van de eerste dwarsstraat kwam een soort fiets op drie wielen heel langzaam aan rijden. Nauw had Top het voertuig opgemerkt, of hij hoorde den man, die met beweeg der handen de fiets voortreed, luid en klagelijk schreeuwen:

„Dames en Heeren

Hier is de arme metselaar
Die zijn ruggegraat gebroken heeft.
Die niet in staat is zijn kostje te kunnen verdienen.
Altijd gewerkt als een jongen van vijftien
Tot mijn vijf-en-dertigste jaar.
Heeft-ie in zeventien
Dat ongeluk gekregen,

Dames en Heeren
 Hier is de ongelukkige metselaar
 Die zijn ruggegraat gebroken heeft."

„'t Lijkt wel een gedicht," mompelde Top,
 „maar dan toch een gedicht van bittere ellende."

Hij haastte zich naar den man toe en gaf hem het dubbeltje, dat hij gisteren van moeder gekregen had, van wie hij een onnoozele weddenschap had gewonnen. Hij wilde zijn weg vervolgen, toen een vrouw uit een huis op hem toeschoot.

„Geef je diè wat?" vroeg ze en ze legde een klemtoon van minachting op het woordje „die."

„Ja, een dubbeltje."

„Dan ben je stapel," verzekerde de vrouw. „Geef jij dubbeltjes aan een, die eigen huizen heeft. Ja, eigen huizen," herhaalde ze, ziende dat Top haar ongeloovig aankeek.

„Heeft-ie die," riep Top, die nu spijt had over het gemis van zijn geldstuk en hij liep op den man toe.

„Je hebt eigen huizen hoor ik van die vrouw daar," begon hij. „Eigen huizen, en nou wil ik m'n dubbeltje terug hebben."

Woest en dreigend keek de man hem aan.

„Eigen huizen," begon hij, „eigen huizen, 'k heb niet eens een eigen ruggegraat, laat staan eigen huizen."

„Die vrouw daar, zei het," herhaalde Top.

„'t Wijf is gek."

Deze verzekering hoorde de vrouw blijkbaar en ze schoot op den man toe, wiens rug door een zwaar stuk leer, door riemen vastgesjord, omsnoerd was.

„Wou jij zeggen dat ik gek ben," beet ze den man toe. „Durf jij tegen spreken, dat je eigen huizen hebt? Jij hebt die ruggegraat van jou goed weten te benutten. En schande is het om van zoo'n jongen z'n laatste dubbeltje aan te nemen."

Top was het roerend met de vrouw eens.

„Loop naar de maan," wenschte de man terug, en hij bracht z'n voertuig wederom in beweging.

„Dat de politie daar nou niks tegen doen kan," jammerde de vrouw en schoot haar huis in.

Top vervolgde z'n weg.

„Ik word nooit rijk," peinsde hij, al voortwandelde. „Op de domste manier geef ik altijd m'n geld uit. Voor dien gulden kocht ik toen een ring, die te klein was en meloenen, die verrot waren. En m'n laatste en eenige dubbeltje geef ik aan een rijken huiseigenaar." Hij nam zich voor in den vervolgde beter uit te kijken.

Top had het strijkgoed aan den strijkman, die zich, blijkens het opschrift naast z'n deur, Blanchisseur, noemde, afgegeven en keerde naar huis terug.

In een der straten waardoor hij ging, zag hij voor een open raam een man zitten. Bruin was z'n mager, scherp gelaat, hoekig waren z'n schouders.

De man, zich met een gitaar begeleidende, zong zacht een lied, dat weemoedig klonk.

Top bleef staan en luisterde. De lange, magere vingers tokkelden zachte toontjes uit de gitaarsnaren, melancholisch klonk de zingende stem:

„Slaap gerust m'n lieve kleine
 In de slendang van mama
 Wil vooral niet hardop droomen
 Anders siddert uw papa.
 Want wij leven..."

Plotseling zweeg de man, wendde het hoofd terzijde en keek Top aan. Hij zette het instrument naast zich tegen het raamkozijn en riep: „Zeg naast, jonge vriend, wil je iets voor me doen?”

„Jawel mijnheer,” antwoordde Top.

De man wenkte hem te naderen, en toen Top voor het open raam was verschenen, vroeg de man: „Je ziet, dat ik dit been over een stoel heb gelegd. Ben een week geleden over een bananenschil uitgegleden en heb m'n voet gekneusd. Nou heb ik nog een paar dagen huisarrest. Wil je even sigaretten voor me koopen?”

Op Tops bevestigend antwoord, reikte de man hem een kwartje toe.

„In dien winkel daar op den hoek, een doosje Mavrides.”

„Goed mijnheer.”

„Mavrides,” herhaalde de man, „onthoud je die naam?”

„Ik ken dien naam wel,” gaf Top ten antwoord en hij dacht meteen aan dien krachtkerel, die hem daar als een baby midden op de straat had neergezet.

„Kruip maar onder het raam door,” noodigde de man, toen Top was teruggekeerd, „dan kun je een sigaret met me rooken. Want zoo alleen is ook niks voor me.”

Top deed, wat hem verzocht was en een minuut later zat hij tegenover den man en rookte.

„Nou rook ik toch een Mavrides,” dacht Top.

De man had hem een oogenblik scherp aangekeken en zei toen: „Je hebt een goed snuit, boy. Je kijkt de wereld eerlijk aan.”

Top kreeg een kleur.

„Hoe heet je?”

„Top Brons.”

„Dat is kort, maar krachtig,” zei de man.

Terluiks keek Top naar de gitaar.

„Kun je die ook bespelen, Top?”

Op diens ontkenkend antwoord ging de man door: „'t Is mijn eenigste plezier, vooral nu ik met dien voet zit, wat te spelen en te zingen. Maar nog één week, dan gaat de foudraal erom en vertrekken we.”

„Naar Indië zeker, meneer,” vroeg Top.

„Precies. 'k Heb genoeg van Holland.”

„Is u Indischman, mijnheer?”

Toen vertelde de man: „Nee, ik ben Hollander, volbloed Hollander, ben zelfs in deze stad geboren. Twintig jaar ben ik in de Tropen geweest. Bij de marechaussee op Atjeh, twaalf jaar gediend. Ik ben nu drie maanden in Holland, maar de volgende week ga ik weer terug naar Jan Oost.”

„Bevalt het u hier niet?”

„Nee,” antwoordde de man openhartig. „Ik dacht hier m'n ouwe vrienden weer te vinden. Ik had zoo'n verlangen nog eens met ze te praten over dien ouwen tijd, toen we nog jongens waren. Maar er is hier niks voor me overgebleven. Sommigen zijn dood, anderen wonen niet meer hier, derden zijn geheel onverschillig voor me geworden. Nee hoor, ik heb Holland verloren en zooals ik zei, de volgende week ga ik scheep. En dan zeg ik: Vaarwel Holland, mij zie je nooit meer terug.”

Top zag een bittere trek om z'n mond, met weemoed vermengd.

„Hebt u ook gevochten op Atjeh?” vroeg hij,

begeerig eenige helphafte krijgbedrijven te hooren.

De oudgediende keek hem strak aan.

„Ja, nu wou je van me hooren van die interessante nachtelijke overvallen en van die moorddadige vecht- en schietpartijen, is het niet?”

Top schrok van dien heftigen uitval, die als een verwijt en bedreiging klomk.

„Is het niet zoo? Je wou hooren, hoe we met kris en klewang en geweer, die Atjehers op het lijf vielen, je wou hooren...” Hij zweeg even, nam de gitaar ter hand en zei: „Ik zal je een lied voorzingen, dat ik in stille avonden zoo vaak gezongen heb, mij zelf begeleidend met de gitaar. Het lied is gemaakt door Tomkins en drukt volkomen de gevoelens uit, die mij bezielde, als ik dacht aan mijn geboorteland.

De man stemde zijn instrument, tokkelde even en ving toen aan op weemoedigen toon te zingen:

Klein Holland, wat lig je daar verre,
In streken van mistige kou,
Soms weet ik niet, als ik mocht kiezen
Wie of ik begunstigen zou,
Klein Holland, je hebt geen vulkanen
Geen bergstroom in gapend ravijn,
Je ligt daar zoo stil in je weiden
Vlak land aan den rustigen Rijn.

Klein Holland je kent niet de weelde
De kracht van den tropischen groei,
Je ziet niet de thee en de koffie
De noot en de peper in bloei,
Geen bamboe met reuzige halmen,
Geen rijst op de sawah geplant,
Toch denk ik hier onder de palmen
Zoo dikwijls terug aan mijn land.

Ik denk aan de Westersche Lente,
Aan 't schoon van de bloeiende hei,
Ik zie op een zonnige sneeuwdag,
Het bosch in zijn winterkleedij —
Hier onder de oude waringin,
Voel ik toch de innige band,
Ik denk bij de tropische weelde,
Wel dikwijls terug aan mijn land.

Top had tranen in zijn oogen. Dat lied had hem ontroerd. De man zag hem aan en sprak:

„Ja, ik heb wel dikwijls naar ons Holland verlangd, Top. Maar ik heb niets teruggevonden, van wat ik eenmaal schreiende achterliet. Holland is me vreemd geworden. Ik voel me hier eenzaam. De palmen roepen me.”

„Gaat u weer...”

Top aarzde en de oudgediende begreep hem.

„Weer vechten, bedoel je. Neen Top, ik ga in een burgerlijke betrekking en zal me aan vreedzame arbeid wijden. 'k Zit alleen met m'n Kees. Dat ik die achter moet laten doet me verdriet, doet me pijn.”

Top keek den man vragend aan.

„O ja,” zei hij, „je weet nog niet, wie Kees is. Wacht, ik zal hem halen.”

De oudgediende trok z'n been van den stoel en liep heen.

Top zag dat hij nog lichtelijk trok met het verstuurde lid. Hij deed de deur open, die naar het kabinet leidde en daar sprong Kees te voorschijn: een kleine, grappige aap.

Top, die in den dierentuin uren kijken kon naar die koddigste, grappigste en slimste aller dieren, uitte een juichkreet als van verrassing, toen hij 't dier zag binnenspringen.

„Wat een leuk beest,” riep hij.

„Ja, hè,” zei de man, „die heb ik meegebracht uit Java. Maar hem nu weer meenemen is me te lastig en bovendien, ik weet nog niet, waar ik in Indië belanden zal. Ik kan hem natuurlijk hier naar den Dierentuin brengen, en ik zal dat ook moeten doen, als...”

Hij zweeg en keek Top aan, die met groote belangstelling en met wijd-open oogen den aap bekeek, die op zijn beurt Top als onderzoekend scheen gade te slaan.

„Zeg, Top,” vroeg de oud-gediende opeens, „zou jij Kees willen hebben?”

Die onverwachte vraag wekte wonderlijke gevoelens in Top op. Hij zou een aap hebben! De meeste jongens hadden een hond thuis, anderen een kat, sommigen een loop met kippen, maar hij, Top Brons zou een dier thuis hebben, dat niemand, niemand had. En het vreugdevolle vooruitzicht, dat hij zoo'n bijzonder dier zou bezitten, uitte hij in een gulhartig: „Nou graag, meneer.”

Maar dan dacht hij aan z'n vader en moeder, en aan hun berg bezwaren.

„Ik weet niet, of m'n ouders het goed zullen vinden, meener.”

„Dan ga je naar huis en je vraagt het hun. En als ze 't goed vinden, mag je hem den dag van m'n vertrek, dat is de volgende week Woensdag, komen halen, want ik wil Kees zoo lang mogelijk bij me hebben. En je moet me beloven, dat je goed voor hem zult wezen. Hij is de eenige, die ik achter laat en missen zal. Later als hij een tijd bij je geweest is, zul je begrijpen, wie ik achterlaat.”

De aap, die al dien tijd op den stoel voor z'n baas gezeten had, sprong eensklaps op diens

„Hij heeft gehoord, wat ik zei. Jij verstaat alles, is 't niet, m'n Keesje?”
(Blz. 113.)

schouder, vleide z'n kop tegen den wang van den oud-gediende en liet een zacht, klagend keelgeluid hooren, dat veel geleet op een diepen rrrrr-klank.

„Hij heeft gehoord, wat ik zei. Jij verstaat alles, is 't niet, m'n Keesje?”

Plotseling sloeg het dier beide armen om zijn meester, keek dezen in de oogen en terwijl de zacht klagende rrrr's zich herhaalden, schudde hij heftig het hoofd.

't Was een aandoenlijk tafereel, aandoenlijk vooral, wijl den oud-Indischman de tranen in de oogen stonden.

Hij zette het dier weer op den stoel.

„'k Had 'm nooit mee moeten nemen,” verweet hij zichzelf. „Wat je niet bezit, kun je niet verliezen.”

De bel in de gang had nauwelijks getingeld, of luid schreeuwend vloog de aap van zijn stoel, en als een dolle rende hij door de kamer, sprong op den schoorsteen en er weer af op de tafel en van deze op een oud tafeltje, dat omver rolde en hij schreeuwde zoo vervaarlijk, dat Top 't benauid kreeg. Zijn grooten bek had hij wijd open gesperd, de oogen puilden uit de kassen, terwijl nijldige rrrrrrr's door de kamer krasten.

„Hij is dol geworden,” riep Top.

De oud-gediende lachte.

„Neen, hij is spinnijdig. Je moet weten, Kees heeft een geweldige haat tegen visch. Haat en afkeer, geloof ik. Visch kan hij niet zien en niet ruiken. De lucht alleen maakt hem dol. En nu belt daar de vischvrouw. Ga maar kijken. 'k Wed, dat ze er staat. Kees vergist zich niet.”

Top gluurde door de ruit.

„Ja, ze is het,” zei hij.

„Zie je wel? Of-ie dat mensch en haar visch nu ruikt, of dat-ie weet, dat 't Vrijdag is, weet ik niet. Maar iederen Vrijdag krijgen we zoo'n scène.”

Even klonken stemmen in de gang. Dan werd de buitendeur weer dichtgetrokken.

Met een woesten sprong vloog toen Kees op het raamkozijn. Hij sloeg zoo hard hij kon met een poot tegen de ruit en toen de vischvrouw omkeek, grijsde hij uitdagens.

De vischvrouw, die hem kende, lachte.

Toen 't mensch uit z'n gezicht verdwenen was, kreeg het dier z'n oude kalmte terug, zette zich weer op den stoel en richtte vast z'n oogen op die van zijn meester „alsof hij zeggen wilde: „Praat nu maar door, ik luister.”

„Je weet niet, Top, hoeveel ik van hem houd,” ging de man door, terwijl hij den aap aanzag met teere genegenheid. „Als je hem nu hebben mag, moet je goed voor hem zijn. Dat beloof je me.” „Ik zal heel goed voor hem zijn,” beloofde Top.

„Nou, spreek er dan thuis maar over en kom 't me morgen zeggen.”

Toen Top de kamer verliet, sprong de aap op den grond en maakte de dolste vreugdesprongen. terwijl klanken als van blijdschap diep uit z'n keel opklonken.

„Hij is blij, dat je weggaat, Top. Hij denkt, dat met jou verdwijnen ook 't gevaar voor hem is afgewend. Tot morgen.”

Top haastte zich naar huis.

Als z'n vader en moeder dat nou eens goed vonden! Een aap in hun huis! Alles in je huis was eigenlijk gewoon. Honden, katten, koeien,

paarden, marmotten, witte muizen, een schildpad, een egel. 't Was alles gewoon. Maar een aap! Een dier uit Indië, een dier uit de Indische wouden, een dier, dat je alleen in de enkele diergaarden aantreft, die in de wereld zijn, bewonderen kunt. Zoo'n dier thuis te hebben! Het koddigste, grappigste, schranderste uit de gansche, eindeloze dierenwereld.

Opgewonden liep Top haastig naar huis.

Doch, ondanks z'n opgewondenheid begreep hij, dat hij maar niet zoo met de deur in huis moest vallen. Omzichtig moest hij z'n vraag voorbereiden, want als hij zoo maar pardoes 't verzoek deed: „Mag ik een aap,” kon hij z'n matten wel oprollen.

Hij kwam thuis.

Vader en moeder dronken thee. 't Was half acht.

„'t Strijkgood bezorgd?” vroeg moeder. „Waarom heeft Jansen 't niet gehaald?”

„Hij had 't schandelijk vergeten, zei hij.”

Moeder schonk een kop thee voor hem in.

Op de eene stoel lag het jonge, kleine poesje, dat ze pas enkele weken hadden, zacht te spinnen.

Top keek nijdig naar haar.

„Was-die maar nooit hier gekomen,” dacht hij, „want nu zou je zien, dat de inwilliging van zijn verzoek zou afstuiten op de aanwezigheid van dat dier daar.

„We hebben al een poes,” zou moeder zeggen. „Wat moeten we nu nog met een aap? Apen en poesen verdragen zich toch niet.”

Dan bedacht hij: Hij kon de poes oppakken, haar meenemen en weggeven. Dan zouden vader

en moeder denken, dat ze was weggelopen. Ze zouden er in berusten en de kans zou enorm vergroot zijn, dat hij een aap mocht hebben.

„Je schijnt niet veel te beleven in je herfst-vacantie,” zei vader ineens.

Top schrok op uit z'n gepeins.

„'t Leven is saai, vader,” antwoordde hij theatraal.

Vader en moeder schaterden.

„Nee, zeg nou zelf, vader, nu zitten we hier met ons drieën moederziel alleen.”

„En de poes dan?” vroeg moeder. „Hoor ze eens tevreden spinnen.”

„Aan de poes heb je niets,” beweerde Top haastig. „Wat heb je nou aan een poes? Nee, dan een hond.”

Top vond zichzelf heel verstandig en ook handig. Van de poes zou hij als vanzelf over den hond op den aap komen.

„Een hond is een slim dier, hij is trouw, hij is grappig, hij gaat met je uit, je kunt hem kunstjes leeren...” Eensklaps zweeg hij.

„'k Moet niet te veel goeds van een hond zeggen,” overwoog hij, „dan weet ik straks niet meer, hoe ik m'n aap moet ophemelen en bovendien zullen m'n ouders mij dan een hond beleven.”

En per sé wou hij den aap hebben.

„Zeker, een hond is een aardig huisdier,” zei vader, „maar omdat een hond en een kat elkaar al heel slecht verstaan, zullen we 't maar bij de poes laten.”

Top vond, dat 't gesprek een verkeerden loop nam en hij besloot, den hond te laten rusten en langs een omweg over apen te beginnen.

„Mag ik deze vakantie nog eens naar den dierentuin?” vroeg hij eensklaps.

Vader en moeder keken elkaar eens aan.

„Nou, dat kan ons den kop niet kosten,” zei vader. „Ga jij nog maar eens naar den dierentuin.”

„Het fijnste in den heelen dierentuin vind ik de apen,” begon Top z'n aanval.

„Ja, dat zijn koddige dieren,” vond moeder.

Top voelde veld te winnen.

„Ja, hè moeder! Daar kun je nou uren naar kijken.”

„O, 'k heb me wel half ziek gelachen om die grappassen,” ging moeder door.

„Er is toch geen grappiger en aardiger dier in de heele wereld dan een aap,” prees Top verder.

„Daar zijn wel menschen, die een aap thuis hebben. Je kunt gelooven, dat die dag op dag zich tranen lachen om al die grappige dingen, die hij uithaalt. Ik zou dolgraag een aap hebben. 'k Heb niet eens een broer om mee te spelen.”

Vader en moeder schaterden en de eerste zei: „Die sprong van een aap op een broer is kostlijk, Top.”

„Nee, zeg 't nu zelf, vader,” ging Top, die voelde veld te winnen, haastig door, „een hond heb ik niet, alle jongens bijna hebben een hond, een broer heb ik niet, zelfs geen zusje. Heb ik nou eigenlijk geen recht op een aap?”

Vader vloog er in.

„Stellig heb jij recht op een aap,” gaf hij toe. En nu had Top zijn doel bereikt.

„Dus ik mag een aap hebben,” concludeerde hij.

„Dat mag je,” meende vader gemakkelijk te kunnen zeggen, omdat hij de onmogelijkheid in-

zag, dat Top ooit aan een aap zou komen.

Top sprong op.

„Hoera, hoera,” riep hij. „Vader... moeder... de volgende week zal ons gezin vermeerderd zijn met een aap.”

„Dan hebben we er twee thuis,” schertste vader, die nog geloofde, dat Top zich phantasiën schiep.

Maar Top werd nu ineens heel ernstig en vertelde van zijn ontmoeting met dien oud-gediende en zijn aap.

„Man, wat heb je beloofd?” zei moeder.

En vader zei: „Top, je moet diplomaat worden. „Maar, m'n woord heb ik gegeven, de aap mag hier thuis komen.”

„Dat moet Henk weten,” riep Top en draafde de deur uit, om aan z'n vriend Henk het blij nieuws te vertellen.

Alsof hij van z'n kind afscheid nam, zoo teeder en aandoenlijk was het vaarwel van den oud-strijder en z'n aap.

„Top, beschouw hem als m'n vriend, als m'n kind,” vroeg de man aangedaan, toen hij, na de laatste omhelzing, het dier in den korf zette, door Top meegebracht. Hij sloeg er een witte doek omheen en bond korf en doek vast met een touw.

„Als ik m'n standplaats gekozen heb, zal ik je die dadelijk berichten, Top,” verzekerde de oud-soldaat. „Dan schrijf je me dadelijk over Kees, nietwaar? 't Ga je goed, Top.”

Hij schudde z'n jongen vriend hartelijk de hand en beiden stapten de deur uit, hij den weg op naar het verre land, Top naar de halte van de naastbijzijnde tram, die hem dicht bij z'n woning bracht.

Op het voorbalcon van den aanhangwagen ging Top staan en zette den korf neer.

Geen geluid, geen beweging in de korf verried, dat Top een levend dier meevoerde, wat verboden was.

Doch na de eerste halte, waar een vischvrouw was opgestapt, begon het lieve leven.

De aap schreeuwde schorre keelgeluiden en ging zoo luidruchtig te keer, dat de deksel opbolde.

„Hei je er een kat in?” vroeg de vischvrouw.

„Hou je toch stil?” vroeg Top, doch zijn verzoek kwam te laat, want de conducteur, die het raampje, waardoor hij de kaartjes toereikte, had opengedaan, vroeg aan Top, wat die mand herbergde.

Top kon moeilijk van een dooden schelvisch gewagen en toen hij verteld had, wat hij voerde, beval de conducteur: „Er af met je aap.”

Nijdig trok hij tot driemaal toe aan de riem en knarsend stond de tram stil.

Top met korf en aap eraf.

Toen de neus van den aap buiten de lucht van de visch was, werd het weer stil in de mand.

Thuis zaten vader en moeder te wachten op de komst van den nieuwen huisgenoot.

Toen Top het deksel had opgelicht, zagen ze Kees daar op den bodem zitten, ineengedoken.

Top nam hem er uit, en zette hem op z'n arm.

„Een leuk dier,” prees moeder.

Nu zette Top hem op den grond en schielijk schoot Kees in den hoek naast de kast.

Hier bleef hij zitten, de handen voor de oogen.

„Arm beest,” zei moeder meewarig, „hij treurt blijkbaar om 't verlies van z'n baas.”

„'t Zijn net menschen,” zei vader.

„O, de poes,” riep moeder eensklaps, het kleine katje opmerkende, dat onhoorbaar door de half open deur der kamer was binnen geslopen.

„Laat maar,” waarschuwde vader, „zien, wat ze doen.”

De poes zag den aap, ging vlak voor hem staan, zette een hoogen rug en begon uit alle macht te blazen.

De aap bleef haar aanzien, met groote, onderzoekende oogen.

„Die zullen het best samen vinden,” meende vader. „De aap doet heel verstandig en zolang een van de twee verstandig blijft, hebben we voor ruzie niet te vreezen. Is 't niet zoo, moeder.”

Tegen den avond zaten de dieren reeds vrouwelijk naast elkaar en toen het kleine gezin te bed ging, achtte niemand het een bezwaar ze samen in de keuken achter te laten.

„'t Zal wel goed gaan,” geloofden ze.

Den volgenden morgen was Top 't eerst op. Hij wilde natuurlijk het eerst bij Kees zijn. Toen hij de keukendeur geopend had, zag hij iets, dat hem met verbazing vervulde en hem vader en moeder deed roepen. En wat zagen ze?

De aap zat op den grond, het kopje van poes lag op z'n schouder, zijn beide armen had hij om haar heengeslagen.

En ze sliepen beiden rustig.

„Hoe lief, hoe lief,” fluisterde moeder, als vreesde ze, hen beiden wakker te maken.

Toen ze aan 't ontbijt zaten, kwamen de twee vrienden binnen, en toen poes volgens haar vaste gewoonte op moeders schoot was geklommen,

sprong de aap haar na en vleide zich dicht tegen poes aan.

„Jouw vrienden zijn ook de mijne,” dacht Kees zeker.

Moeder zette poes op den grond en schonk melk op een schoteltje. Poes likte. De aap was haar dadelijk nagesprongen en bleef naast haar zitten. Top reikte Kees een banaan toe. Kees trok de schil er halverwege af en nam een hap. Toen hield hij poes de vrucht voor, en toen deze niet hapte, kneep de aap een stuk uit de weeke vrucht en legde het in de melk op poes' schoteltje.

De menschen keken hun oogen uit bij zooveel vriendschap en aanhankelijkheid.

Toen beiden hun ontbijt genuttigd hadden, vatte Kees de poes eensklaps onder zijn arm en, terwijl uit zijn keel geluidjes kwamen als van spot en vreugde, liep hij met potsierlijke sprongen de kamer uit en de keuken in. Kees had al een goede vriendin in z'n nieuwe tehuis.

HOOFDSTUK X.

Top en Kees.

Het ging met Kees, zooals het met kinderen gaat, die verwend worden. Hij werd met den dag vrijpostiger en ongezeggelijker en lachte grijnzend, als hij beknord werd.

Maar al het kwaad, dat hij bedreef, deed hij zoo guitig, dat iedereen er om lachen moest.

Hij was een voorbeeld van zindelijkheid. Iedereen morgen zette Top een emmer met schoon water voor hem klaar en dan wiesch hij zich met een spons. Daarna verzorgde hij z'n nagels, zoo nauwkeurig, dat ze geen smetje vertoonden en den heelen dag, tenzij hij een of ander apenkwaad meende te moeten uitvoeren, was hij bezig z'n huid van stof te reinigen.

Tops schoolmakers hadden hem natuurlijk al op den eersten schooldag na de vacantie gezien en bewonderd, en toen de eerste vrije Woensdagmiddag was aangeboden, kwamen Henk en Huib en Willem om den geheelen middag van de koddige apenstreken van Kees te genieten.

Doch, hoe werden ze in hun verwachting, Kees grappig te zien, teleurgesteld.

In 't begin ging alles naar wensch: toen Top z'n pet op de tafel had neergelegd, pakte Kees hem gezwind beet, sloeg 't hoofddeksel uit, bor-

stelde hem met den schuier zorgvuldig af, zette hem schuin op 't hoofd en lachte tegen zichzelf in den spiegel.

De jongens schaterden er om.

Maar ineens was alle pret uit.

Henk had de onvoorzichtigheid het poesje in z'n arm te nemen en te streelen.

Met een luiden krijgsschreeuw vloog Kees op hem toe. Gelukkig liet Henk van schrik 't katje vallen, anders zou Kees hem stellig voelbaar gestraft hebben over zoo groote vrijpostigheid.

Doch wat deed Kees nu?

Zonder zich maar een oogenblik te bedenken, vatte hij zijn vriendin onder den arm en holde er mee de keuken in, en toen de deur uit, die op den tuin uitkwam.

Gierend van pret vlogen de jongens beiden na.

In den tuin zagen ze, dat Kees met z'n wonderlijke apenvlugheid in den boom klom, al hooger en hooger klauterde en op een der bovenste takken zitten bleef, met poes in de armen.

Vervaarlijk rolden toen z'n rrrrr's en ho-ho's naar beneden.

„Kees, Kees,” riep Top, en hoewel hij anders steeds naar Top toekwam, als deze hem riep, nu verroerde de aap zich niet. Hij grijnsde en blies.

„Wacht, ik zal hem naklimmen,” riep Top en sloeg z'n armen en beenen om den boomstam.

De jongens beneden keken slechts naar Kees en ze zagen, dat hij behoedzaam z'n vriendinnetje naast zich neerzette en boven zich een appel afrukte.

Ze zagen, hoe hij mikte en juist, toen ze wilden schreeuwen: „Top, pas op, hij gooit,” wierp Kees den appel met een zwaai van z'n krachtigen arm

boven op Tops hoofd.

„Au,” schreeuwde deze en liet zich pijsnel naar beneden glijden.

„Dat doet pijn, jongens,” zei Top, zijn hoofd bevelende.

Kees scheen tevreden met z'n succes, want hij wierp vroolijke, kirrende geluiden naar beneden.

Toen rukte hij een tweeden appel af en wierp dien eveneens naar de jongens en toen hij ook een derden appel afrukte, waarschuwde Top: „Laten we gauw weg gaan, er blijft anders geen appel aan den boom.”

Hij draafde de jongens vóór, het huis in. Hier hielden ze zich geruimen tijd stil, tersluiks loerende door de gordijn-opening naar Kees en poes.

Een heelen tijd duurde het, voor ze Kees naar beneden zagen klimmen, echter zonder poes, die hij daar op den tak had achtergelaten. Ze hoorden poes klagelijk miauwen.

„Stil,” waarschuwde Top, „geen woord, we moeten zien, wat Kees gaat uitvoeren.”

Kees was op den beganen grond en tuurde om zich heen.

„Hij zoekt ons,” fluisterde Top, „zie eens, hoe hij om zich heen loert.”

Kees naderde het kamerraam, aldoor maar behoedzaam rond zich spiedende. Toen ineens sprong hij op 't kozijn, zette beide handen aan weerszijden van z'n loerende oogen en keek in de kamer. En toen hij hier de jongens zag, grijnsde hij even tegen hen en vloog dadelijk terug en den boom weer in, om opnieuw poes in z'n arm te nemen.

De jongens waren verbaasd over zooveel schranderheid.

„Ja, nou zou ik je aanraden de kamer uit en de straat op te gaan,” ried Tops moeder. „Zolang jullie hier zijn, komt Kees noch poes terug.”

De jongens begrepen, dat moeder gelijk had, en om de kleine poes aan nog niet gevaarlijker avontuur bloot te stellen, verlieten ze het huis, om zich buiten te vermaken.

Toen Top na enkele uren weer in de kamer was, zat Kees daar ook. Hij at apenootjes en keek zoo onschuldig, of er niets gebeurd was.

Top had den appel, waarmee Kees hem zoo onzacht geraakt had, in z'n zak gestoken. Hij toonde hem nu aan Kees en zei: „Leelijkerd, daarmee heb je mij gegooïd.”

Kees deed of hij Top niet hoorde. Plotseling liet hij de apenootjes onaangeroerd. Hij schudde heftig met het hoofd en bleef als in diep gepeins strak voor zich uitstaren.

„Ik geloof werkelijk, dat hij spijt heeft,” meende moeder. „zie dat schuldbewuste gezicht.”

Plotseling sprong Kees van den stoel, waarop hij zat, schoof een tweede stoel aan, dicht bij de zijne, sprong weer terug op de oude plaats, en terwijl zijn gezicht heel droevig stond, legde hij een der pooten op den bijgeschoven stoel.

„Moeder,” riep Top. „Zie eens wat Kees doet. Hij denkt aan z'n baas, den oud-strijder, die ook zoo enkele dagen heeft moeten zitten, toen hij z'n been verstuikt had.”

„Hoe is 't mogelijk,” zei moeder.

Ze trachtten Kees' aandacht op iets anders te vestigen, ze wilden hem afleiden, niets baatte en toen ze zich 's avonds ter ruste begaven, zat Kees daar nog in dezelfde houding.

„Laat hem maar rustig zitten,” ried vader, „hij

heeft een verdriet nu, dat langzaam wel zal verdwijnen."

Maar, toen ze 's morgens in de huiskamer kwamen, zat Kees daar nog altijd in dezelfde houding en droefheid donkerde in z'n oogen. Kees was een lid van 't gezin geworden en geen die zich dat gezin kon voorstellen zonder hem.

Als moeder 's morgens overwoog, wat ze dien dag eten zou, en ze had 't maal vastgesteld, was haar eerste vraag: „En Kees dan, wat moet Kees hebben?"

Soms lachte moeder om haar eigen vraag.

„'t Lijkt wel een commensaal, die goed betaalt," dacht ze dan.

Als ze besloten hadden een ganschen dag eens uit te gaan, de stad in of naar buiten, was het: „Maar Kees dan?"

„Top," vroeg moeder op een Zondag, „het is Zondag, de dag, dat we iets na-eten. Wat zal 't wezen vandaag?"

„Chocoladepudding met vanillesaus," zei deze.

Top was daar dol op, moet je weten.

„Neen, 'k zal amandelpudding maken, daar houdt Kees zooveel van," besliste moeder ineens.

Top schaterde.

„Neen maar, die is goed, moeder," riep hij lachende. „Nou mag ik m'n lievelingstoetspijsje kiezen... ik kies... en zonder eenig geredeneer moet ik de vlag strijken voor Kees."

„Ja, 't is eigenlijk wel gek," zei moeder, „dat we zooveel notitie van een aap nemen."

„Maar moeder, Kees is geen aap, Kees is Kees en niets anders."

„'t Is zoo," gaf moeder toe, „'t is net of je Kees uitscheldt, als je aap zegt. Maar hoor, de

bel gaat, wie kan dat nu wezen zoo vroeg op den Zondagmorgen."

„Ik zal wel kijken," zei Top.

Top kwam terug met de mededeeling, dat er niemand was.

Doch plotseling luidde ten tweedenmale de bel en nu zoo duidelijk, dat er geen twijfel aan een aangekondigd bezoek overbleef.

Weer ging Top kijken, maar zag geen bezoeker voor de deur.

„Dat lapt Kees hem natuurlijk," verzekerde Top en hij verborg zich achter de lange regenmantel van moeder, die in de gang aan den kapstok hing.

Na tien minuten wachters was zijn geduld ten einde en kwam hij bij moeder in de kamer terug.

„Stil," waarschuwde hij, dicht bij de open deur postvattend. „Ik zal nog eenmaal afwachten."

Toen ten derden male de bel ging en Top met één stap in de gang was, zag hij, wat er gebeurde.

Hij zag, hoe Kees aan 't ijzerdraad trok en dan met een sprong verdween in de hooge, wijde paraplubak.

Top wenkte moeder, die kwam aanloopen.

„In de paraplukoker," fluisterde Top haar toe.

Toen ze hun hoofden over de opening heen bogen, sprong Kees gezwind uit z'n schuilhoek, maakte de dolste vreugdesprongen en kirde uitgelaten.

„Moet je nou niet van zoo'n kwajongen houden?" vroeg moeder.

„Als ik de helft uithaalde van Kees," verzekerde Top, „zou er wat voor me opzitten."

„Ja, maar je bent Kees ook niet," herinnerde moeder.

„Helaas niet,” antwoordde Top met een zucht. „Moeder, je kunt hier in huis beter aap dan mensch zijn.”

„Nou, stil maar, dan krijg je een beschuitje bij de thee.”

„Is er nog niet een voor Kees?” vroeg Top plagend.

„Kees krijgt vanmiddag amandelpudding,” kaats-te moeder terug.

Zoo gingen vele, vele dagen genoegelijk heen.

Kees was in den warmen zomer in het land gekomen, hij had den frisschen herfst doorgemaakt, maar met het komen van den barren winter ging Kees kwijnen. Het ging zoo langzaam, dat geen der huisgenooten het dadelijk bemerkte. Maar met iedere week en later met iederen dag werd Kees stiller en matter. Het was uit met z'n kluchtige sprongen, het was gedaan met z'n grimassen, de menschen om hem heen hadden niet langer zijn belangstelling.

En nu, al dagen lang, — 't liep tegen Nieuw-jaar — zat Kees in dikke dekens bij de kachel nog te rillen van kou en ellende.

De veearts was gekomen en had ruw gezegd: „De aap heeft tering. 't Beste is hem te laten afmaken.”

De veearts wist niet, hoeveel ze van Kees hielden. En op een morgen zakte het kleine, nu moede apekopje opzij.

Kees was dood.

En drie menschen-vrienden van hem zaten om hem heen, het hart vol droefheid en weemoed, de oogen vol tranen.

HOOFDSTUK XI.

Top en Willem.

„Top, eruit,” riep moeder, „'t is kwart over acht.”

Tot over z'n neus lag Top onder de heerlijke, warme dekens, maar hij moest het bed wel uit, omdat 't hoog tijd was.

„'t Is alles in deze wereld even gek ingericht,” zuchtte Top, toen hij zich daar voor de waschtabel rillende stond te wasschen, „'s morgens als het bed lekker warm is, moet je er uit, en 's avonds, als het steenkoud is, moet je er in. De verkeerde wereld.”

Toen hij z'n bord havermout gegeten en z'n dikken duffel had aangetrokken, stapte hij naar buiten, waar de ijzige noordenwind de sneeuwvlokken striemend in z'n gezicht joeg.

Niemand was op de speelplaats, de schooldeuren stonden wijd open, zoodat de kinderen zich direct naar de warme lokalen konden be-geven.

Juist, toen de aanvangsbel luidde, stapte Top het lokaal in, dat reeds heerlijk verwarmd was.

„'t Is 't weertje wel,” zei de heer Mooiman, op den hoogen stoel plaatsnemende.

En hij bleef, evenals de jongens en meisjes, een oogeblik luisteren naar 't windgegieer en gehuil

langs de ruiten, waartegen proppen sneeuw als natte watten plakten.

Een oogeblik bladerde de heer Mooiman in 't leesboek.

„Neem je leesboek, jongelui en zoek op, pagina vier en negentig.”

Ze hadden allen het vers voor zich:

De damp steeg op en d'avond zonk
De sneeuw lag langs de wegen,
En 't lichtje op den molen blonk
Den armen knaap reeds tegen.
Hij ging naar huis, het was zoo koud,
De gure winter blies door 't woud.

Zoo mogelijk las de heer Mooiman altijd verzen en proza-stukken, die in harmonie waren met de stemming in de natuur. Nu gierde de wind langs de ruiten in een langen huil-gil.

Ginds rees zijn dorpje reeds omhoog,
Hij zag het kerkje weder,
Maar tranen glommen in zijn oog,
Het arme kind zonk neder.
De knaap was moe, het dorp nog ver,
En ginder blonk reeds d'avondster.

Hoewel de onderwijzer doorlas, bleven Tops oogen rusten op dien éénen regel:

Het arme kind zonk neder.

„Zonk neder,” herhaalden zacht zijn lippen en hij dacht aan Kees, die ook was neergezonken in het grafje, dat hij in den tuin voor hem gegraven had.

„Hoelang is Kees nu al dood?” vroeg Henk, die sedert hun vriendschap zijn schoolbuurman was, fluisterend aan Tops oor.

Dat Henk ook aan Kees dacht.

„Al drie weken,” antwoordde Top.

Toen zwegen ze beiden. De onderwijzer las verder.

Een trieste stemming was dien morgen in Tops hart; die gierende, huilende wind en dat trieste vers hadden hem somber gemaakt en daardoor dacht hij maar altijd aan dat langzame sterven van z'n guitigen, vroolijken Kees.

Wat had die brief aan den oud-gediende, van wien hij ruim drie maanden na diens vertrek 't adres ontvangen had, hem moeite gekost. Dat hij dien man dat moest schrijven: De dood van z'n Kees. Dat hij dat nare moest schrijven aan den man, die met zooveel hoop en goede verwachtingen in Holland was gekomen en zoo zielig teleurgesteld weer was heengegaan.

Om twaalf uur liep hij weer in den gierenden wind en den striemenden sneeuwjacht en trad, naargeestig gestemd, de huiskamer binnen.

„Maar direct bij de kachel,” dacht hij.

Maar hij vond de kachel uit en was boos.

Dat moeder er nou niet eerst voor gezorgd had, dat die brandde.

„Hier, Top, een kop warme koffie, wat een weer, hè?”

Top gromde iets.

Moeder keek hem aan.

„Wat is er, Top?”

„De kachel is niet eens aan,” verweet hij moeder.

En gemoedelijk klonk moeders antwoord: „'k Heb er geen tijd voor kunnen vinden, Top. Ik heb de achterkamer een groote beurt gegeven en dat is een koud werk. Den heelen morgen met je

handen in dat ijskoude water valt niet mee."

Moeder ging de kamer uit.

De warme koffie had Top goed gedaan en hij had spijt van z'n uitval tegen moeder.

Toen vader ook was thuis gekomen, dekte moeder de tafel.

Ze bracht drie borden heete erwtensoep binnen, die van gisteren was overgebleven.

„Te deksel," prees vader, „je had me niet aangenamer kunnen verrassen, moeder. Dat zal goed doen, zoo'n bord heete soep in die kou. 'k Heb een zware en koude morgen achter den rug. We hebben buiten de stad een groot werk en nu onze monteur ziek is, moest ik zelf aan den slag. Maar, als je hard werkt en je krijgt dan bovendien nog zoo'n maaltijd! Eet lekker."

Top schaamde zich. Den heelen morgen had hij in een heerlijk verwarmd lokaal doorgebracht en nog mopperde hij.

Plotseling galmden klagelijk de melancholische keelklanken van een straatliedjeszangeres.

De drie menschen keken op van hun bord en naar buiten, waar een mager vrouwtje in dunne kleren moeizaam zich opwerkte tegen den fellen wind.

Zacht klaagde het lied, dat ze zong van lijden en ontbering.

„Zoo'n stakker toch," zei moeder meewarig, schudde het hoofd en stond op.

„'k Zal nog drie borden vullen," zei ze.

Ineens zei Top: „Moeder, mag die stakker mijn tweede bord opeten?"

„Roep haar dan maar gauw," waarschuwde moeder, „maar laat haar niet hier in de kamer, want ik zou me doodschamen, als ze de rommel

hier zag. 'k Heb nog niets aan deze kamer kunnen doen."

Top liep heen en was spoedig met 't vrouwtje terug.

In de deuropening stond moeder te wachten.

„Kom maar gauw binnen," noodde ze vriendelijk en toen tot Top: „De soep staat klaar in de keuken."

„Dat zal d'r goed doen," zei Top, toen hij in de huiskamer was teruggekeerd. Ze was zoo koud, dat de lepel trilde in haar hand. Moeder had uit de keuken een leeg bord meegebracht en ondanks Tops protest, maakte ze van de twee volle borden er drie, die ook nog vol konden heeten.

Een zacht, bescheiden tikje klonk eenige oogenblikken later op de deur, en op moeders uitnoodigend: „Binnen," verscheen de vrouw in de open deur.

„Ik dank u wel, meneer, mevrouw, jongeheer," bedankte ze in één adem.

„Was 't lekker?" vroeg moeder.

„O, mevrouw," antwoordde 't vrouwtje en toen trok ze, blijkbaar verlegen, de deur achter zich dicht.

Even later galmden weer klagelijk haar stem op in den wind.

Toen vader zijn pijp had uitgerookt, stond hij op.

„Ziezoo," zei hij, „nu kunnen we er weer tot den avond tegen." En na moeder en Top goeden dag gezegd te hebben, liep hij de deur uit, om zijn buitenwerk te hervatten.

„Nou ga ik eerst de koffietafel afnemen," zei moeder, „en dan mijn werk in de kamer hier-

naast afmaken. De erwtensoep heeft mij heerlijk verwarmd."

„Ik zal de tafel wel afruimen moeder," zei Top, die groote spijt voelde over zijn uitval van zooveen.

„Goed," prees moeder, „ik heb nog veel te doen vandaag."

Toen Top met de koffietafel gereed was, liep hij naar de keuken, haalde turf en hout en oude kranten, en een oogenblik later snorde de kachel, dat het een lust was. Top wierp er antrachiet in en toen deze flink in gloed stond, liep hij naar moeder in de andere kamer.

„Hè," zei hij, „wat is 't hier ijsig," en hij pakte moeders hand beet, die juist de zeem uit het koude water wilde halen en moeder met zich meetrekende, zei hij: „Kom, oudje, ik zal je even warmen. Ik heb de kachel aangemaakt en die brandt heerlijk."

Zwijgend ging moeder met hem mee en toen ze daar naast elkander stonden en moeder zich heerlijk warmde, zei ze: „Dit is heel aardig van je, Top. Maar kom, nu kan ik er weer tegen en ga weer aan den slag." Ze liep de andere kamer in, waar het koude werk haar wachtte.

Top hoorde haar zingen:

Om blij het leven door te treden
Behoeft men groote schatten niet.

Top wierp de deur open en schertste: „Als u zoo'n lieve zoon niet had, zou u nu niet zingen, moeder."

En toen trok hij gezwind de deur achter zich dicht en ging 't huis uit.

Om vier uur nam hij zich voor maar dadelijk

naar huis te gaan. Het was nog kouder geworden en buiten donkerde het reeds. In 't lokaal hadden sedert drie uur reeds de lampen gebrand. Het sneeuwde niet meer, aan den hoogen vries-hemel tinkelde reeds een enkele ster. Haastig stapte Top voort, om maar gauw thuis te wezen.

Plotseling hoorde hij zijn naam roepen en omkijkende, zag hij Willem Pot dicht bij zich.

Hij kende dien jongen, dien bij hem in de buurt woonde, en met wien hij meermalen gelijktijdig in den kruidenierswinkel op den hoek was geweest.

„Loop je even met me mee, ik moet een boodschap voor moeder doen bij den spekslager in de Tulpstraat."

„'t Is mij te koud, 'k ga naar huis," gaf Top ten antwoord.

Doch de jongen drong aan: „Te koud, ben je mal."

„Ik heb nog twee sigaretten. Hier, steek er een van op, dan rooken we samen."

Top liep mee.

In den winkel had Willem een stuk spek gekocht, stak dit, toen ze buiten waren, in zijn zak en samen liepen ze terug naar hun huis.

Slechts enkele meters waren ze naast elkander voortgegaan, toen Willem waarschuwde: „Zeg jò, stil, zie je daar aan de deur bij die groenboer die mand met trossen druiven? Laten we ieder een tros pakken."

Top keek Willem aan.

„Pakken?" vroeg hij.

„Ja, waarom niet?" vroeg Willem. „Lust jij geen druiven? Lust je moeder geen druiven? Druiven zijn fijn in den winter."

„Ik wil niet.”

„Je durft niet,” verweet Willem met nadruk. „Je bent te bang. Je weet niet, hoe heerlijk het is, als je iets weggenomen hebt. Dan ga je er haastig vandoor, omdat je bang bent, gesnapt te worden. Dat is heerlijk angstig en later als je veilig bent, smul je lekker en dan lach je, omdat niemand er iets van weet. Kom, als je niet laf en bang bent.”

Er is niets gevaarlijkers voor een jongen dan van laf- of bangheid verdacht te worden.

Willem trok Top met zich mee, tot ze bij de mand waren.

„Gauw, gauw nu,” fluisterde hij en Tops trillende vingers namen een tros druiven en toen vluchtte hij naast Willem de straat uit en den eersten hoek om.

„Nu niet langer hard loopen,” waarschuwde Willem fluisterend, „anders hebben ze juist argwaan,” en op Willems voorbeeld, matigde Top de snelheid van z'n schreden.

„O, een agent, ginds,” riep Top eensklaps, doch Willem gaf hem een por. „Hou toch je angstige mond, je verraadt jezelf.”

Trillend op z'n beenen liep Top door. Toen ze den agent gepasseerd waren, stak Willem een druif in zijn mond en ried Top er ook een te nemen.

„Jò, je moet eens proeven, hoe sappig ze zijn.” Top durfde niet.

Willem drong aan, dat Top toch eten zou.

„Heb je ze gestolen, om ze niet op te eten?” vroeg hij smalend.

Top kon niet antwoorden.

„Wat heb ik toch gedaan, wat heb ik toch gedaan,” zei hij, maar altijd tot zichzelf.

Te vergeefs trachte hij een antwoord te vinden op deze ééne vreeselijke vraag: „Hoe kon ik er toch toe komen te stelen.” Maar ineens had hij het antwoord op die vraag.

„Jij, jij hebt het gedaan,” riep hij tot zijn verleider, en meteen wierp hij de druiventros weg in het donker. „Jij hebt me verleidt, jij.”

Willem, in plotselinge angst voor Tops woede, koos het hazenpad, maar schreeuwde nog een driemaal herhaald: „Lafaard!” naar Tops hoofd. Om een hoek verdween Willem en daar stond Top nu alleen in het donker van den vallenden avond.

Boven hem tinkelden reeds vele sterren als vreedzame wachters in den komenden nacht.

Maar beschaamd sloeg Top zijn oogen naar de donkere aarde.

Voor het eerst in z'n leven durfde hij niet naar huis, voor het eerst zijn vader en moeder niet in de oogen zien.

„Hoe heb ik het toch kunnen doen,” verweet hij zichzelf.

Maar hier kon hij niet blijven staan; hij moest naar huis. Bevend stak hij den sleutel in het slot en besloot ineens, z'n ouders niets van het gebeurde te vertellen. Hij wilde hen het vreeselijke sparen.

„Je bent laat,” zei moeder, toen hij de huiskamer binnentrad. Ze keek hem aan en vroeg angstig: „Top, wat zie je bleek, wat is er?”

Nu moest hij liegen: „Ik ben niet lekker, ik ben zoo koud, ik wou wel naar bed gaan.”

Vader en moeder keken hem met bezorgdheid aan.

„Kom maar gauw mee m'n jongen,” ried z'n

moeder, „als je er in ligt, zal ik je een warme kruik brengen. Ja, je bent koud,” zei ze na z'n wangen gestreeld te hebben, „kom maar gauw mee.”

Top lag te bed, doch kon langen tijd den slaap niet vatten. En toen hij eindelijk ingeslapen was, verontrustte hem een vreeselijke droom.

Willem had 'm vastgegrepen aan een hand. „Kom mee,” zei hij, „stelen zul je — stelen.”

„k Wil niet, 'k wil niet,” riep hij.

„Je moet,” schreeuwde Willem gebiedend.

Hoog op, in den wijden sterrennacht zag Top in de verte een koepelvormig gebouw — de gevangenis.

„Nee, laat me los,” riep hij, maar voelde zich machteloos in den greep van z'n verleider. Hij stak z'n hand uit, het gestolene voerde hij mee.

„Ha, daar heb ik je,” schreeuwde iemand hem toe. Het was de stem van een grooten agent, die hem nu vasthield.

In de verte lachte Willem hoonend.

„Nu mee,” riep de agent.

„Moeder, moeder!”

Plotseling voelde Top een hand op z'n klamme voorhoofd en moeders bezorgde stem zei:

„Stil Toppie, stil, je droomt, m'n jongen.”

Top sloeg de oogen op, over hem heen gebogen zag hij z'n lieve moeder. Achter haar stond vader met z'n bezorgd gezicht.

„Je droomt, m'n jongen, stil maar,” zei moeder weer.

Eensklaps greep Top moeders handen.

„Moeder, moeder,” riep hij, „ik heb gestolen. Moeder, moeder!” En toen uitte z'n hevige angst en overspanning zich in heftig snikken. Maar, toen

hij wat bedaard was, vertelde hij alles, en kwam er een gevoel van rust in hem.

Z'n ouders voelden z'n oprecht berouw en verweten hem niets.

„Je bent zwak geweest,” zei z'n moeder, „maar je hebt berouw. Je berouw zal je sterk maken. Je hebt nu nog één ding te doen: je moet naar dien man gaan en hem alles zeggen, en vraag hem, je te willen vergeven.”

Die kracht voelde Top in zich; hij kleepte zich en vervulde de opdracht. En ook die man begreep hem.

„We doen allemaal wel eens iets, dat niet goed is,” zei de eenvoudige man, „en dus moeten we elkander vergeven.” Toen nam hij een groote tros druiven, reikte deze Top toe en zei: „Hier m'n jongen, die zijn voor jou.”

Een oogenblik later liep Top weer buiten, en durfde de oogen weer opslaan naar den sterrenhemel.

HOOFDSTUK XII.

Top en Jackie Coogan.

Opgewonden kwam vader thuis en zei:
„Ik heb een verrassing voor jullie beiden. We gaan vanavond naar de bioscoop. Op het witte doek is Jackie Coogan. Die hebben we nog nooit gezien.”

„Heerlijk,” zei moeder.

„Fijn,” juichte Top.

Dien avond zat Top tusschen z'n ouders in en keek met klimmende belangstelling naar het gebeuren op het witte doek. Hij keek eigenlijk maar alleen naar Jackie Coogan, hij lette op diens houding, op zijn gebaren, op de uitdrukking van z'n oogen en ineens riep hij uit: „Maar dat kan ik ook, dat kan ik ook!”

Hij wist dat al die filmsterren rijk, schatrijk zijn, of worden! Hij had meermalen gelezen, dat de kleine Jackie Coogan al schatten had vergaard en eerlang millionnair zou zijn. En wat hij daar zag van Jackie kon hij, Toppie, even goed, zoo niet beter, en toen hij thuis was, zei hij het maar ineens: „Ik wil filmster worden, net als Jackie Coogan.”

„Dat is een goed vak,” zei vader, „en nu weten we meteen, wat je worden wilt.”

„Weet u wel, dat alle filmsterren schatrijk worden, dat ze duizenden guldens aan een film verdienen? En vond u het nou zoo bijzonder wat die Jackie deed? Zeker, het was goed, 't was mooi, maar dat kan ik ook.”

„Jackie Coogan heeft een sprekend gezicht,” merkte moeder op.

„En ik dan?” riep Top hard en doordringend, „en ik dan? U zult het zien, hoe alles aan mij spreekt op de film. En het mooiste is, je bent er zoo ineens. Als je één keer in een rol uitblinkt, is je fortuin gemaakt. U moet niet vergeten, dat zoo'n film de heele wereld doorgaat: naar Australië, Amerika, Indië, enfin, door de heele wereld. Daarom worden die filmsterren zoo enorm betaald. Charlie Chaplin bezit millioenen, en u zult het zien, binnen enkele jaren ben ik ook millionnair.”

„'t Is voor ons ook geruststellend te weten, dat we een zorgeloozen ouden dag zullen hebben,” zei vader. „Moeder, ik zie onze photo al staan in Het Filmblad en in het Weekblad Cinema en Theater en wie weet in hoeveel andere bladen en tijdschriften nog meer. Toppie tusschen ons in en als onderschrift:

DE JEUGDIGE FILMSTER TOPPIE BRONS MET Z'N EENVOUDIGE OUDERS.

Toppie maakte een afwerend gebaar.

„Mis, vader,” merkte hij op. „Een profeet is in z'n eigen land niet geëerd en vooral niet, als hij zoo'n gewone naam heeft als TOPPIE BRONS. Toppie kan nog, maar Brons is niets. Brons! het armoedigste metaal dat bestaat, waarvan ze nota

bene die armzalige centen maken. Zou ik als filmster Brons heeten? Neen, klinkender naam zal ik verzinnen, bijvoorbeeld..." Top dacht na. „k Heb het," riep hij eensklaps. „Luister naar deze schoone klanken:

Wladimir Radinsky,

De zoon van een Russischen graaf en een Hollandsche moeder."

„Wat moet er van een jongen terecht komen," zei moeder, „die vóór hij een voet in het film-land zet, al begint met z'n eigen ouders en zijn naam te verloochenen."

„Aan een filmster is alles geoorloofd, moeder."

„Maar noodig is het, dat die sterren bijtijds naar bed gaan," schertste moeder terug. En ze stond zelf op, om zich naar haar slaapkamer te be-geven.

Top zocht de zijne op, maar eer hij zich ontkleedde, ging hij langen tijd voor den spiegel staan, om te kijken of hij evenals Jackie Coogan een sprekend gezicht had, zooals moeder van dezen beweerde.

„Maar mijn gezicht spreekt boekdeelen," concludeerde hij, na minuten lang zijn gelaat beschouwd te hebben en toen ontkleedde hij zich en kroop het bed in.

„Je kunt het nooit weten," zei hij zacht tot zichzelf, terwijl hij de dekens over zich heen trok, „toen Napoleon zoo oud was als ik en ook in bed lag en de dekens over zich heen trok, vermoedde hij ook heelemaal niet, dat hij eenmaal Keizer der Franschen zou zijn."

Toen hij den volgenden morgen wakker werd,

door moeders loopen in de gang, was zijn eerste gedachte: „Ik word filmster."

En hij zag zich ineens op het doek.

De senario had reeds aangekondigd:

„Den volgenden morgen werd Edgar — dat was zijn naam in dat stuk — met een heftigen schrik wakker, sprong uit z'n bed en waschte en kleedde zich vliegensvlug."

Hij bedacht, dat hij deze senario eens even spelen moest. Hij ging dus weer liggen en trok de dekens over zich heen om even de oogen te sluiten en daarna op te springen van voorgewenden schrik.

„Goed zoo," prees hij zichzelf.

Nu moest hij het bed uitspringen.

Toppie sprong als een wilde, maar stiet daarbij z'n eene groote teen zoo onzacht tegen de waschtabel, dat hij een luid geschreeuw hooren liet.

„Ben je wakker?" riep moeder.

„Moeder, u moest eens weten hoe wakker ik ben," dacht Top, die een pijnlijk gezicht trok en zijn groote teen bestreek.

Hij waschte en kleedde zich vliegensvlug.

Wat deed die groote teen een pijn.

Pijnlijk trekkend met het eene been kwam hij beneden.

„Wat loop je mank," merkte vader op.

„Ja, 'k stiet m'n teen tegen de waschtabel," verklaarde Top zijn gehink. En toen ging hij achter zijn boterham zitten.

Aan den voorkant der straat hield plotseling een pracht-automobiel stil.

„Kijk eens, wat een fijne tuf, Top," zei vader.

Top antwoordde ernstig: „Ten eerste vader is dat geen tuf, maar een acht-cylinder Buick, nieuw-

ste model met geblindeerde wielen en een luxe carrosserie en ten derde heet ik niet Top, maar Wladimir Radinsky."

Zijn ouders schaterden.

"Je blijft goed in je rol," prees vader.

"Je moet in 't automobiel-bedrijf," ried moeder.

Top trok z'n neus op.

"Bah," zei hij, "een filmster in een bedrijf."

Moeder ging voort met de courant te lezen, die ze onder het ontbijt altijd even inkeek.

"De vermiste vliegtuigmachine is gesignaleerd," las ze voor, "op zestig graden Noorderbreedte en tien graden Westerlande." Nu keek moeder op van de krant en zei: "k Had maar liever gehad, dat ze precies meedeelden, waar dat ding nu eigenlijk is? Wat weet ik van Noorderbreedte en Westerlande?"

Top sprong op.

"Zie moeder, nu komt er een mooie scène voor de film. Een zoon geeft z'n moeder les in de aardrijkskunde. Sta op, moeder."

En moeder deed het.

"Vader, u bent het publiek."

"Moeder, nu staat u met uw gezicht naar het Noorden. Begrepen?"

"Ja," antwoordde moeder.

De instructeur ging voort: "U staat dus met uw gezicht naar het Noorden. Wat hebt u nu aan uw linkerhand?"

"Vingers," antwoordde moeder.

Vader gierde het uit van 't lachen.

"De film is geslaagd," concludeerde Top, "het publiek lacht."

Toen moeder en Top weer gezeten waren — Top beweerde, dat moeder niet den minsten aanleg

voor aardrijkskunde bezat — en hij dus z'n onderwijs niet zou voortzetten, riep Top ineens: "Nu zal ik u een nieuwe creatie laten zien."

"De nieuwste creatie van Kyriazie," spotte vader, de woorden van een lichtreclame aanhalende.

"Stil, vader, een ernstig tooneel. U tweeën zit hier zwijgend aan tafel. Neen, moeder, leg nou even dat stuk brood uit uw hand. U beiden zit hier bedroefd en wanhopig, want ik, uw zoon, heeft de ouderlijke woning verlaten. Jullie beiden zijn dus wanhopig."

"Dat spreekt vanzelf," zei vader.

"Nu komt de scène," ging Top door. "Als jullie hier zoo zitten, kom ik, die jullie natuurlijk hebt doodgewaand, eensklaps binnen. Nu moet u op mijn spel letten."

Top stond op.

Zijn ouders glimlachten.

"Neen, kijk in vredesnaam nu toch wanhopig," smeekte Top. "Vergeet toch niet, dat u mij kwijt bent."

Toen trachtte moeder werkelijk wanhopig te kijken, en vader probeerde hetzelfde, maar die trok een gezicht of hij wou grienen.

"Neen vader, neen, niet een gezicht als een huilebalk, wanhopig, vader, wanhopig, als 't u blijft," riep Top, die met theatrale passen door de kamer liep.

Toen hij meende, dat er genoeg wanhoop op beider gezichten stond, liep hij de kamer uit.

Een minuut verliep.

Toen vloog de deur open en met een vreeselijken gil stormde Top binnen.

"Moeder, moeder," schreeuwde hij en vloog op

moeder toe, sloeg zijn armen om haar heen en drukte haar tegen zich aan. „Moeder, moeder.”
„Au, jongen, je knijpt me fijn,” schreeuwde moeder.

„Weer geslaagd,” zei Top, „omdat vader gierde, „het publiek leeft mee.”

„Gelukkig,” zei vader, „is onze zoon terug en kan ik rustig aan den arbeid gaan.”

Vader liep de deur uit, moeder ruimde 't ontbijt af en zei: „Top, je bent en blijft een kwibus.”

„En ik word filmster, je zult het zien.”

„Als je je vóóroefeningen om het zoover te brengen, maar niet steeds op mijn lichaam houdt,” verzocht moeder, „anders blijft er geen botje aan me heel.”

„Ik zal vader voortaan nemen,” beloofde Top en liep toen ook de deur uit naar school.

De ijzige wind huilde en floot nog als den vorigen avond, maar Top voelde noch hoorde er iets van. Zijn vader en moeder mochten er dan om lachen, en denken, dat hij 't niet ernstig meende met z'n filmplassen, voor zichzelf wist hij 't zeker. Hij zou een ster worden in het trilbeeldland. Toen dacht hij aan de woedende vrouw op dien middag in 't schoollokaal en glimlachte.

Als hij den weg maar vinden kon, om in dat door hem zoo begeerde land te komen. Hij zou natuurlijk beginnen met alles te lezen, wat op films en filmsterren betrekking heeft. Er zouden wel boeken over die menschen geschreven zijn ook. Dat kon hij informeerden in de bibliotheken. In tijdschriften zou hij ook wel veel kunnen vinden. Maar hoe hier aan te komen?”

Hij voelde en begreep, dat nog heel veel moeilijkheden overwonnen moesten worden, doch voor geen hindernis zou hij terugdeinzen.

„Kon ik maar eens met zoo'n filmster in aanraking komen,” dacht hij. „Die kon dan mijn gezicht bekijken en zien of dit als voor de film geboren is.”

„Jackie Coogan heeft een sprekend gezicht,” had moeder gezegd. Hij had zichzelf gisterenavond voor 't eerst goed in den spiegel bekeken en bevonden, dat alles aan z'n gezicht sprak.

„Tot m'n oorlellen toe,” had hij geconstateerd.

Top grinnikte bij de herinnering.

Dien dag sprak hij er met Henk over.

Hij begon heel voorzichtig en vertelde dat hij den vorigen avond naar de bioscoop was geweest en hier Jackie Coogan had gezien.

„Is hij goed, 'k heb hem nog niet gezien?” vroeg Henk.

Als een tot oordeelen bevoegde, antwoordde Top op deze vraag: „Ja, hij is goed.”

„Je kunt gelooven, dat zoo'n knul al veel geld verdient,” merkte Henk op.

„Alle filmsterren worden rijk, schatrijk,” verzekerde Top. „Zou jij geen filmster willen worden?”

„En of,” antwoordde Henk, „jij niet?”

Toen beweerde Top eensklaps met de grootste beslistheid, dat hij filmster worden zou en antwoordde op Henks vraag: „Vinden je ouders het goed,” met deze bewering, „je mag van je ouders toch alles worden, waarmee je schatrijk wordt.”

Deze verzekering vond Henk zoo logisch, dat hij er maar niet eens verder op antwoordde.

„Maar hoe wordt je filmster?” vroeg Henk, „en

weet je, of je er aanleg voor hebt?"

Top begon de laatste vraag, die hij de minst moeilijke vond, maar direct te beantwoorden. Doch hij deed dit omzichtig en begon met een wedervraag.

„Zou jij graag notaris willen worden?"

„Ik niet," antwoordde Henk dadelijk.

„Dat bewijst, dat je voor dat vak ook geen aanleg hebt," besliste Top en liet onmiddellijk een tweede vraag volgen: „Wat zou je dan graag willen worden?"

„Ingenieur," antwoordde Henk, die eeuwig en altijd knutselde en alles uit elkaar peuterde, wat hij graag inwendig bekijken wilde.

„Nou, dan heb je ook aanleg voor dat vak," beweerde Top met beslistheid.

„Dat heb ik ook," zei Henk.

„Nou, zoo heb ik nu aanleg voor filmster," beweerde Top, „want ik wil voor de film gaan spelen."

„Het kan," twijfelde Henk.

„Het is zoo," besliste Top.

„Maar hoe word je het?" vroeg Henk ten tweeden male.

Voor die vraag stond Top te kijken.

Hij had meermalen van Holywood en de Ufa-film in Berlijn gelezen en begreep dus, dat hij op een dezer filmgelegenheden wijzen moest.

Daarom antwoordde hij op Henks laatste vraag: „k Moet zien, in Berlijn te komen of in Amerika, waar je de groote filmfabrieken hebt."

„Maar, jo, je zit toch met je Engelsch en je Duitsch," bracht Henk als bezwaar in. „Je kent toch geen woord van deze talen?"

Top vond, dat Henks opmerking van groote on-

noozelheid getuigde.

En dit zei hij dan ook maar openhartig in deze woorden: „Jò, wat hebben nou talen met de film te maken? De lui praten toch niet op de film. Heb jij er ooit een op 't witte doek hooren spreken?"

„Nee, dat niet," antwoordde Henk, „maar je ziet toch wel, dat ze d'r mond open doen?"

„Jawel jò, maar je kunt toch niet zien, in welke taal ze d'r mond open zetten?"

„Dat is zoo," antwoordde Henk toegevend.

„Hier loopt een ingenieur en een filmster," voor-spelde Top en hij zette de borst vooruit en stapte plechtig.

Eén ding stond vast in Tops brein: hij moest zich dagelijks oefenen. Alle mogelijke rollen moest hij spelen en 't liefst voor den spiegel. Dan kon hij zelf de gezichten bestudeeren en uitmaken of ze pasten in de gegeven rol. Ook de houding van z'n geheele lichaam kon hij aan een nauwkeurig onderzoek onderwerpen.

Toen hij thuis kwam, liep hij rechtstreeks door naar z'n slaapkamer. Hij plaatste zich voor den spiegel, die boven de waschtafel hing. Daar vóór hem, verbeeldde hij zich, stond een man, die z'n vader grof beleedigd had.

De film begon.

„Ha, daar heb ik je," schreeuwde Top, terwijl z'n oogen in woedende dreiging den man aanzagen en meteen balde hij de vuist van z'n rechterhand. Zoo bleef hij even staan, om 't effect te bestudeeren en bevond, dat dit groot was.

„Wou jij m'n vader beleedigen," ging hij door, en hij naderde den man achter den spiegel al meer en wat. „Mijn braven vader!"

„Top, wie heb je daar bij je?" riep moeder van

beneden.

„Vader,” schreeuwde Top.

Haastig kwam moeder aangelopen en ze overviel Top, toen hij daar nog altijd stond in de gewenschte pose.

„Maar, wat voer je uit, jongen?”

„Ik oefen me voor de film,” antwoordde Top heel ernstig.

„En je riep, dat vader bij je was?”

„Ziet u dat gezicht, daar achter dien spiegel, moeder? Nou, dat 's de man, die m'n vader beledigd heeft en nou krijgt hij van me. Let op mijn houding, moeder, zie de woede op mijn gezicht.”

„Schurk,” schreeuwde Top eensklaps, zoo verschrikkelijk, dat moeder de handen voor de ooren bracht, uitroepende: „Top, je bent niet wijs, stapelgek kom jij nog in 't filmland aan.”

En moeder liep heen.

Top riep haar na: „Moeder, wat heb ik toch een succes met m'n eerste rol. Uit angst voor mijn woede gaat u er al van door. Over enkele jaren is de naam van Wladimir Radinsky op aller lippen.”

Meenden vader en moeder de eerste dagen, dat Tops voortdurend pogen zich in de een of andere rol in te leven en deze uit te beelden, slechts onschuldige bezigheid was, spoedig zouden ze inzien, dat het Top ernst was met z'n studies.

En ze besloten hem al deze dwaze phantasiën uit het hoofd te praten.

Maar zoo gemakkelijk bleek dit niet.

„Waarom ik niet en anderen wel,” hield Top vol, als z'n ouders beweerden, dat alles toch op niets zou uitloopen.

„Maar jongen, je weet toch niet eens, of je aanleg hebt,” zei moeder dan.

„k Heb aanleg,” hield Top vol. „Ik kan alles laten zien door mijn houding. Woede? Kijk eens naar me.” En nu trok hij zoo'n vreeselijk gezicht, dat moeder uitriep:

„Top, schei uit, ik schaam me voor je.”

Maar Top liet zich niet uit het veld slaan.

„Wanhoop, moeder. Let eens op.”

Maar moeder beweerde, dat ze eng werd van al die verformfaaide gezichten, zooals ze die noemde, en er niet langer naar kijken zou.

En eens op een dag, toen hij zich weer aan 't oefenen was op z'n slaapkamer en den rade-looze wilde spelen, liep hij als een dolle door 't kleine vertrek en pardoes op tegen de kleine waschtafel, met 't gevolg, dat die onderstboven tuimelde en de volle lampetkan met inhoud over zijn bed rolde. De lakens en dekens dreven.

Maar toen werd moeder toch zoo kwaad, dat ze beloofde hem met den mattenklopper uit de kamer weg te zullen filmen, als hij ten tweeden male weer zoiets uithaalde.

„Moeder,” zei hij 's avonds, toen ze met hun drieën weer gemoedelijk bijeen zaten en moeder weer lachen kon om zijn dolzinnig bedrijf: „Moeder, de grootste tegenkanting hebben genieën als ik altijd van hun moeder ondervonden.”

„Dat 's waar,” gaf vader toe en hij knipoogde tegen zijn zoon.

Zoo vast had de zekerheid, dat hij aanleg had voor de film zich in Tops brein vastgelegd, dat hij aldoor maar peinzen bleef over de oplossing der vraag: „Tot wien moet ik me wenden, om in 't filmland te worden geleid?”

Op een avond, toen hij in z'n bed er over piekerde, had hij 't ineens gevonden. Top vond altijd de oplossingen van vragen en raadsels in zijn bed. Naast hem woonde een tooneelspeler, Nico Vermijlen. Die kon hem zeker helpen, althans ten goede raden, en Top besloot, zonder z'n vader en moeder er in te kennen, dezen man te bezoeken.

Den volgenden middag na schooltijd zou hij aanschellen en belet vragen.

En hij deed het den volgenden dag — een Woensdag — om drie uur. Mevrouw, die hem opendeed, verzocht hem even te wachten. Ze zou 't meneer vragen.

„Je kunt boven komen,” deelde ze mee, toen ze van haar bezoek aan den tooneelspeler was teruggekeerd.

Top klom naar boven en stond een oogenblik later tegenover den acteur, die in een fauteuil zat en een sigaret rookte.

Hij knikte vriendelijk tegen Top en zei, dat deze plaats mocht nemen. Nu zat Top tegenover den man, van wiens oordeel en raad alles zou afhangen.

„Wie ben je en wat kom je doen, jonge vriend?”

Die gemoedelijke vraag bracht Top, die zich erg zenuwachtig voelde, op z'n gemak.

Hij vertelde, hoe hij heette en waar hij woonde.

Dat ging hem gemakkelijk af, maar moeilijker was het hem antwoord te geven op de tweede vraag, die het doel van z'n bezoek betrof.

„Ik wou u vragen, meneer, of u me helpen wilt?”

„Als ik dat kan, zeker.”

Toen vertelde Top, dat hij Jackie Coogan op

de film gezien had en dat de niet te bedwingen lust in hem geboren was, ook filmster te worden.

Hij eindigde zijn mededeeling met het verzoek, of de heer Vermijlen hem wilde helpen, om dat door hem zoo zeer begeerde doel te bereiken.

De tooneelspeler bleek niet in 't minst verbaasd. Dergelijke verzoeken waren hem al zoo dikwijls gedaan en altijd had hij die verzoekers met een zoet lijtje weten weg te krijgen. Dezelfde tactiek trachtte hij ook op Top toe te passen.

„Hoe oud ben je, Top?”

„Dertien, meneer.”

„Mooi. Nu zou ik je aanraden, de H.B.S. of 't gymnasium af te loopen en als je dan achttien bent en je voelt nog denzelfden aandrang in je naar de film, kom dan nog eens bij me terug. Als ik dan tenminste nog leef,” voegde de zestigjarige er twijfelend aan toe.

Top was uit 't veld geslagen.

Dat zijn vader en moeder niet enthousiast waren, kon hij begrijpen, maar dat een acteur, die zelf toch ook eenmaal vurig begeerd had te mogen schitteren en lauweren te oogsten, zoo nuchter tegenover z'n illusies stond, bevreedde hem, hinderde hem zelfs.

Hij voelde zich kregelig gestemd, toen hij zei: „Maar waarom moet ik wachten, meneer? Waarom moet ik studeeren? Jackie Coogan speelde al voor de film, toen hij negen jaar was en heeft nooit gestudeerd.”

De tooneelspeler glimlachte, al voelde hij heel goed, dat z'n raad Toppie ontstemd had.

Maar hij bleef gemoedelijk.

„Zie eens, Top,” legde hij uit, „er worden zoo

nu en dan wonderkinderen geboren, die op viool, piano of ander muziekinstrument de wereld door hun kunst verbazen. Maar de regel is, dat lange en ernstige studie vooraf moet gaan. Dat begrijp je zelf wel."

De heer Vermijlen stak een nieuwe sigaret op en Top zat daar zeer ontstemd en 't hart vol wrevel.

Hoe heel anders had hij zich het resultaat van z'n bezoek gedacht. Hij had zich voorgesteld, dat de tooneelspeler hem de hand zou hebben gedrukt en geroepen zou hebben: „Top, ik help je. Over een maand ben je in Hollywood of aan de Ufa-film in Berlijn."

Maar niets van dit alles.

De tooneelspeler zag de ontevreden, korzelige stemming op Tops gezicht en toch zou hij vriendelijk en gemoedelijk hem verder te woord hebben gestaan, als Tops onverwachte vraag: „Maar kunt u mij dan niet iemand noemen, die me wel helpen kan?" den acteur op zijn beurt uit z'n stemming had gebracht. Hij achtte het nuttig dit jonge mensch eens een lesje te geven.

„Top," zei hij eensklaps, „zie me eens aan."

Verrast zag Top den acteur in 't gezicht.

„Te drommel, Top, maar nu zie ik het pas. Je hebt een kop voor de film, een sprekende kop."

Tops oogen schitterden van vreugde. Die woorden electriseerden hem. Hij wierp het hoofd in den nek en de borst vooruit.

„Eén ding echter is jammer."

De acteur zweeg. Top eveneens, angstig te hooren, waarin dit jammer gelegen was. En daar de heer Vermijlen zwijgen bleef, vroeg Top gejaagd: „Wat is jammer, meneer?"

„Top, je haren deugen niet."

Werktuigelijk streek Top met z'n vingers door z'n vollen haardos.

„Ja, je hebt haren genoeg, meer dan genoeg. Maar de kleur, zie je. De kleur deugt niet voor de film. En dat is jammer."

„De kleur?" herhaalde Top stamelend.

„Blond is geen kleur," zei de tooneelspeler. „Alleen zwarte haren zijn de haren voor de film. En jou haren zijn te blond. 't Zijn geen filmharen. En waren je oogen nu nog maar bruin, dan was al dat blond geen bezwaar. Maar je hebt blauwe oogen, en blond en blauw vervaagt op de film. Door al dat blond en blauw zou het den theaterbezoekers groen en geel voor de oogen worden."

Met groote tooneelstappen liep de acteur nu door de kamer.

„Maar wat moet ik dan doen, meneer?" vroeg Top, die begreep, dat er iets veranderd moest worden.

„Ja, dat 's nog al eenvoudig," antwoordde de heer Vermijlen. „Aan je oogen is nou eenmaal niets te doen. Het eenige is, dat een haarkundige je haren zwart verft. Pikzwart. Dan heb je filmharen en hoor je bovendien nog tot een van de zeven schoonheden."

„Dus," zei Top, „dat is dus noodig?"

„Absoluut," zei de acteur. „De kracht van jou talent zit evenals bij Simson in de haren, mits die zwart zijn, natuurlijk."

„En als ik nu," begon Top twijfelend, „als ik nu m'n haren heb laten zwart verven, wat moet ik dan doen, om aan de film te komen?"

„Doen," riep de acteur, „doen? Dan heb je je

maar in Hollywood of aan de Ufa-film in Berlijn te laten zien of ze plakken je direct als een ster van de eerste groote aan den filmhemel. Wat drommel! Alleen je haren zijn een beletsel. 'k Zal even m'n kapper opbellen en hem zeggen, dat je over een uur bij hem bent. De man zal 't gratis doen, als ik 't hem vraag. Hij heeft al zooveel geld aan mij verdiend, dat hij jouw haren wel voor niets in de verf zet. Wacht even, ik zal hem opbellen."

De acteur verliet de kamer. Top stond op en bekeek zijn hoog blond haar in den spiegel.

„Zwart," mompelde hij, „ze moeten zwart. Was ik Holland maar uit. Hier zouden ze hem uitlachen, bespotten, honen!" En ineens voelde hij dat hij alles verdragen kon: hoon, smaad, spot, opdat hij z'n doel zou bereiken! Hij, Wladimir Radinsky, werd filmster!

De acteur kwam terug.

„Je wordt over een uur verwacht," zei hij. „Damstraat 27 bij den kapper Langrois, een Franschman, maar die Hollandsch spreekt. Je durft?"

„'t Zal wel heel erg gek staan, meneer," opperde Top.

„Voor zoo'n grootsch doel: filmster te worden, moet je alles over hebben," beweerde de heer Vermijlen.

„En als ik nu zwart ben, mijnheer, wat dan?" waagde Top te vragen.

„Maar dat heb ik je al gezegd," viel de heer Vermijlen eenigszins driftig uit. „Als die haren het 'm doen, heb je je maar in Hollywood of in Berlijn te vertoonen, en een leger van filmsterren stevent op je af en trekt je zoo met je zwarte

haren op het witte doek."

Top stond daar weer besluiteloos.

Hij dacht aan vader, aan moeder, aan al die jongens en meisjes van de klas, aan den heer Mooiman! Als die allemaal hem nu uitlachten, iederen dag maar weer, hem bespotten, hem nashreeuwden, overal waar hij ging!

„Je durft niet goed, hé?"

Spottend klonk de vraag, die de acteur deed. „'k Zal gaan," zei hij, en hij stak den tooneelspeler de hand toe. „Laat je eens gauw zien, als je pasklaar bent gemaakt voor de film," drong deze aan en de spottende lach om zijn lippen ontging Top.

Weldra was Top buiten en voelde, hoe de wind zijn haren over zijn voorhoofd blies. Zijn blonde haren, die straks zwart geverfd zouden zijn.

„Eerst naar huis," besliste hij, „om mijn pet te halen." Die kon hij dan opzetten, als hij terugkwam van den haarverver. Zoo open en bloot kon hij zich niet dadelijk op straat vertoonen. 't Zou te erg opvallen. Hij zocht op zijn slaapkamer, hij scharrelde in de kleeren in de rommelkast, doch vond z'n pet niet.

Waar dat ding toch kon zitten! In maanden had hij 'm niet op gehad. Hij moest wel aan zijn moeder vragen of die 't ding ook gezien had.

Moeder stond verbaasd.

„Vraag je ineens om je pet?" vroeg ze, „om je pet, die je nooit opzet, die je in maanden niet gedragen hebt. Dat ding heb ik aan de werkvrouw meegegeven voor haar jongen. Waarom wil je je pet?"

„'t Is zoo koud buiten," zei hij.

„Loop heen," zei moeder, „je hebt haren zoo dik als een schapenvacht, wat heb je met een

pet te doen?"

Toen liep Top de deur uit en ging op weg naar den haarverver, maar toen hij voor de deur stond, berekende hij, dat het uur nog niet om kon zijn. Daarom liep hij nog een straatje om, bleef hier en daar voor een winkel staan en keek in de etalages, maar zag niets.

„Dit is de zwaarste gang, die ik ooit gedaan heb,” zei hij zuchtend tot zichzelf en stapte den winkel in.

De haarkundige verscheen.

Top vertelde wie hij was en dat de heer Vermijlen hem zond, om...

„Ja, ja, 'k weet ervan,” viel de kapper hem in de rede. „Je haren moeten geverfd!” Zwart, hè, ravenzwart. Voor de film, nietwaar?”

„Juist,” beaamde Top.

„Hm,” kuchte de kapper en wees Top een armstoel aan, waarin deze plaats nam.

De kapper stak een sigaret op.

Top zag dat en keek voor zich uit.

„Je wilt filmster worden, is het niet?”

Top antwoordde bevestigend.

„Hum,” humde de man weer en Top geloofde, dat hij een graat in zijn keel had, in welke meening hij versterkt werd, doordien de man uit een glas een slok water nam. Maar daarna rookte hij kalm door en liet Top zitten.

„Daar heb je zwarte haren voor noodig, is het niet waar?”

„Ja, mijnheer Vermijlen heeft dat gezegd.”

„En als er een is die het weten kan, is het die beroemde acteur,” onderstreepte de kapper.

„Blond en blauw vervaagt zoo op de film,” legde Top uit, die deze wijsheid van den tooneel-

speler had.

„Zoo is het,” bevestigde de kapper. „Blauw en zwart doen het 'm beter. En vooral zwart boven dat blauw, zooals jij in je oogen hebt.” De kapper stak een tweede sigaret op, leunde gemakkelijk tegen een post der deur en vermaakte zich met rook-kringetjes uit z'n mond op te blazen.

Ongeduldig schoof Top in z'n stoel heen en weer.

„Wanneer vertrek je naar Hollywood?”

„Of naar Berlijn,” vulde Top aan.

„O ja, dat is waar,” zei de kapper, „je hebt keuze.”

„Ik moet afwachten,” zei Top.

„Je heet Top Brons, vernam ik van den heer Vermijlen.”

„Ja, maar ik zal spelen onder den naam van Wladimir Radinsky.”

„Die naam is goed,” zei de kapper en stak den brand in zijn derde sigaret, de tweede had hij per abuis op den grond laten vallen en vertrapt. Toen kreeg Top het gevoel, dat hij daar voor den gek werd gehouden en daarom vroeg hij kregelig: „Maar meneer, begint u nu haast? Ik zit hier al zeker een kwartier en u steekt geen hand naar me uit.”

„Wladimir Radinsky,” zei de kapper toen plechtig, „had je nu heusch gemeend, dat ik je haren zou verven? Heb je dan niet begrepen, dat mijnheer Vermijlen je d'r tusschen heeft genomen? Ik de haren verven van een jongen, die amper droog is achter de ooren? Laat toch naar je kijken, Wladimir Radinsky. Wat zouden je ouders wel zeggen van mijnheer Vermijlen, als die jouw haren werkelijk verven liet, zoodat je de spot zou zijn

van al je makkers?"

Plotseling sprong Top op.

„Gemeen is het, gemeen,” schreeuwde hij en zoo diep voelde hij de vernedering, hem aangedaan, dat hij beide vuisten balde, met een voet hard op den grond stampte en tot driemaal toe het woord „gemeen” herhaalde.

De kapper lachte.

„Zie,” zei hij, „als ik je nu zoo zie in je woede, geloof ik toch dat je aanleg hebt voor filmartiest. Maar die aanleg wordt niet grooter, als ik jouw haren zou verven.”

Top zei een leelijk woord en vloog den winkel uit en de straat op.

„Als ik den tooneelspeler zie, steek ik m'n tong uit,” zwoer hij, toen hij buiten liep, „en ik zal op alle treden van zijn buitenstoep een bananenschil leggen.”

Hij dankte den hemel, dat niemand ooit iets zou weten van het allermaalste figuur, dat hij geslagen had. Een figuur, zoo mal, zoo dwaas, zoo bespottelijk, als geen jongen ooit gemaakt had, ooit maken zou. Maar onmiddellijk troostte hij zich met de gedachte, dat hij, door niet geverfd te zijn, van nog maller figuur bewaard was gebleven.

Onderweg kwam hij Henk toevallig tegen. „Jò,” zei deze, zoodra hij naast Top liep, „wat heb ik daarnet gelachen. Boven ons woont een grijze dame en die is vanmiddag naar den haarverver geweest en heeft zich zwart laten verven. Geen gezicht Top, zoo een is natuurlijk gek.”

„Stapel,” zei Top, „wie laat nou z'n haar verven?”

Tot groote verbazing van zijn ouders sprak

En eens op een dag, toen hij zich weer aan 't oefenen was, ...

(Blz. 151.)

Top dien avond in het geheel niet over de film, noch over filmsterren.

Toen hij op zijn slaapkamer was, keek hij zichzelf in den spiegel aan en zei: „Wel te rusten Wladimir Radinsky, idioot, die je bent.”

niet schelen, maar die nieuwe liniaal is van mijn.”
En nu kon zelfs de heer Mooiman zich niet meer inhouden en proestte het uit.

Frans werd woedend.

„Van zijn, van mijn,” werd er van alle kanten geroepen, doch de heer Mooiman maakte met een enkel handgebaar daar een einde aan. Toen haalde hij uit de kast een tweede, nieuwe liniaal en zei, weer op de jongens toetredende: „Hier heb je beiden een nieuwe liniaal, dan behoef je over dat oude instrument geen ruzie meer te maken.”

De gemoederen waren weer gekalmeerd.

Ineens herinnerde Top zich een anecdote, die hij eens van z'n vader hoorde en die betrekking heeft op dat zijn en mijn en hij besloot, die in 't speelkwartier te vertellen.

Toen ze buiten waren, trommelde hij de jongens bij elkaar en vertelde:

„Er stond eens een soldaat op wacht of eigenlijk stond hij niet op wacht, want hij sliep rustig tegen een boom, waartegen hij ook z'n geweer gezet had. Zijn luitenant verraste hem in z'n slaap, nam het geweer in z'n hand en maakte den soldaat wakker. Verschrikt sprong deze op.

„Van wien is dit geweer?” vroeg de hooge.

„Van mijn,” antwoordde de soldaat.

„Van mij,” verbeterde de luitenant.

„Van uwes?” vroeg de soldaat.

„Van u,” verbeterde weer de luitenant en toen riep de soldaat triomfantelijk uit: „Zie je wel, dat hij toch van mijn is?”

Ze lachten allen, doch Frans beweerde, dat 't een flauwe mop was, en dat ze beter deden, maar aan 't sneeuwballen gooien te gaan. Ze verdeelden zich in twee even sterke groepen en

HOOFDSTUK XIII.

Top en het meisje met de lange haren.

Koos Prinsen en Frans van der Velde, die samen naast elkaar in de bank zaten, kregen onder schooltijd een stille ruzie over een liniaal. Koos beweerde, dat Frans zijn liniaal met die van Koos verwisseld had. Fluisterend werd aanvankelijk het twistgesprek gevoerd, doch, toen Koos de liniaal, die naar zijn bewering aan hem behoorde, uit Frans' hand rukte, gingen de poppen aan het dansen. En met dit gedans ging de heer Mooiman zich natuurlijk bemoeien.

„Hei, hei, wat is dat daar,” riep hij den twistenden toe, terwijl hij op beiden toeschoot, daar een handgemeen blijkbaar op komst was.

Beiden betoogden hun goed recht op het bezit van die liniaal, die gaaf was en niet bekrast en besmeerd.

„De heer Mooiman nam beide linialen, en de oude, besmeerde, omhoog houdende, vroeg hij: „Van wie is deze?”

„Van zijn,” schreeuwde Frans op Koos wijzende.

De heele klas schoot in den lach om dat „zijn.”

„Je bedoelt van hem,” verbeterde de heer Mooiman gemoedelijk, maar dat gelach van al die leerlingen maakte Frans zoo woedend, dat hij uitriep: „Of ik nou zijn zeg of hem, dat kan mij

de onschuldige veldslag begon. Van weerskanten vlogen de zacht gekneede bommen aan. Frans mikte maar steeds op Top, op Top alleen, dien hij raken zou. Maar Top was vlug en wist alle op hem aankomende ballen te ontwijken, tot op een gegeven oogenblik twee projectielen gelijktijdig heel dicht naast elkaar op hem toevlogen. Een dezer trof hem vlak tegen zijn gezicht, drong in z'n neus en bleef hangen.

„Hei jongens,” schreeuwde hij, „kijk eens, is die niet fijn gemikt?”

De jongens schreeuwden van pret.

„Wie heeft die zoo fijn gemikt?” vroeg Top. „Van wien is die bal?”

„Van mijn,” schreeuwde Frans, die als een dolle rondsprong.

„Die is nou van mijn.”

„Tegen den neus van zijn,” riep Jan Bovenlander.

„Hij is fijn,” riep Top, die niet het minste vermoeden had, dat Frans zoo gierde, omdat hij meende, zich op Top en diens verhaal gewroken te hebben.

De aanvangsbel luidde. Toen ze naar hun lokaal terugkeerden, zei Top, die naast Frans naar binnen ging: „Jo, wat had je die fijn gemikt. Dat ding zat daar zoo vast, als een ring door den neus van een Papoea.”

Hij legde zijn hand op Frans' schouder en samen liepen ze naar school.

„Maar goed, dat hij niet weet, dat die bal als een wraakoefening bedoeld was,” dacht Frans en schaamde zich.

„Een fijne knul,” mompelde hij stil voor zichzelf, toen hij in z'n bank zat en steelsgewijs naar

Top keek.

Tegen twaalf uur zei de heer Mooiman: „Zeg Top en Frans, willen jullie aanstonds een bank van den zolder halen, een nummer negen? Er komt vanmiddag een nieuwe leerling, en ik zie, dat er geen plaats voor haar is.”

Toen de heer Mooiman met de leerlingen het lokaal had verlaten, klommen Top en Frans de trap op. Ze zeulden een oogenblik later een bank nummer negen naar beneden en plaatsten haar achter de eerste rij.

„Die staat,” zei Top, „en van deze plaats kan de dame de wetenschap uit den mond van den heer Mooiman opvangen.”

Toen liepen ze heen.

Op het trottoir voor hen uit liep een meisje. In breede golving viel heur haar over de schouders.

„Daar gaat ook een antieke,” fluisterde Frans. „Die heeft nog lange haren.”

„Zeker een uit de bosschen van Nieuw-Guinea,” meende Top.

„'t Is geen gezicht,” beweerde Frans.

„Nee,” gaf Top toe, „met zoo'n kind kun je gewoonweg niet op straat loopen.”

Toen hij dit zei, dacht hij aan 't knoedeltje op tante's hoofd.

Het meisje, dat hun spotzucht had opgewekt, was inmiddels reeds om den hoek van een dwarsstraat verdwenen.

Top was bij z'n huis en nam met een kort: „salut” afscheid van Frans.

Sinds langen tijd had Top een eigen huisleutel, die moeder voor hem had laten maken, omdat dat eeuwige opendoen, zooals ze zei, haar was gaan vervelen. Hij kwam in de huiskamer en

zag op de ledige tafel een briefje liggen, met dezen inhoud:

Toppie,

Ik heb het verzoek gekregen van juffrouw Peels, om dadelijk bij haar te komen. Ze ligt zwaar ziek en haar man is uit de stad. Daar je vader moet overblijven op de fabriek, moet je jezelf maar redden. En dat je dit gelukken zal, is wel zeer zeker. Om vier uur ben ik wel weer thuis.

Moeder.

Top grinnikte prettig. Zijn eigen baas was hij nu, zij 't ook maar voor een kleine twee uur. Hij ging in vaders hooge armstoel zitten en overzag als een veldheer het terrein, waarop hij nu oppermachtig heerschen zou.

Dan bedacht hij: „Eerst voor den inwendigen mensch zorgen.” Dezen zou hij nu eens een extra finen dag bezorgen. Hij kwam wel nooit tekort, maar zou niet ondankbaar zijn voor iets bijzonders. Hij trommelde zacht op z'n maag en vroeg: „Wat zou je denken van een kopje koffie met een eitje? Goed, niet waar?” Top ging naar de keuken, wierp alle kastdeuren open en neusde. Er lagen eieren, er was brood, tarwe en witte, er was kaas, op een schaal lagen koude, gekookte aardappelen van den vorigen dag. Op een schoteltje prijkten nog twee plakjes spek. Een busje was nog half gevuld met leverpastei.

Top stelde het menu voor de lunch vast:

- a. Een kop koffie met een geklutst ei.
- b. Gebakken aardappelen met dito spek.

c. Een sneedje tarwebrood met kaas.

d. Eenige sneedjes wittebrood met leverpastei. Had hij dat nou maar een oogenblik vroeger geweten, dan zou hij Henk meegenomen hebben.

Hij vatte de waterketel, hield deze onder de kraan en draaide haar open. Hij moest voorzichtig zijn en niet morsen. De gootsteen, die verstopt was, stond namelijk tot den rand vol met water.

„De loodgieter moet er bij komen,” had moeder den vorigen dag al gezegd, „er schijnt inwendig aan de leiding iets te haperen, want doorsteken helpt niet meer.”

Maar iets harder kon de kraan toch wel loopen, meende Top en hij draaide, één, twee, driemaal om. Opeens hoorde hij een geluid of er iets knapte en gutschend stroomde het water uit de tuit. Top begreep, dat hij het leertje had stuk gedraaid en trachtte vergeefs de kraan te sluiten.

Het water stroomde nu over den keukenvloer. Ineens herinnerde hij zich, dat er nog een stuk slang was. Van wel een meter lengte. Die lag in de kast op de gang. Hij haalde deze, wrong het einde om de kraanpijp, wierp de deur naar den tuin open, legde het andere slang-einde op den grond en zag tot zijn vreugde het water in den tuin stroomen.

Maar ineens dacht hij aan Kees, de aap, die daar begraven lag, en toen hij al dat water met kracht op 't graf zag toestroomen, had hij het pijnlijke gevoel, dat hij bezig was Kees te verdrinken.

„Nee,” riep hij, „dat wil ik niet,” en hij nam een der emmers van den grond en stopte het slangende erin.

Maar die emmer was gauw vol en ook de tweede en derde. Meer emmers waren er niet en toen sleepte hij alles aan, wat maar water kan bevatten: kopjes, schoteltjes, de juskom, de soep-terrien, de melkkan en in een ommezien stond alles, wat maar water kon bevatten, vol.

Top werd radeloos, want de keuken dreef van 't nat.

„O stommeling,” verweet hij zich eensklaps, „o, aartsveulen, die ik ben,” en met die zelfkennis liep hij naar de hoofdkraan en sloot deze af. „Dat ik niet dadelijk aan die hoofdkraan gedacht heb,” verweet hij zich ten tweeden male. Maar hij troostte zich: „Grootere mannen dan ik hebben stommiteiten begaan.” Hij dacht aan het ei van Columbus en begon de koffie te malen, want het water in de ketel zong reeds. Toen hij voor de eerste maal water op de koffie geschonken had, zou hij een ei gaan klutsen, maar eerst moest hij een kopje leeg gieten in den tuin, want alle kopjes hadden tot berging van 't water dienst gedaan. Enkele minuten later zat Top weer in z'n vaders stoel en constateerde dat koffie met ei een delicatessen is. Nu moest hij de aardappels maar bakken en het spek.

Hij ging naar de keuken en moest hier behoedzaam loopen, want de vloer stond vol pannen en schotels en kopjes en emmers en kannen.

„Een echte waterpartij,” dacht Top, „een paradijs voor eenden.” Het spek en de aardappelen waren nu spoedig gebakken, en weer in vaders stoel gezeten, verorberde Top het tweede gerecht van zijn zelf-bereide lunch.

„Hè,” dacht hij, „wat zou ik het goed hebben, als ik alleen in de wereld was,” en toen haastte

hij zich naar de keuken, waaruit hij meebracht een snede tarwebrood met kaas en drie sneden witte met leverpastei. Toen hij dit alles eveneens naar binnen had gewerkt, zei hij: „Als nu mijn inwendige mensch niet tevreden is, is hij een ondankebare vlegel.”

Daarna legde hij zich op het vloerkleed, vlak voor de kachel, bestemde z'n linkerarm tot hoofdkussen en sloot de oogen.

„Even een kleine siesta,” dacht hij. „Zoo deed Napoleon ook. Die knapte altijd een uiltje voor den slag begon.” Zijn slag begon aanstonds ook weer: De sneeuwballenslag namelijk.

Een tijdje had hij zoo liggen mijmeren en dommelen, toen een slag van de gangklok hem zei, dat het half twee was. Top sprong op. Ineens viel hem in, dat hij met een enkel woordje z'n moeder wel op de hoogte mocht stellen van het gebeurde, en daarom schreef hij op het papier, dat nog op de tafel lag:

Moeder,

Ik heb me gered. Nooit heb ik zoo heerlijk geluncht. In de keuken is de zondvloed uit-gebroken, doch die heb ik gestuit door de hoofdkraan te sluiten. Dat er geen grooter onheil is geschied, hebt u te danken aan uw lief-hebbenden zoon

Toppie.

Top kwam op de speelplaats en zag de jongens van z'n klas in een groep bij elkaar staan. Juist, toen hij bij hen was, kwam Frans aandraven. „Zeg Top,” zei hij, „ik heb dat antieke meisje

weer gezien. Ze liep ginds in de Wijnstraat."

"Ik hou niet van antieke dingen," zei Top.

"Over wie heb je het?" vroeg Jan Bovenlander.

Toen vertelde Frans hun, dat ze een meisje hadden gezien met heel lange haren en ze waren het er over eens, dat zulks een heel gek gezicht is.

Toen ze daar zoo te praten stonden en af te geven op die antieke haartooi, stapte aarzelend en schuchter datzelfde meisje de speelplaats op.

"O jongens, daar heb je ze!" riep Frans, die haar het eerst zag.

Top duizelde een oogenblik op z'n beenen. Dat meisje dat daar naderde, dat hij mede bespot had, was het meisje uit het Bosch, het was Anna Verzendaal. Top begreep en voelde het pijnlijke, het vreeselijke van de situatie, waarin hij zichzelf gebracht had. Ook hij had dat meisje bespot en gezegd: „Ik hou niet van antieke dingen," en nu was daar Anna, om wie hij gevochten had, toen ze zijn kegelclubnaam hadden bespot.

"Maar die komt hier vast op school," meende Frans, „voor haar hebben we natuurlijk die bank van den zolder moeten halen."

"Ze is heelemaal zoo ouderwetsch gekleed," zei Dirk Vermeulen.

"Zeker een uit de binnenlanden van Brazilië," spotte Koos Prinsen.

Top voelde zich in een allerellendigste positie. Had hij nou maar niets gezegd, dan kon hij het nu voor haar opnemen. Maar nu hij zelf zoo smalend gesproken had, was zulks onmogelijk. „Ik heb een boodschap voor dat buurjongetje daar," loog hij ineens en hij schoot de groep uit en op een klein kereltje toe, dat naast hem

woonde. Hij zei maar wat tegen het ventje, om zichzelf voor een oogenblik uit den pijnlijken toestand te redden, waarin hij zich bevond.

De heer Mooiman, die met andere onderwijzers wandelde, had blijkbaar Anna gezien, want hij liep op haar toe. Top zag, dat hij haar de hand toestak. Daarna gingen ze samen de school in.

De aanvangsbel luidde, de scholieren gingen naar binnen.

Voor de klas stond de heer Mooiman met het meisje te praten en toen allen gezeten waren, zei de onderwijzer: „Jongelui, een nieuwe leerling voor onze klasse: Anna Verzendaal." En toen zich speciaal tot het meisje richtende, zei hij. „Zie eens, die achterste bank heb ik al voor je gereed laten zetten. Je zult het wel niet prettig vinden onder al die wild-vreemde menschen alleen te moeten zitten en daarom wil Doortje Post je wel gezelschap houden. Is het niet, Doortje?"

Doortje knikte en bloosde, doch nam haar schriften en boeken en kwam naar het nieuwe meisje toe.

Samen begaven ze zich toen naar de voor beiden bestemde bank. En toen Anna zich hierheen begaf, zag ze Top, die ze passeeren moest. Ze kreeg een kleur, toen ze hem zag, doch glimlachte tevens.

"Zoo, dag Top," zei ze, bleef voor Tops bank staan en tot de allergrootste verbazing van onderwijzer en leerlingen, stak ze Top haar hand toe. „Leuk, dat je hier ben," zei ze.

Toen liep ze door en zette zich naast Doortje in de achterste bank.

"Ken jij die antieke?" fluisterde Henk naast hem. Top vond hem een mispunt en zichzelf diep

ongelukkig.

„Zoo, kennen jullie elkander?” vroeg de heer Mooiman.

„Ja,” antwoordde Anna eenvoudig.

„'t Is altijd prettig in den vreemde een kennis te ontmoeten,” zei de heer Mooiman en hij schreef Anna's naam in z'n aantekeningboekje.

„Anna Verzendaal,” zei hij hoorbaar, terwijl hij schreef. „Voorwaar een mooie naam: Verzendaal. Een dal van verzen.”

„Hetzelfde, wat ik gedacht heb,” mompelde Top, die ondanks het pijnlijke van z'n toestand, trotsch was op z'n vinding.

„Waar ken jij dat ouderwetsche kind van?” drong Henk naast hem nieuwsgierig aan.

„Och, wat raakt jou dat,” bitste Top kregel terug.

Henk siste een verwensching tusschen de tanden en schoof opzij tot op het uiterste hoekje van de bank.

Den heelen namiddagschooltijd was Top onrustig. Welke houding moest hij nou toch aannemen, zoowel tegenover Anna, als tegenover de jongens.

Had hij maar direct gezegd, dat hij die lange haren mooi vond, dat ze hoorden bij een jong meisje van buiten, dan had hij zichzelf gevrijwaard voor al die onaangenaamheden, die nu onherroepelijk moesten volgen.

En hij had gezegd: „Ik hou niet van antieke dingen.”

Wat had hij onbeholpen gedaan, toen Anna hem aansprak en hem vriendelijk de hand reikte. Geen woord had hij gezegd, als een onnoozele Hannes had hij daar zitten te blozen en te beven.

Nog nimmer had hij iemand zoo hartgrondig

naar de maan gewenscht als zichzelf.

Traag gingen de minuten één voor één voorbij en een zucht van verlichting slaakte Top, toen de eindbel luidde.

Gelukkig! Nu zou hij spoedig weg zijn uit die drukkende atmosfeer.

„Ook toevallig, dat jij hier op school bent,” zei het meisje, toen ze naast Top in de gang haar mantel aantrok.

„Ja toevallig,” antwoordde Top zacht en aarzelend, want hij zag, dat de jongens hem aankeken.

„Loop je met me mee, ik heb je wat te vertellen?” noodde Anna hem uit.

Top antwoordde niet, werktuigelijk liep hij naast haar de gang uit en de speelplaats op.

De jongens, ziende, dat hij daar naast het meisje voortliep, stoven hen vooruit en den weg op.

Op den weg bleven ze bijeengegroept staan.

„Ja, wij wonen ook in de stad,” begon het meisje te vertellen, „sinds een week. De heer, bij wie m'n vader in betrekking was, heeft z'n landgoed verkocht en is naar Parijs vertrokken. Mijn vader heeft nu pensioen.”

Plotseling begon een jongen uit de groep schreeuwend te zingen:

„Waar zijn toch je haren
Anna, Anna.”

„Top, ze bespotten me,” zei Anna en ze bleef staan en keek Top aan, of ze van hem hulp verwachtte. „Hoor je het niet, Top?”

Wie het lied had ingezet, wist Top niet, maar nu hoorde hij, dat ze 't allemaal schreeuwden.

„Nu zal ik partij kiezen,” besliste hij, en vloog

op de groep schreeuwenden aan, en sloeg er op in. In 't wilde weg sloeg hij. „Zoo kom ik uit mijn benauwde positie,” dacht hij. Maar natuurlijk lieten zij, die een slag te incasseeren kregen, zich ook niet onbetuigd en het regende slagen op Tops lichaam. Tot de heer Mooiman, die 't lawaai binnen gehoord had, toeschoot. Zijn aanwezigheid was reeds voldoende, om aan 't gevecht een einde te maken.

„Wat beleef ik nou?” vroeg hij woedend. „allen tegen één, is dat vechten?”

Ze schreeuwden verward dooreen en Top huilde van woede.

„Allen 't lokaal in,” beval de onderwijzer, „hier kan ik er geen wijs uit worden.”

Toen ze gezeten waren en de onderwijzer de toedracht der zaak had gehoord, zei hij: „Hoe onkiesch van jullie om een meisje te bespotten, omdat ze lange haren heeft. En dat Top dat meisje heeft verdedigd, prijs ik in hem.”

„Maar voor schooltijd zei hijzelf: „Ik houd niet van antieke dingen,” verdedigde Frans zich.

„Nou ja, een mensch zegt wel eens wat,” suste en vergoelijkte de heer Mooiman. „In elk geval reken ik er op, dat je dat meisje in elk opzicht met rust laat. Maar vertel me eens Top, hoe ken je haar?”

Top vertelde van zijn ontmoeting bij 't landhuisje en liet al 't licht schijnen op den interessanten blinde.

„Nou weet ik meteen,” zei Henk, „waarom je zoo kwaad werd, toen we dien naam Anna niet wilden voor de kegelclub.”

„'t Wordt poëtisch,” zei de heer Mooiman, en toen lachten ze allen weer en was de vrede

geteekend.

„Nou, maak nu maar gauw, dat je weg komt,” zei de onderwijzer. „Anna Verzendaal heeft jullie vuisten in actie gebracht en daarmee is deze zaak dan ook finaal afgelopen.”

Hij ging de jongens vóór naar buiten.

Top voelde zich opgelucht en begreep, dat hij den goeden afloop wel voor 't grootste deel aan den heer Mooiman te danken had. Die maakte altijd aan alle ruzie en geharrewar op zoo'n prettige wijze een einde.

„Zeg jongens,” zei Top, toen ze op straat waren, „jullie hadden ook dien meneer Schild moeten zien. O zoo'n prettige man.” Top weidde lang en breed uit over dien interessanten blinde en vermeed opzettelijk den naam van Anna te noemen.

„O,” zei Henk, „dus je kent haar eigenlijk door dien blinde.”

„Natuurlijk,” zei Top.

„Dan is 't ook de moeite niet,” zei Henk.

„Welneen,” zei Top.

„Laten we ginds op 't plein gaan gooien,” stelde Jan Bovenlander voor, „daar ligt de sneeuw dik.”

Enkele minuten later vlogen de ballen heen en weer en geen der jongens dacht meer aan de ruzie van zoeven, noch aan de oorzaak van deze: het antieke meisje.

Toen Top den volgenden morgen met Anna wandelde op de speelplaats, vond geen der jonges hierin aanleiding tot eenigen spot.

„Ze hebben het natuurlijk over den beroemden blinde,” dacht een ieder, en over dezen hadden ze het ook. Anna vertelde, dat de heer Schild ruim

twee maanden geleden overleden was en dat een groote schare, waaronder vele zijner lotgenoten, de baar had gevolgd naar het kerkhof.

„Liever man dan hij was,” zei Anna overtuigd, „is er niet.”

Top vond het prettig met Anna te wandelen, vooral nu geen der jongens er aanstoot aan nam.

„Ik heb eens,” vertelde hij, „twee maanden geleden een ring voor moeder gekocht. Maar die was te klein voor haar vingers en toen wou ik hem voor jou bewaren, maar . . .”

Ineens juichte haar luide lach op.

„Top, je bent mal,” riep ze. „Wat moet ik nou met een ring aan m'n vinger van jou?”

Schaterend liep ze weg naar Doortje, die haar wenkte.

„Nou sta ik daar weer voor gek,” dacht Top, „net als toen met die bloemen.”

Hij liep maar gauw weer naar de jongens en vond meisjes heel vreemde wezens.

Dien middag, toen hij om vier uur naar huis liep, besloot hij met z'n moeder over het gebeurde te praten. Die zou hem wel op z'n gemak brengen, want op z'n gemak was hij heelemaal niet.

„Gisteren die vechtpartij om Anna,” redeneerde Top, „en nu vandaag beweert ze, dat ik mal ben.”

Nou, dat zou moeder hem wel anders en beter vertellen.

Hij viel maar direct met de deur in huis, herinnerde moeder aan de komst van Anna den vorigen dag, hoe hij haar verdedigd had en vertelde, dat ze hem nu voor een mallerd had uitgemaakt.

„Top,” zei moeder, „zoo gek heb ik 't ook

nooit op de viool hooren spelen. Hoe kan iemand nou zoo dom en onhandig wezen, om aan een meisje te vertellen, dat hij een ring voor z'n moeder heeft gekocht, maar, omdat deze te dikke vingers heeft, hem maar had bestemd voor dat meisje. Ja, het mooiste is nog, dat je hem aan een ander kind hebt weggegeven. Da's heel onhandig van je Top. Maar van een jongen, die er niet eens aan denkt, de hoofdkraan van de waterleiding te sluiten, als er een overstroming is, kun je zoiets verwachten.”

„U trekt partij voor Anna,” zei Top en wierp zich verwoed op de boterhammen, die moeder voor hem gered had gezet.

„Je moet dat meisje eens meebrengen, Top. Ik ben werkelijk benieuwd haar eens te zien.”

„Ik zal wel wijzer wezen, moeder,” gaf Top ten antwoord. „Dan heb ik heelemaal geen leven meer. En bovendien, hoe zal ik het aanleggen haar hier te krijgen. Moet ik soms zeggen: Anna, je moet eens met me meegaan naar huis, dan kun je in mijn moeder de aardigste en liefste vrouw van de wereld begroeten? Ik mag toch niet liegen, moeder?”

„Top, die Anna heeft gelijk, mal ben je, absoluut mal.”

„Maar ik ben niet zoo mal, om twee vrouwen bij elkaar te brengen, die mij het leven zouden zuur maken,” verzekerde Top, „die mij eeuwig voor een mallerd zouden uitmaken.” Hij legde z'n mes neer, ging staan, richtte zich in z'n volle lengte op en zei: „Zoo dom is een man niet.”

Moeder schaterde.

„Een man!” spotte ze, „die niet eens op tijd de hoofdkraan weet te sluiten.”

Top had wel de lust, maar niet den moed, Anna uit te noodigen met hem naar z'n huis te gaan, doch een toevallig gebeuren zou haar enkele weken later met moeder in kennis brengen.

Top en Anna gingen om vier uur samen naar huis. Het had dagen lang geregend, de straten waren glad en nat. Niet ver van Tops huis gleed Anna uit en viel. Haar mantel was bemodderd. „Kom maar gauw mee naar m'n huis,” ried Top haastig.

Omdat Anna geen tegenwerpingen maakte, stonden ze samen ineens voor moeder in de huiskamer, en toen moeder den mantel van het kind gereinigd had, gingen ze tegenover elkander zitten en spraken, als waren ze bekende vriendinnen.

Van Top namen ze geen notitie.

Maar, toen ze het over schoentjes kregen, wou Top toch ook een duit in het zakje gooien en zei: „Ik vind rooie pumps mooi.” Toevallig had hij dien naam zien staan bij een paar schoentjes in de etalage op den hoek.

Ze keken hem niet eens aan, toen hij die opmerking gemaakt had, en zeiden er niets op. Dat maakte hem kregel.

„Nou, zijn rooie pumps niet mooi?” vroeg hij hard. Anna lachte een hoogen, luiden spotlach en moeder zei: „Och jongen, wat weet jij nou van pumps.”

Top stond op van z'n stoel, ging voor 't raam staan en keek naar buiten.

„Een aardig meisje,” prees moeder, toen Anna weg was, „ik zou haar graag thuis willen hebben.”

„Ik heb liever een aap,” zei Top, „dan zoo'n meisje.”

HOOFDSTUK XIV.

Top, de Lente en het einde.

Top werd wakker. Hij bleef op z'n rug liggen en keek door de ruiten naar buiten. Hij zag de daken der huizen aan den overkant, waarop het vroege morgenlicht glansde.

„Ja,” dacht Top, met stille vreugde, „zij komt, de lente komt!”

Hij zag het aan het licht der zon. Dat licht was warm, als vloeiend goud ging het over de daken. Het licht van de winterzon is koud en hard, als hel blikkerend ijs.

Een spreekw zette zich op de dakgoot, rekte zijn halsje en float. Top sprong 't bed uit. Hij waschte zich en hoorde moeder zingen in de keuken.

„Moeder voelt ook de lente komen,” dacht hij.

Hij kwam in de huiskamer.

„Goeienmorgen moeder,” riep hij uit, „ziet u ook de lente?”

Moeder liet haar hand, waarin ze den stofdoek hield, op het raamkozijn rusten en zei, op de kachel wijzende, „gelukkig, dat ik die niet meer aan hoef te maken.”

„U is prozaïsch, moeder,” spotte Top. „Kijk toch eens naar buiten. Zie toch eens dat warme

licht op de daken, dien zacht blauwen hemel — hoor de musschen kwetteren, die spreuwen tjolen. De lente, moeder, de lente."

Een bakker sloeg op straat den deksel van zijn wagen dicht.

"Hoort u wel, moeder, hoe dat geluid heel anders klinkt, dan 's winters? Er zit iets opwekends, iets zonnigs in dat geluid."

"Top, nou zeg ik het je voor de laatste maal, je bent een mallerd."

"Als de blaadjes aan de boomen komen, moeder, zijn alle menschen een beetje mal."

Moeder lachte en zei: „ja, en als ze er aanzitten en weer afvallen en als ze weer kaal zijn, blijf jij dezelfde mallerd van altijd."

"Moeder, laten we samen zingen."

"Zingen, terwijl ik het ontbijt nog niet eens klaar heb staan voor je vader, die al een paar uur op de fabriek gewerkt heeft? Zingen! Ik denk er niet aan."

"Als ik de lente was, moeder, kwam ik nooit meer bij de menschen terug. 'k Zou er voor bedanken, mijn vogeltjes te laten zingen, het windje te laten ruischen, de zon te laten schijnen en de bloempjes te laten bloeien voor vrouwen met een stofdoek in de hand."

Moeder schaterde.

Top bleef ernstig kijken en hield hardnekkig vol, dat hij gelijk had.

"In elk geval," zei hij, „zal ik zingen," en schreeuwend glamde z'n stem:

„De lente is weer gekomen
Hebt gij het niet vernomen?
Dat roepen u de bloempjes toe..."

„Je maakt de vogels al bang," waarschuwde moeder spottend. „Zie, de spreeuw is al weggevlagen."

„Omdat hij jaloersch is op m'n mooie stem," legde Top uit. Hij zweeg ineens en keek nadenkend naar den grond. Die laatste regel: „Dat roepen u de bloempjes toe," had een herinnering opgewekt, waarmee z'n geest zich thans bezig hield.

„Maar moeder, dat moet nu zoowat een jaar geleden zijn, dat ik dien verren tocht door het bosch gemaakt heb. 't Was ook in 't laatst van April, dat weet ik zeker."

„O ja, toen je me die mooie bos anemonen meegebracht hebt," herinnerde moeder.

„Moeder, u bent hatelijk en bovendien neemt een verstandig mensch de wil voor de daad. En, dat ik ze toen aan dat meisje heb gegeven..."

„Die je nu graag voor een aap zoudt willen ruilen," viel moeder spottend in.

„'k Zal eerstdaags weer naar dat bosch gaan," beloofde Top, „en dan een tuil anemonen voor u meebrengen, moeder, en geen meisje zal me die weer afhandig maken."

Moeder had inmiddels de ontbijttafel in gereedheid gebracht en zette zich achter het theeblad.

Top nam tegenover haar plaats.

„Moeder, nu weet ik wat. We gaan vandaag lente vieren, u en ik. Als we ontbeten hebben, bestellen we een open auto en we rijden de boschen in."

„Ja, dat zal me gebeuren," klonk eensklaps prettig vaders stem in de open kamerdeur, „in een auto van mijn zuur verdiende duiten? Niets daarvan, hoor."

„Och, och, wat heb ik toch prozaïsche ouders,” riep Top en hij keek als wanhopig, maar viel gretig aan op zijn boterhammen.

„Vader,” riep moeder eensklaps, „Top is geloof ik voor dichtster in de wieg gelegd. Je had hem daarnet moeten hooren. Hij bezong de lente.”

„Zoo, moet je dichtster worden, Top. En geen filmster?”

„Vader,” antwoordde Top, „een zoon, die zulke prozaïsche ouders heeft, kan nooit dichtster worden, zoomin als filmster. Wanneer ik als een ster zou schitteren aan den . . . den poëtischen hemel, dan zouden er dadelijk twee donkere wolken komen en als een groote wolk zouden ze zich vereenigen en die zouden onmiddellijk de ster verduisteren. En die twee donkere wolken zouden u beiden zijn. En zoo zouden u Wladimir Radinsky ook verduisterd hebben.”

„Ik zie me al zweven als wolk,” zei moeder lachend. „aldoor maar zoekend naar mijn zoon, om de ster te verduisteren.”

„Zoo wreed zijn ouders, als ze hun zoon schitteren zien,” zei Top.

„De ster gaat heen,” zei hij, toen 't ontbijt was afgeloopen.

„Top,” zei vader, „je hebt veel van een dwaalster, dan zit je hier, dan daar. Wil je wel gelooven, dat ik iederen morgen weer benieuwd er naar ben, wat je dien dag weer zult beleven? Want als ik zoo eens naga, is er al heel wat gebeurd, sedert je in de hoogste klasse zit. Dat wordt nu met September een jaar.”

„Vader, zoo'n laatste jaar moet ik veel beleven. Vergeet niet, dat ik met September naar de fabriek moet! Naar de fabriek,” herhaalde hij

met een diepe grafstem. „En dan is 't uit, voor goed uit met m'n leven.”

„k Heb nu al met je te doen,” schertste moeder.

„Ja, dan is 't uit,” ging Top voort, „voor goed uit. Dan zullen, wie me kennen, zeggen:

Daar — dat is in die fabriek —

Daar zwoegt rustloos ook de arme kleene

Of hij lache of hij weene,

Niemand, die daar acht op slaat.

Die arme kleene zal ik zijn.” En toen liep Top, gillend van den lach de deur uit.

Vader en moeder keken elkaar aan, toen hij weg was en ze zeiden niets.

Maar alle twee dachten ze: „Wat is hij toch een leuke jongen.”

„Toppie, Top,” hoorde hij eensklaps roepen en omkijkende, zag hij Henk op hem toedraven.

Top wachtte, tot Henk bij hem was.

„Jo, wat is 't fijn weer,” zei Henk, hijgend van het harde loopen.

Een slagersjongen in een witte kiel fietste hen zingend voorbij.

„Die heeft pas een fijn leven,” zei Top.

„Nou,” beaamde Henk. „Den heelen dag in de zon en op de fiets, 't kan niet fijner.”

In een der tuintjes stond een tuinman te harken. Zacht knarste het grind onder de hark. Hij rookte een pijpje. De blauwe rookwolkjes uit z'n mond kringelden langzaam naar boven.

„Tuinman is ook zoo fijn,” zei Henk. „Den heelen dag buiten en hij kan zoo hard werken, als hij wil. Zie, hij zet de hark neer en kijkt naar de lucht.”

„En wij moeten het hok weer in,” zuchtte Top.
„Ja,” gaf Henk toe en hij zuchtte. Een oog-
blik liepen ze zwiingend naast elkander voort. Ze
kwamen langs het huis, waarin een schoenmaker
woonde.

Die zat in het voorkamertje schoenen te lappen.
Het raam was wijd open geschoven. Tegenover
hem zat z'n knechtje.

„Ook fijn, schoenmaker,” zei Top.

„'t Is toch alles even fijn,” beweerde Henk.

„En wij moeten het hok in,” zuchtte Top weer.

„Ja,” zei Henk als berustend.

Een brievenbesteller, de leege tasch opzij, stapte
langs hen heen.

„Die is voorloopig al weer klaar, heeft niets
meer te doen,” begon Henk weer, „en wij moeten
nog beginnen.”

„Eerst anderhalf uur geschiedenis,” herinnerde
Henk, die daar allesbehalve sterk in was.

„Ook dat nog,” jammerde Top en toen vroeg
hij ineens: „Henk, durf jij te spijbelen?”

Henk bleef staan en keek z'n vriend verbaasd
aan. „Gek, dat je dat ineens vraagt,” zei Henk,
„'t is daarom zoo vreemd, omdat ik er ook juist
aan dacht niet naar school te gaan.”

„En omdat we hetzelfde denken, moeten we het
maar doen ook. 't Is toch maar voor één morgen,”
vergoelijkte Top. „De moeilijkheid zal wezen, om
ongezien weg te komen,” waarschuwde Top. „Er
loopen overal jongens. Zie, ginds komt Willem
Duif aan, hij heeft ons gezien en wenkt.”

„Ja en we moeten gauw besluiten, anders is
het te laat,” zei Henk. „Weet je wat! Ik heb nog
twee centen in mijn zak en ga het gindsche post-
kantoor in. Jij loopt nu haastig terug en doet of

je naar huis moet, omdat je iets hebt vergeten.
Jij verbergt je ergens; ik treuzel wel zoolang tot
het negen uur is en dan zien we elkaar daar op
den hoek bij die slagerij.”

„Ja, ja, in orde,” zei Top haastig, „op den
hoek daar bij den slager.”

Top liep terug, den weg dien ze gekomen
waren.

Willem Duif was ook genaderd.

„Waar moet Top heen?” was z'n eerste vraag.

„O, die heeft iets vergeten, z'n opschriftboekje,
geloof ik en nu loopt hij naar huis terug.”

„Wacht je op hem of loop je mee naar de
speelplaats?” vroeg Willem Duif.

„Neen, ik moet nog even naar het postkantoor.
Loop jij nu vast naar de jongens op de speel-
plaats en zeg, dat we dadelijk komen.”

„Ik kan wel effen met je meelopen. 't Is nog
vraag genoeg,” zei Willem.

„Neen jo, doe dat nou niet. Als jij de jongens
nou samen trommelt, zijn we ineens bij mekaar
voor bok-sta-vast. 't Is nou net weer voor dat
spel, vind je niet?”

Hoewel Willem niet inzag, waarom het juist
dien morgen een speciaal weer was voor bok-
sta-vast, zei hij, dat hij dan maar vast naar de
speelplaats zou loopen.

„Julie komt dan toch direct?” vroeg hij.

„Ja direct,” antwoordde Henk, „over een
minuut.”

Willem liep naar de school, Henk naar het
postkantoor.

Voor het loket stonden zes menschen.

„Gelukkig moet ik wachten,” dacht hij.

Toen hij aan de beurt was en een postzegel

van twee cent bestelde, voelde hij zich op den schouder tikken en omkijkende, zag hij... den heer Mooiman.

„Wacht even op me,” waarschuwde de onderwijzer, toen Henk den postzegel in ontvangst genomen had, „dan gaan we samen naar school.”

Henk wist zich gevangen, aan ontkomen viel niet meer te denken. Gedwee stapte hij met z'n onderwijzer de straat op.

„Wat een heerlijk weer,” zei de heer Mooiman. „Ineens volop lente.”

Plotseling voelde Henk de mogelijkheid iets voor z'n vriend Top te kunnen doen, die nu alleen zou moeten spijbelen.

„'t Weer is eigenlijk te mooi, meneer,” waagde hij te zeggen, „om in school te zitten.”

De onderwijzer lachte.

„Als we alleen werkten bij slecht weer,” merkte hij op, „zouden we de halve lente en den heelen zomer de school wel mogen sluiten en dat zal niet gaan, Henk. Wij, menschen, hebben onzen plicht te doen.”

Het was afdoende, wat Henk te hooren kreeg.

Hij wist niets meer te zeggen, en zat, evenals de overige leerlingen, toen het negen uur was, gedwee in z'n bank, maar hij dacht altijd maar door aan Top.

„Wat moest die wel denken? Die moest natuurlijk gelooven, dat hij, Henk, hem trouweloos in den steek had gelaten, stiekum toch naar school was gegaan. Maar gelukkig kon hij, als hij hem sprak, door een eerlijke uiteenzetting van het gebeurde, zich van alle verdenking en argwaan zuiveren.”

De geschiedenis-les was begonnen, maar die

heele Napoleon met z'n millioenen-leger kon Henks belangstelling niet wekken. Hij piekerde maar over Top.

Die stond daar op den hoek bij den slager en tuurde ongeduldig in alle richtingen.

„Dat Henk me nu die poets bakt,” verweet hij dezen. „De leelijkste poets, die te bedenken is. En dat m'n beste vriend hem dat lapt.” Ineens bedacht hij dat Henk zich op het postkantoor nog kon schuilhouden. Hij ging kijken, maar vond Henk niet.

Ongeduldig en zenuwachtig wachtte Top op den hoek tot half tien; toen begreep hij, dat Henk niet meer komen zou en voelde dat het met z'n vriendschap voor hem uit zou wezen, voor goed uit.

„Dom,” verweet hij zichzelf, „dat ik me toen om die lichte hersenschudding van hem zoo druk en zenuwachtig gemaakt heb.”

Niet wetende, wat te moeten doen, liep hij nerveus heen en weer.

„Ja, 'k loop hier voor gek,” besliste hij eindelijk. „Ik moet iets doen. Alleen spijbelen, alleen de stad in, of de stad uittrekken, leek hem dwaas, bij het onnoozele af. Naar huis gaan? Wat moest hij thuis doen, wat zou hij zeggen? En ineens besloot hij: „Ik ga naar school. Ik loop het lokaal in en als ik Henk zei, vlieg ik op hem toe. Dan zal ik hem z'n lafheid zeggen, z'n trouweloosheid, ik zal eerlijk bekennen, dat we de afspraak hadden te spijbelen, dat ik me aan die afspraak heb gehouden, doch dat hij...”

Woedend liep Top naar de school.

Doch in het lokaal van den heer Mooiman of eigenlijk in de gang ernaast, had zich inmiddels

een merkwaardig tooneel afgespeeld.

Henk kon er maar geen vrede in vinden, dat hij zonder het te willen Top alleen had gelaten. De gedachte, dat die daar nou maar vergeefs stond te wachten en al wachtende hem, Henk, van de zwaarste vergrijpen zou beschuldigen, hinderde hem, beangstte hem bijna.

„Ik vertel alles aan den heer Mooiman,” had hij ineens besloten. En kordaat stapte hij de bank uit en op zijn onderwijzer toe. „Mag ik u even in de gang spreken?” vroeg hij haastig.

Zwijgend ging de onderwijzer hem voor, en toen ze in de gang waren, vertelde hij alles.

De onderwijzer, die zijn jongens zoo goed begreep, glimlachte.

„Je bent een goed vriend en eerlijk,” prees de onderwijzer, „en ga nu maar als de wind naar dien hoek, waar Top je natuurlijk nog staat te wachten. Hij zal wel woest op je zijn, maar als je hem alles vertelt...”

Op dat oogenblik ging met een ruk de buitendeur open en driftig stormde Top binnen, die echter als verbouwereerd staan bleef, toen hij het tweetal daar op een korten afstand zag.

„Ha Top,” groette de heer Mooiman vriendelijk, „je had daar net de driftige pas van Napoleon. Nou, kom maar bij ons, je valt niet in de handen van kanibalen.”

Top wist niet of hij waakte of droomde.

Wat had zich toch afgespeeld daar in de gang tusschen den onderwijzer en Henk?

„Top,” zei de heer Mooiman, „Henk heeft me alles verteld. Wat zat hij er mee verlegen, dat jij daar vergeefs op hem wachtte, zoo'n groot half uur lang. Maar de stakkert kon niet naar je toe.

Ik heb 'm op het postkantoor opgepikt en toen was die vanzelf gevangene. En dat zoo'n toeval je boos plan om te spijbelen kan verijdelen, hè? Jij aarts-spijbelaar!” Hij trok Top vriendelijk-gevoedelijk aan een oor. „Jij hebt al zooveel beleefd op school, dat je de noodzakelijkheid zeker inzag, iets te doen wat je in die jaren nog nooit hebt uitgevoerd, hè? Een keer spijbelen! De lente is een schalksch kind,” zei hij, „dat de menschen verleidt naar buiten te gaan. Maar ga nu maar gauw naar binnen. Ik zet direct Napoleon op St. Helena en dan zul je beseffen, dat je toch veiliger en prettiger zit bij mij in het schoollokaal.”

Toen Top een oogenblik later naar de geschiedenis-les luisterde, kon hij niet nalaten, den heer Mooiman bewonderend aan te zien.

„Als ik duizend jaar zou worden,” dacht hij, „zal ik dezen morgen en den heer Mooiman nog niet vergeten zijn.”

Dien middag om vier uur zat hij heel ijverig thuis geschiedenis te blokken. Hij vond het een naar vak, doch voelde zich aan den heer Mooiman verplicht, ook in dat nare vak hard te studeeren. Maar ondanks zijn ijver, keek hij telkens even op van zijn boeken, denkende aan Anna Verzendaal, die dezen middag niet geweest was.

„Zou die spijbelen?” dacht hij.

Moeder bracht thee binnen.

„Zoo ijverig?” vroeg ze.

„Ja moeder. Ik bestudeer de geschiedenis, om later een ster te worden aan den historischen hemel.”

„Dus toch een ster,” herinnerde moeder.

Plotseling klonk de bel in de gang.
„Ik zal wel open doen,” zei moeder, „anders ontbreekt je de gelegenheid, je zelf voor ster op te leiden.”

Een oogenblik later hoorde Top zacht spreken in de gang. Even later kwam moeder binnen, gevolgd door Anna.

„Zie eens Top,” zei moeder, „die heeft Anna voor me meegebracht,” en ze toonde Top een groote tuil bloeiende anemonen.

„Prachtig,” prees hij.

„Ik heb ze geplukt, misschien wel op dezelfde plek, waar jij ze toen plukte, Top. Dat is nu vandaag precies een jaar geleden.”

Verbaasd zag Top haar aan.

„Een jaar,” herhaalde hij, „hoe weet je dat zoo precies, Anna?”

„Je gaf me toen die bloemen op mijn verjaardag. En vandaag ben ik jarig.”

Moeder en Top feliciteerden haar hartelijk en moeder prees de verrassing als allerliefst.

„Weet je nog?” vroeg Anna, „dat ik je vandaag voor een jaar een klap gaf?” Dreigend hief ze den vinger tot hem op.

„Pas maar op, dat dit niet meer noodig is,” waarschuwde ze.

„Anna,” vroeg hij ineens, „heb jij gespijbeld vandaag?”

„Neen,” zei ze, „ik heb een vrijen dag gekregen, omdat ik jarig ben. Spijbelen doen alleen slechte jongens.”

EINDE.

NASCHRIFT

voor de lezers, die gaarne weten willen, hoe 't verder ging met onzen Top. Wie den Haag bezoekt, verzuime niet de bloemenweelde te bewonderen in de étalages der bloemisten van Houweningen en IJsselstijn, Lange Houtstraat 17.

En de man, die u vriendelijk te woord zal staan en zal geleiden langs dien wonderen bloemenschat, is de held van dit boek:

Toppie Brons.

Het meisje, dat hem eenmaal een tuil bloemen in 't gezicht wierp, is thans zijn vrouw.

INHOUD.

Hoofdst.	Blz.
I. Top en het meisje	5
II. Top verzint een naam	19
III. Top en zijn Tante	31
IV. Top heeft onaangename ontmoetingen	44
V. Top op 't politie-bureau	54
VI. Top en de zonderlinge man	65
VII. Top spiekt en is toch een gentleman	83
VIII. Top en een zonderlingen middag	94
IX. Top, een oud-gediende en een aap	105
X. Top en Kees	122
XI. Top en Willem	129
XII. Top en Jackie Coogan	140
XIII. Top en het meisje met de lange haren	162
XIV. Top, de Lente en het einde	179
Naschrift	191

